

Për përmirësimin e komunikimit dhe
koordinimit ndërmjet aktorëve të MKR-së në
Pjesëmarrësit e MARRI
Udhëzime praktike

I përgatitur nga Qendra Ndërkombëtare për Zhvillimin e Politikave të Migracionit (ICMPD), Vjenë – Austri në kuadër të projektit rajonal Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) për Parandalimin dhe Luftimin e Trafikimit të Qenieve Njerëzore në Ballkanin Perëndimor – “PaCT”, i porositur nga Ministria Federale Gjermane për Bashkëpunim Ekonomik dhe Zhvillim (BMZ)

Qendra Ndërkombëtare për Zhvillimin e Politikave të Migracionit | 2022

Autorë: Dr. Elena Petreska, ICMPD Anti-Trafficking Programme

Ekipi i Programit Antitrafik të ICMPD: Sanja Milenkovikj Bojadjieva, Melita Gruevska Graham, Ivanka Hainzl, Edgar Federzoni dos Santos, Elena Petreska.

Ekipi i GIZ: Michael Samec, Vesna Vujovic Prizmic, Svetlana Zdravkovska, Martin Hiebsch, Jan-Hendrik Dannheisig.

Ekipi MARRI: Sashko Kocev, Aleksandar Todosiev.

Qendra Ndërkombëtare për Zhvillimin e Politikave të Migracionit (ICMPD)
Gonzagagasse 1
A-1010 Vienna
Austria
www.icmpd.org

Qendra Ndërkombëtare për Zhvillimin e Politikave të Migracionit (ICMPD)

Të gjitha të drejtat e rezervuara. Asnjë pjesë e këtij publikimi nuk mund të riprodhohet, kopjohet ose transmetohet në çfarëdo forme ose me çfarëdo mjeti, elektronik ose mekanik, duke përfshirë fotokopjimin, regjistrimin ose çdo sistem të ruajtjes dhe marrjes së informacionit, pa lejen e pronarëve të së drejtës së autorit. Përmbajtja e këtij publikimi mund të përdoret për qëllime edukative si dhe qëllime të tjera jo komerciale, me kusht që njoftimi i qëllimit të bëhet në ICMPD dhe çdo përdorim i tillë të shoqërohet me njohjen e burimit.

ICMPD ia jep GIZ-it të drejtën e parevokueshme, jo-ekskluzive dhe të transferueshme për përdorimin e këtij botimi në të gjitha sferat dhe fushat, përfshirë përpunimin, përkthimin dhe përdorimin e tij në mediat elektronike. GIZ ka të drejtë t'u japë palëve të treta të drejta të thjeshta si nën-përdorues të këtij publikimi.

Ky publikim mundësua nëpërmjet mbështetjes së siguruar nga projekti Rajonal për Parandalimin dhe Luftimin e Trafikimit të Qenieve Njerëzore në Ballkanin Perëndimor - "PaCT" i zbatuar nga Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) i porositur nga Ministria Federale Gjermane për Bashkëpunim Ekonomik dhe Zhvillim (BMZ) në partneritet me Iniciativën Rajonale për Migrim, Azil, Refugjatë (MARRI).

Përmbajtja e këtij publikimi është përgjegjësi e vetme e ICMPD dhe në asnjë mënyrë nuk mund të konsiderohet se pasqyron pikëpamjet e GIZ, BMZ ose MARRI.

Paraqitja nga: 360° Communication Jürgen Henning

Shtypur dhe lidhur nga: Datapons DOOEL

Tabela e Përmbajtjes

Shkurtesat	8
Sfondi dhe hyrje	9
Struktura e qasjes.....	12
Metodologjia	13
MKR-të si marrëveshje bashkëpunuese shumëpalëshe dhe roli i tyre specifik në sigurimin e përgjigjes kundër trafikimit	14
Kanalet vertikale dhe horizontale të komunikimit ndërmjet aktorëve antitrafik në nivelin e Pjesëmarrësve të MARRI.....	16
Parimet udhëzuese në krijimin e kanaleve të komunikimit dhe bashkëpunimit ndërmjet aktorëve antitrafik.....	17
PJESA A: Përmirësimi i kanaleve të komunikimit dhe koordinimit në nivelin e Pjesëmarrësve në MARRI.....	19
1.Përmirësimi i koordinimit dhe bashkëpunimit ndërmjet aktorëve të MKR-së në trajtimin e rasteve të trafikimit	20
1.1. Krijimi i platformave dhe rrjeteve multi-sektoriale brenda MKR-ve për identifikimin proaktiv, referimin dhe ndihmën ndaj personave të trafikuar.....	21
1.2. Për çdo rast caktoni një menaxher rasti	25
1.3. Siguroni referime të individualizuara	26
1.4. Ndjekja e rregullt e rastit	27
1.5. Përforsimi dhe zyrtarizimi i bashkëpunimit me ofruesit e shërbimeve jashtë MKR-ve	29
1.6. Mbroni siç duhet të dhënat personale të personave të trafikuar	31
2.Sigurimi i qeverisjes transparente, të qëndrueshme dhe të përgjegjshme të MKR-së.....	37
2.1. Formimi i strukturave në nivel lokal për të përmirësuar funksionalitetin e MKR-ve	38
2.2. Vendosja e praktikave të rregullta të raportimit ndërmjet aktorëve të MKR-së në nivel lokal dhe atij qendror dhe drejt strukturave koordinuese kundër trafikimit	40
2.3. Formalizimi i bashkëpunimit ndërmjet anëtarëve të MKR-së dhe aktorëve të tjerë antitrafik.....	43
2.4. Vendosja e bashkëpunimit formal me palët e interesuara të migracionit duke miratuar procedura/protokolle standarde të funksionimit.....	46
2.5. Monitorimi dhe vlerësimi i punës së MKR-së në baza të rregullta	48
PJESA B: Përmirësimi i komunikimit dhe koordinimit në nivel ndërkombëtar	52
3.1. Përfshirje e të gjithë aktorëve relevantë në të gjitha fazat e trajtimit të rasteve.....	53

3.2. Zbatimi i procedurave/mjeteve të koordinimit/bashkëpunimit formal dhe joformal	56
3.3. Kontribuoni drejt qeverisjes transparente, të qëndrueshme dhe të përgjegjshme të TRM-së	59
SHTOJCAT	60
Shtojca 1: Lista e Kontakteve TRM në Pjesëmarrësit e MARRI	62
Shtojca 2: Formular për përcjellje të rastit në periudhën e përfshirjes sociale (Ri-integrimi)	73
Shtojca 3: Modeli i Memorandumit të Mirëkuptimit	82
Shtojca 4: Kuadri ligjor për mbrojtjen e të dhënave.....	85
Shtojca 5: Modelet e raportimit dhe udhëzimet për mbledhjen transferimin e të dhënave.....	88
Fjalorth i Termave	92
Rishikimi i Dokumenteve ekzistueses dhe Literatura e Konsultuar	96

Shkurtesat

AIP	Agjencia e Informacionit dhe Privatësisë (Kosovë*)
AZLP	Agjencia për Mbrojtjen e të Dhënave Personale në Bosnje e Hercegovinë
BeH	Bosnjë e Hercegovinë
BMZ	Ministria Federale Gjermane për Bashkëpunim Ekonomik dhe Zhvillim
CA	Shoqata Civile
CoE	Këshilli i Evropës
KE	Komisioni Evropian
BE	Bashkimi Evropian
GIZ	Korporata Gjermane për Bashkëpunim Ndërkombëtar
SHKO	Organizata Qeveritare
GRETA	Grupi i Ekspertëve për Veprim kundër Trafikimit të Qenieve Njerëzore
GJND	Gjykata Ndërkombëtare e Drejtësisë
ICMPD	Qendra Ndërkombëtare për Zhvillimin e Politikave të Migracionit
UNE JAM	Migrimi i parregullt
KRAT	Komiteti Rajonal Antitrafik (Shqipëri)
MARRI	Nisma Rajonale për Migrim, Azil, Refugjatë
PNV	Plani i veprimit
NATC	Koordinator Antitrafik
NATCB	Trupi Koordinues Antitrafik
OJQ	Organizata Joqeveritare
MKR	Mekanizmi i referimit (për personat e trafikuar)
ODIHR	Zyra e OSBE-së për Institucionet Demokratike dhe të Drejtat e Njeriut
OHCHR	Kombet e Bashkuara Zyra e Komisionerit të Lartë për të Drejtat e Njeriut
ONAC	Zyra e Koordinatorit Antitrafik (Shqipëri)
OSBE	Organizata për Siguri dhe Bashkëpunim në Evropë
RMT	Ekipi Rajonal i Monitorimit (BeH)
PDSH	Agjencia për Mbrojtjen e të Dhënave Personale (Maqedonia e Veriut)
SHIKO	Evropa Juglindore
SOP	Procedurat standarde të funksionimit
TFITV	Ekipi për identifikimin formal të viktimave të trafikimit (Mali i Zi)
KËSHILLA	Trafikimi i Njerëzve
THB	Trafikimi i Qenieve Njerëzore
TRM	Mekanizmi Transnacional Referues
OKB	Kombet e Bashkuara
ESCAP i OKB-së	Komisioni Ekonomik dhe Social i Kombeve të Bashkuara për Azinë dhe Paqësorin
UNHCR	Komisioneri i Lartë i Kombeve të Bashkuara për Refugjatët
UNODC	Zyra e Kombeve të Bashkuara për Drogën dhe Krimin
VT	Viktima e Trafikimit

* Ky emërtim nuk paragjykon qëndrimet mbi statusin dhe është në përputhje me OKB 1244 dhe Opinionin e GJND-së për shpalljen e pavarësisë së Kosovës.

Sfondi dhe hyrje

Për të siguruar asistencë dhe mbrojtje gjithëpërfshirëse dhe efektive për personat e trafikuar, përvoja ka treguar se kornizat e institucionalizuara të bashkëpunimit, duke përfshirë të gjithë aktorët e interesuar qeveritarë dhe joqeveritare, janë thelbësore. Korniza të tilla bashkëpunimi të institucionalizuara duhet të përqendrohen në menaxhimin e rasteve individuale të trafikimit dhe të mbulojnë të gjithë sekuencën e masave të rasteve, nga identifikimi, ndihma dhe mbrojtja, pjesëmarrja dhe mbështetja gjatë procedurave ligjore dhe korrigjimit ligjor, deri te kthimi/rivendosja dhe/ose përfshirja sociale e viktimat në vendin e tyre të destinacionit, origjinës ose të tretë. Ndërsa të institucionalizuara, këto sisteme duhet në të njëjtën kohë të jenë fleksibil për t'iu përgjigjur rrethanave dhe nevojave individuale të personave të trafikuar. Meqenëse shumë nga rastet e trafikimit të qenieve njerëzore janë transnacionale,

Gjatë dy dekadave të fundit, gjashtë Pjesëmarrësit¹ i Nismës Rajonale për Migrim, Azil, Refugjatë (MARRI) - Shqipëri, Maqedonia e Veriut, Bosnje dhe Hercegovinë (BeH), Serbi, Mali i Zi dhe Kosovë*, dhe kanë sjellë gradualisht ndryshime të rëndësishme dhe pozitive në kuadrin e tyre të përgjithshëm për luftimin e trafikimit të qenieve njerëzore (THB). Çdo pjesëmarrës në MARRI ka zhvilluar mjete legjislative dhe operacionale kundër trafikimit të gjerë dhe gjithëpërfshirëse; duke përfshirë Mekanizmat Referues Lokalë (MKR) dhe Mekanizmat Transnacionalë të Referimit (TRM) për identifikimin, ndihmën dhe referimin e personave të trafikuar. MKR-të në Pjesëmarrësit e MARRI-t janë krijuar në dekadën e fundit (Shqipëri-2005, BeH-2003, Kosovë*-2008, Mali i Zi-2007, Maqedonia e Veriut- 2008 dhe Serbia-2001)², duke funksionuar si korniza bashkëpunuese ndërmjet të gjithë aktorëve relevantë.

Bashkëpunimi dhe koordinimi ndërmjet aktorëve relevantë kundër trafikimit dhe shkëmbimi i informacionit ndërmjet tyre është një nga parimet drejtuese të funksionimit të MKR-së. *Udhëzimet për zhvillimin e një TRM për Personat e Trafikuar në Evropën Juglindore (SEE)*³, të zhvilluara në vitin 2009 nga Qendra Ndërkombëtare për Zhvillimin e Politikave të Migracionit (ICMPD) thekson se **qasje multidisiplinore dhe ndërsektoriale**⁴ është shumë e nevojshme në trajtimin e rasteve të trafikimit, që do të thotë se *“njohuritë dhe ekspertiza e disiplinave të ndryshme si dhe metodat e tyre relevante janë të kombinuara për të siguruar mbështetje dhe ndihmë gjithëpërfshirëse për viktimat e trafikimit. “Për më tepër, shkëmbimi i informacionit renditet midis ndër- duke shkurtuar çështjet në Udhëzime, duke theksuar se “informacioni adekuat do të shkëmbehet në kohën e duhur ndërmjet të gjithë aktorëve relevantë duke pasur si konsideratë parësore sigurinë, sigurinë dhe privatësinë e viktimës.”*⁵

1 Në përputhje me rregullat e komunikimit MARRI, termi "Pjesëmarrës" përdoret në vend të "kombëtar". Termi i referohet Pjesëmarrësit/ve MARRI (p.sh. nevojat e pjesëmarrësve, niveli i pjesëmarrësve, etj.)

* Ky emërtim nuk paragjykon qëndrimet mbi statusin dhe është në përputhje me OKB 1244 dhe Opinionin e GJND-së për shpalljen e pavarësisë së Kosovës.

2 ICMPD (2012), Rruga përpara në krijimin e mekanizmave efektivë të referimit transnacional. Një raport i bazuar në përvojat në rastet e trafikimit të qenieve njerëzore në Evropën Juglindore. Vjena.

3 ICMPD (2009), Udhëzime për Zhvillimin e një Mekanizmi Transnacional Referues për Personat e Trafikuar: Evropa Juglindore. Vjena.

4 Termi “ndërsektorial” do të thotë se “ndërhyrjet duhet të dizajnohen dhe zbatohen në një mënyrë që ato të përfshijnë të gjithë sektorët përkatës të shoqërisë (p.sh. zbatimi i ligjit, gjyqësori, shërbimet sociale, OJQ-të, ofruesit e shërbimeve, etj.).

5 Po aty.

Pas më shumë se një dekade të krijimit të MKR-ve dhe TRM-ve në rajonin MARRI, u identifikua nevoja për **përmirësimin e kanaleve ekzistuese të komunikimit dhe koordinimit midis aktorëve relevantë**. Gjetjet e vlerësimit të raportit të vitit 2020 *Analiza dhe hartëzimi i Mekanizmave të Referimit për të mbrojtur viktimat e trafikimit të qenieve njerëzore në gjashtë Pjesëmarrësit e MARRI*⁶, si dhe anketa e kryer nga ICMPD në vitin 2021 në rajon zbuloi se duhet të përmirësohet komunikimi dhe koordinimi ndërmjet aktorëve relevantë të MKR-së që punojnë në rastet e trafikimit. Për më tepër, është zbuluar se puna e MKR-së nuk është e dokumentuar siç duhet, duke rezultuar kështu me boshllëqe në mbledhjen e të dhënave për rastet e trafikimit dhe shkëmbimin/menaxhimin e informacionit në përputhje me rrethanat.

Qasja e paraqitur në këtë dokument duhet t'u shërbejë aktorëve antitrafik në Pjesëmarrësit e MARRI për të plotësuar boshllëqet e koordinimit dhe komunikimit dhe për t'iu përgjigjur sfidave të identifikuara. Përfshin udhëzime praktike (udhëzime/mjete) që synojnë të përmirësojnë dhe standardizojnë komunikimin dhe koordinimin midis të gjithë aktorëve të MKR-së (si brenda ashtu edhe në nivel ndërkombëtar) si dhe t'u mundësojë atyre të shkëmbejnë përvoja dhe të përdorin mësimet e nxjerra në punën e tyre të përditshme.

Dokumenti është pjesë e serisë së **qasjeve praktike** të zhvilluara nga Programi Anti-Trafikim (ATP) i ICMPD në kuadër të projektit “*Zhvillimi i Qasjeve për Rritjen e Funksionalitetit të Mekanizmave të Referimit (MKR) të Pjesëmarrësit MARRI*”:

- ▶ **Qasja 1:** Udhëzime praktike për përfshirjen/pjesëmarrjen e të mbijetuarve të trafikimit si këshilltarë në procesin e zhvillimit të politikave;
- ▶ **Qasja 2:** Udhëzime praktike për përfshirjen/pjesëmarrjen e të mbijetuarve të trafikimit si këshilltarë në reagimin operacional;
- ▶ **Qasja 3:** Udhëzime/udhëzime për përmirësimin e kanaleve të komunikimit dhe koordinimit ndërmjet aktorëve relevantë të MKR-së (si brenda ashtu edhe në nivel ndërkombëtar); dhe
- ▶ **Qasja 4:** Kriteret për ri-afirmimin e pjesëmarrjes së shoqërisë civile në kuadër të MKR-ve në rajonin MARRI, bazuar në rolin e tyre aktiv brenda këtyre mekanizmave.

Projekti zbatohet në partneritet me MARRI, si veprim në kuadër të projektit rajonal “*Parandalimi dhe lufta kundër trafikimit të qenieve njerëzore në Ballkanin Perëndimor*”, i porositur nga Ministria Federale Gjermane për Bashkëpunim Ekonomik dhe Zhvillim (BMZ) dhe i zbatuar nga Bashkëpunimi Ndërkombëtar Gjerman (GIZ).

6 Të ndryshëm dhe të barabartë (2020), *Analiza dhe hartëzimi i Mekanizmave të Referimit për të mbrojtur viktimat e trafikimit të qenieve njerëzore në gjashtë Pjesëmarrësit e MARRI*.

Rreth qasjes

Objekti i kësaj qasjeje është t'u ofrojë Pjesëmarrësve të MARRI metodat, udhëzimet, mjetet dhe praktikatat e mira të thjeshta për përmirësimin e kanaleve ekzistuese të komunikimit dhe koordinimit ndërmjet profesionistëve të MKR-së, si brenda ashtu edhe në nivel ndërkombëtar.

Çfarë është?

Është një dokument praktik që siguron udhëzime, mjete, këshilla, udhëzime, ushtrime vetë-studimi dhe praktika të mira për përmirësimin e kanaleve ekzistuese të komunikimit dhe koordinimit ndërmjet praktikuesve të MKR-së që merren me rastet e trafikimit dhe profesionistëve të përfshirë në luftimin e fenomenit të trafikimit. Qasja bazohet në politikat ekzistuese dhe procedurat e vendosura për bashkëpunimin ndërmjet aktorëve relevantë të MKR-së (p.sh. Procedurat Standarde Operative për personat e trafikuar në Pjesëmarrësit e MARRI). Ai gjithashtu integron përvojat dhe përpjekjet ndërkombëtare në këtë drejtim, të përfshira në Manualin Praktik të OSBE/ODIHR⁷ mbi MKR, Udhëzuesi i praktikuesve të ICMPD për zhvillimin dhe monitorimin e reagimit kundër trafikimit⁸, Udhëzuesit e praktikantëve të Institutit NEXUS⁹ për mbrojtjen e viktimave të trafikimit etj. Qasja nuk përbëhet nga metoda dhe mjete gjithëpërfshirëse për përmirësimin e kanaleve të komunikimit dhe koordinimit ndërmjet aktorëve antitrafik, por fokusohet vetëm në nevojat e identifikuara/procedurat ku nevoja për përmirësim është specifikuar në Vlerësimin e sipërpërmendur dhe sondazh.

Për kë është?

Dokumenti i kushtohet profesionistëve dhe praktikuesve antitrafik në rajonin e MARRI-t dhe më gjerë, veçanërisht anëtarëve të MKR-së: punonjësve socialë, oficerëve të zbatimit të ligjit, praktikuesve të kujdesit shëndetësor, psikologëve dhe këshilltarëve, specialistëve të mbrojtjes së fëmijëve, avokatëve etj. Në mënyrë indirekte, ai synon palët e interesuara të cilët nuk janë anëtarë zyrtarë të MKR-së, por bashkëpunojnë me MKR-të, si mësues dhe administratorë shkollash, trajnerë profesionalë, këshilltarë pune etj. Së fundi, qasja mund të jetë gjithashtu e dobishme për politikbërësit dhe anëtarët e strukturave koordinuese kundër trafikimit, të cilat bashkëpunojnë me MKR-të për shkak të natyrës së punës së tyre.

Si ta përdorim atë?

Ky është dokument jo i detyrueshëm dhe profesionistët mund ta përdorin atë në punën e tyre të përditshme duke zbatuar një ose më shumë nga këto të paraqitura,

7 OSBE/ODIHR (2022). Mekanizmi Kombëtar i Referimit. Bashkimi i Përpjekjeve për Mbrojtjen e të Drejtave të Personave të Trafikuar. Një manual praktik. Edicioni i dytë. Varshavë, Poloni. <https://www.osce.org/odihr/510014>

8 ICMPD (2021), Zhvillimi dhe Monitorimi i përgjigjes Kombëtare kundër Trafikimit. Udhëzues i praktikuesit. <https://www.icmpd.org/our-work/capacity-building/anti-trafficking-programme>

9 Në maj 2021, Instituti NEXUS dhe Zyra Rajonale e Mbështetjes së Procesit të Balit (RSO)botuar aSeria e udhëzuesve të praktikantëve mbi mbrojtjen e viktimave të trafikimit për të mbështetur punën e praktikuesve të antitrafikimit në Azi. Në dispozicion: <https://nexusinstitute.net/past-projects/practitioner-guideseries/>

metodat, udhëzimet, mjetet dhe praktiket e mira, në pritje të interesit dhe nevojave të tyre. Ai ofron një pasqyrë të çështjeve kyçe dhe sfidave strukturore dhe institucionale në krijimin e kanaleve të komunikimit dhe koordinimit midis profesionistëve dhe praktikuesve të antitrafikimit në rajonin MARRI dhe ofron udhëzime konkrete dhe praktike se si mund të adresohen pengesat dhe sfidat e identifikuara.

Udhëzimet

Mjetet

Metodat

Praktikat e mira

Dokumenti ofron në një aneks një mjet të veçantë që mund të mbështesë praktikuesit për të vlerësuar nëse praktiket e mira të identifikuara në këtë qasje janë relevante dhe të zbatueshme për kontekstin e pjesëmarrësve-**Shih SHTOJCËN X.**

Struktura e qasjes

Qasja është e strukturuar në dy pjesë kryesore, duke nënvizuar me sa vijon:

- Metodat, udhëzimet, mjetet dhe praktiket e mira për përmirësimin e kanaleve të komunikimit dhe koordinimit ndërmjet aktorëve relevantë të MKR brenda vendit;
- Metodat, udhëzimet, mjetet dhe praktiket e mira për përmirësimin e kanaleve të komunikimit dhe koordinimit ndërmjet aktorëve relevantë të MKR-së në nivel **transnacional**.

Pjesa e parë e dokumentit është me dy shtresa dhe synon të ofrojë udhëzime për:

(a) Përmirësimi i koordinimit dhe bashkëpunimit ndërmjet aktorëve të MKR-së në **trajtimin e rasteve të trafikimit**;

(b) Sigurimi i procesit të koordinimit dhe bashkëpunimit transparent dhe gjithëpërfshirës (multidisiplinor) në **funksionimin e përgjithshëm të MKR-së** duke përfshirë të gjithë aktorët relevantë.

Pjesa e dytë i dedikohet kanaleve transnacionale për komunikim dhe koordinim, duke ndjekur Procedurat Standarde Operative¹⁰ për personat e trafikuar në çdo fazë të trajtimit të rastit, që nga identifikimi fillestar, nëpërmjet ndihmës së parë, mbrojtjes, riintegritit dhe procedimeve ligjore. Ai përmban gjithashtu listën e përditësuar të kontakteve të palëve të interesuara në Pjesëmarrësit MARRI të përfshirë në procedurat transnacionale të referimit, për t'i mbështetur ata në komunikimin e tyre formal dhe joformal në procesin e trajtimit të rasteve të trafikimit.

10 PSV-të janë mjete praktike që përfshijnë masa hap pas hapi për zbatimin e procedurave të identifikimit, referimit dhe ndihmës ndaj personave (potencial) të trafikuar.

Metodologjia

Kjo qasje është shtjelluar sipas rezultateve të vlerësimit të kryer¹¹ dhe anketë me aktorët e MKR-së në vitin 2020 nga OJQ-ja të ndryshëm dhe të barabartë, raporti i përpiluar që përmban nevojat e shprehura të palëve të interesuara, si dhe analizën e pyetësorëve të shpërndarë midis aktorëve relevantë të MKR-së nga ICMPD në vjeshtën e 2021, dhe konsultimet vijuese për të mbledhur informacionin që mungon. Ekspertët antitrafik të ICMPD përdorën një metodologji gjithëpërfshirëse:

Hulumtim i dokumenteve ekzistuese

Hulumtimi i dokumenteve ekzistuese përfshin mbledhjen dhe analizën e informacionit relevantë për zhvillimin e katër qasjeve praktike. Burime të ndryshme janë hulumtuar dhe rishikuar:

- Bazat ekzistuese ligjore dhe politike ndërkombëtare, të lidhura me temat e katër qasjeve.
- Publikime, raporte, kërkime akademike, udhëzime, rekomandime, etj.
- Iniciativat dhe zhvillimet aktuale ndërkombëtare në katër temat e qasjeve.
- Praktikat ekzistuese në Pjesëmarrësit MARRI dhe më gjerë, të lidhura me katër temat e qasjeve.

Hulumtimi në terren

Ekipi i ekspertëve të ICMPD-së hartoi një **pyetësor** që mbulonte katër fushat tematike të qasjeve. Qëllimi i tij ishte të mblidhte informacion shtesë dhe praktikat ekzistuese në Pjesëmarrësit e MARRI. Pyetësori iu shpërnda autoriteteve të emëruara qeveritare dhe joqeveritare (koordinatorët e MKR-së dhe aktorët e tjerë të MKR-së). Pyetësori u përkthye në gjuhët rajonale dhe iu shpërnda 56 palëve të interesuara kundër trafikimit në rajonin MARRI. Ekipi pranoi gjithsej **31** pyetësorë - **tre** nga Shqipëria, **shtatë** nga Bosnja dhe Hercegovina, **shtatë** nga Kosova*, **tre** nga Mali i Zi, **shtatë** nga Maqedonia e Veriut dhe **katër** nga Serbia.

Përveç kësaj, u kryen disa **konsultime** me partnerë të përzgjedhur ndërkombëtarë aktivë në temat e qasjeve. Synimi i konsultimeve ishte që të siguronin një pasqyrë shtesë në mbledhjen e informacionit të detajuar dhe specifik të rëndësishëm për qasjet.

Analiza e informacioneve dhe hartimi i qasjeve

Gjetjet e informacionit të mbledhur me pyetësorë u analizuan dhe u kombinuan me gjetjet e hulumtimit të dokumenteve ekzistuese. Ato u përdorën si bazë për katër qasjet praktike. Standardet ekzistuese ndërkombëtare dhe udhëzimet për përfshirjen e të mbijetuarve, angazhimin e OSHC-ve dhe bashkëpunimin dhe komunikimin e zgjeruar ndërmjet palëve të interesuara janë marrë në konsideratë për të mbështetur zhvillimin e plotë të qasjeve.

11 Të ndryshëm dhe të barabartë (2020), Analiza dhe hartëzimi i Mekanizmave të Referimit për të mbrojtur viktimat e trafikimit të qenieve njerëzore në gjashtë Pjesëmarrësit e MARRI.

* Ky emërtim nuk paragjykon qëndrimet mbi statusin dhe është në përputhje me KSKB 1244 dhe Opinionin e GJND-së për shpalljen e pavarësisë së Kosovës.

MKR-të si marrëveshje bashkëpunuese shumëpalëshe dhe roli i tyre specifik në sigurimin e përgjigjes kundër trafikimit

Reagimi i koordinuar dhe efektiv ndaj trafikimit të qenieve njerëzore kërkon një kuptim të saktë të konceptit të MKR-së dhe funksionimit të tij, bazuar në një pasqyrë solide të metodave, procedurave dhe shërbimeve të ndryshme të punës në vend. MKR për personat e trafikuar si koncept i zhvilluar nga OSBE/ODIHR¹², janë krijuar dhe janë bërë funksionale në të gjitha vendet anembanë globit. Qëllimi i tyre është të krijojnë një kornizë bashkëpunuese përmes së cilës aktorë të ndryshëm (qeveritar dhe joqeveritar) përmbushin detyrimet e tyre për të mbrojtur dhe promovuar të drejtat e njeriut të personave të trafikuar duke bashkërenduar përpjekjet e tyre në një partneritet strategjik. MKR-të janë marrëveshje të institucionalizuara, me shumë palë dhe funksionimi i tyre varet nga pjesëmarrja dhe përfshirja e shumë aktorëve si nga shërbimet publike ashtu edhe nga shoqëria civile. Këta mekanizma janë një skemë e gjallë dhe funksionimi i tyre duhet të vlerësohet, vlerësohet dhe rregullohet rregullisht për të pasqyruar realitetet e vazhdueshme operacionale. Këto parakushte janë thelbësore për MKR-të dhe TRM-të funksionale.

Megjithatë, përpara se të reflektohet mbi praktikën dhe procedurat ekzistuese të komunikimit dhe koordinimit brenda dhe ndërmjet mekanizmave të referimit tek Pjesëmarrësit MARRI, është e rëndësishme të shtjellohen ndryshimet midis Organeve Koordinuese Antitrafik (NATCB) dhe MKR-ve për personat e trafikuar. Ky dallim është i rëndësishëm për t'u sqaruar, pasi disa nga organet koordinuese kundër trafikimit në rajonin e MARRI-t, si për shembull ai në Shqipëri, emërtohen edhe si MKR. Ndërsa NATCB-të, si organe ndërdisiplinore (të kryesuar nga Koordinatori Antitrafik) janë përgjegjës për hartimin, zbatimin dhe rishikimin e rregullt të strategjive dhe planeve të veprimit kundër trafikimit dhe lehtësimin e bashkëpunimit ndërinstitucional dhe multidisiplinor midis agjencive të ndryshme qeveritare dhe ndërmjet agjencitë qeveritare dhe joqeveritare¹³, **MKR-të janë të përfshira në kuadrin ligjor vendas dhe i referohen përgjigjes operacionale**¹⁴ ndaj personave të trafikuar.

NATCB, ndër të tjera, janë përgjegjës edhe për zhvillimin, koordinimin dhe monitorimin e zbatimit të MKR-ve¹⁵. Për më tepër, këto organe janë përgjegjëse për krijimin e procedurave për mbledhjen e të dhënave mbi trafikimin e qenieve njerëzore, për të nxitur kërkimin mbi shkallën dhe natyrën e të gjitha formave të trafikimit të qenieve njerëzore (TIP), si dhe për të ruajtur trafikimin e personave dhe praktikën më të mira për parandalimin, ndihmën dhe mbrojtjen e viktimave të trafikimit (VT) dhe ndjekja penale e trafikantëve.¹⁶

12 Në vitin 2004, OSBE/ODIHR përpunoi dhe prezantoi konceptin e MKR-së dhe nxori manualin e parë që ofron udhëzime se si të hartohen dhe zbatohen mekanizma dhe struktura të qëndrueshme për të luftuar trafikimin e qenieve njerëzore dhe për të mbështetur viktimat. Ai gjithashtu ofron udhëzime se si të monitorohen dhe ndërtohen kapacitetet e mekanizmave dhe strukturave të tilla. Zyra e OSBE-së për Institucionet Demokratike dhe të Drejtat e Njeriut (2004), Mekanizmat Kombëtarë të Referimit - Bashkimi i Përpjekjeve për Mbrojtjen e të Drejtave të Personave të Trafikuar: Një Manual Praktik. Varshavë, Poloni

13 UNODC (2020). Dispozitat Legjislative Model kundër Trafikimit me Njerëz. Neni 38.2 https://www.unodc.org/documents/human-trafficking/2020/TiP_ModelLegislativeProvisions_Final.pdf;

14 OSBE/ODIHR (2022). Mekanizmi Kombëtar i Referimit. Bashkimi i Përpjekjeve për Mbrojtjen e të Drejtave të Personave të Trafikuar. Një manual praktik. Edicioni i dytë. Varshavë, Poloni. <https://www.osce.org/odihr/S10014>

15 Në disa pjesëmarrës të MARRI-t, si për shembull në Shqipëri, NATCB referohet gjithashtu si NRM.

16 UNODC (2020). Dispozitat Legjislative Model kundër Trafikimit me Njerëz. Neni 38.2 https://www.unodc.org/documents/human-trafficking/2020/TiP_ModelLegislativeProvisions_Final.pdf;

MKR-të funksionojnë sipas Procedurave Standarde Operative (SOP)¹⁷të cilat përshkruajnë procedurat dhe mënyrat e komunikimit, koordinimit dhe veprimeve që synojnë ofrimin e ndihmës dhe mbrojtjes së duhur për personat e trafikuar. **MKR-të duhet të fokusohen në nevojat e individëve** dhe përfshijnë zbulimin dhe identifikimin fillestar, referimin e tyre në shërbimet dhe mbështetjen e duhur, qëndrimin ligjor, mbështetjen gjatë hetimit, ndjekjes penale dhe gjykimit (nëse ka), mekanizmat e ankesës dhe çimin në një zgjidhje të qëndrueshme si kthimi, (ri)-integrimi, zhvendosjen ose përfshirjen sociale. Sisteme të tilla duhet të institucionalizohen, por të jenë fleksibil për të lejuar menaxhimin e procesit/rastit të përshtatur me nevojat e viktimave individuale.

NATCB

- E koordinon hartimin, zbatimin dhe rishikimin e rregullt të strategjive dhe planeve të veprimit kundër trafikimit;
- E lehtëson **bashkëpunimin ndërinstitucional dhe multidisiplinor**;
- E zhvillon, koordinon dhe e monitoron zbatimin e politikave antitrafik dhe aktiviteteve të MKR-së;
- Vendosi procedurat për mbledhjen dhe **analizën e të dhënave për trafikim të qenieve njerëzore (THB)**;
- Promovon **kërkim** në shkallë dhe natyrë të të gjitha formave të trafikimit.

MKR

- Përfshihet në kuadrin ligjor të pjesëmarrësve dhe i referohet **reagimit operacional ndaj personave të trafikuar**;
- **Përfshin SOP-të** për identifikimin, referimin dhe ndihmën ndaj personave të trafikuar.
- Siguron ndihmën, mbështetjen dhe mbrojtjen e nevojshme dhe të **përshtatshme të bazuar në të drejtat e njeriut dhe me ndjeshmëri gjinore** për personat e trafikuar

Ky dallim është i rëndësishëm për të specifikuar **rolet e ndryshme që kanë aktorët antitrafik si në NATCB ashtu edhe në MKR, dhe në përputhje me rrethanat, procedurat/praktikat e komunikimit dhe koordinimit ndërmjet tyre. Fokusi i kësaj qasjeje i kushtohet funksionalitetit të MKR-të në Pjesëmarrësit e MARRI** (jo të NATCB-ve) për sa i përket bashkëpunimit dhe koordinimit midis vetë aktorëve të MKR-së, si dhe me aktorët e tjerë relevantë. Bashkëpunimi/koordinimi në këtë drejtim është analizuar për të siguruar në mënyrë adekuate reagimin dhe trajtimin operacional rastet e trafikimit.

Aktorët kryesorë që po marrin pjesë në MKR në Pjesëmarrësit e MARRI janë identifikuar në raportin e vlerësimit të përmendur më sipër.¹⁸dhe të përshkruara si *“aktorë të ngarkuar përmes SOP-ve” dhe “aktorë të njohur si të aftë për të kontribuar në zbatimin e politikës kundër trafikimit në fushën e parandalimit, mbrojtjes së viktimave, ndjekjes penale të autorëve, partneritetit dhe bashkëpunimit”*¹⁹.

Lista e aktorëve të ndryshëm në rajonin e MARRI-t dhe rolet e tyre të ndryshme përgjatë fazave të ndryshme të trajtimit të çështjeve është aneksuar në këtë dokument.— **Shih SHTOJCËN 1.**

17 SOP-të janë mjete praktike që përfshijnë masa hap pas hapi për zbatimin e procedurave të identifikimit, referimit dhe ndihmës ndaj personave (potencial) të trafikuar.

18 Të ndryshëm dhe të barabartë (2020), Analiza dhe hartëzimi i Mekanizmave të Referimit për të mbrojtur viktimat e trafikimit të qenieve njerëzore në gjashtë Pjesëmarrësit e MARRI.

19 Po aty.

Kanalet vertikale dhe horizontale të komunikimit ndërmjet aktorëve antitrafik në nivelin e Pjesëmarrësve të MARRI

Koordinimi dhe komunikimi ndërmjet aktorëve kundër trafikimit është i një rëndësie të madhe për ofrimin e përgjigjes adekuate kundër trafikimit. Ai duhet të vendoset jo vetëm ndërmjet aktorëve të MKR-së të renditur në tabelën 1 të aneksuar. Ajo gjithashtu duhet të vendoset ndërmjet niveleve të ndryshme (horizontale dhe vertikale) të funksionimit të sistemit antitrafik, respektivisht:

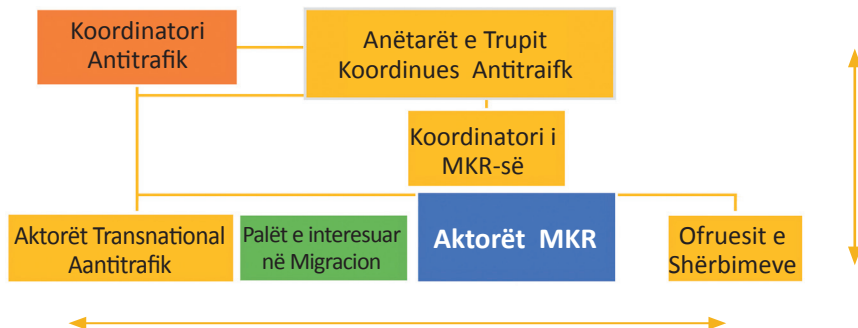
Koordinimi dhe komunikimi në nivel horizontal

- (a) **ndërmjet aktorëve të MKR-së që janë përgjegjës për zbatimin e SOP-ve gjatë trajtimit të rasteve të trafikimit;**
- (b) **ndërmjet anëtarëve të MKR-së dhe ofruesve të shërbimeve që nuk janë formalisht pjesë e MKR-së,** por janë të angazhuar në ofrimin e shërbimeve për personat e trafikuar. Për shembull, ekzistojnë praktika të marrëveshjeve të bashkëpunimit me bizneset private për punësimin e viktimave, ofrimin e kujdesit për fëmijët, arsimin dhe shërbimet shëndetësore;
- (c) **ndërmjet anëtarëve të MKR-së dhe autoriteteve/grupeve të interesit të migracionit,** në drejtim të vendosjes së bashkëpunimit për rastet (e mundshme) të trafikimit në kontekstin e migracionit;
- (d) **ndërmjet anëtarëve të MKR-së dhe aktorëve të tjerë kundër trafikimit** (anëtarë të tjerë të NATCB-së, që nuk përfshihen në SOP-të, si p.sh. IO-të dhe OSHC-të që nuk përfshihen në ofrimin e shërbimeve të drejtpërdrejta për personat e trafikuar), në kushtet e kontributit në takime, seminare etj. për të zhvilluar politika, strategji dhe plane veprimi të përshtatshme kundër trafikimit.

Niveli vertikal i koordinimit dhe komunikimit

- (a) **Midis anëtarëve të MKR-së dhe Koordinatorit Antitrafik,** i cili drejton NATCB-në (për shembull kur raporton mbi punën e mekanizmit dhe rezultatet);
- (b) **Ndërmjet aktorëve të MKR-së dhe Koordinatorit(ve) të MKR-së,** kur raportojnë/koordinojnë për menaxhimin e rastit.

Infografi më poshtë e ilustron pozicionin e MKR-së në strukturën institucionale kundër trafikimit në nivel të pjesëmarrësve MARRI dhe kanalet horizontale dhe vertikale të komunikimit dhe koordinimit ndërmjet aktorëve të ndryshëm.

Parimet udhëzuese në krijimin e kanaleve të komunikimit dhe bashkëpunimit ndërmjet aktorëve antitrafik

Qasja ndërdisiplinore dhe koordinimi dhe bashkëpunimi ndërmjet aktorëve relevantë kundër trafikimit, duke përfshirë ata që marrin pjesë në MKR-të, theksohet si një nga parimet udhëzuese në *Udhëzuesin e Praktikuesve për zhvillimin dhe monitorimin e reagimit kundër trafikimit*²⁰. Udhëzuesi integron standardet ndërkombëtare dhe evropiane, si dhe përvojën e ICMPD për këshillimin dhe mbështetjen e qeverive në përpjekjet e tyre kundër trafikimit në shumë rajone në mbarë botën. Parimi është i integruar shprehimisht në dokumentet kyçe ndërkombëtare mbi TQNJ-në, siç është Protokollin e Kombeve të Bashkuara (OKB) Kundër Trafikimit²¹ dhe Konventa kundër Trafikimit të Këshillit të Evropës (CoE)²². Qasja ndërdisiplinore është shumë e rëndësishme për të arritur pronësinë e qeverisë mbi reagimin e përgjithshëm kundër trafikimit, që do të thotë se qeveria merr pjesëmarrjen e plotë, përgjegjësinë dhe llogaridhënien në përcaktimin e objektivave, zbatimin e aktiviteteve dhe përmbushjen e rezultateve të parashikuara.²³

Qasja ndërdisiplinore

Duke qenë një fenomen kompleks, THB-ja shtrihet në fusha të ndryshme – të drejtat e njeriut, migracioni, siguria publike, krimi i organizuar, korrupsioni, puna, marrëdhëniet e pabarabarta ekonomike ndërkombëtare, pabarazitë gjinore, dhuna ndaj grave, vajzave dhe personave LGBTQI+, feminizimi i varfërisë, etj. Efektive kundër-strategjitë duhet t'i marrin parasysh këto në mënyrë që të trajtojnë aspektet e ndryshme të trafikimit. Për këtë qëllim, është e nevojshme të kemi një qasje 'ndërdisiplinore', që do të thotë se njohuritë dhe ekspertiza e palëve të ndryshme të interesit dhe metodat e tyre përkatëse kombinohen për të zhvilluar masa për parandalimin dhe luftimin e trafikimit të personave (p.sh. instrumente ligjore, metoda edukative, kërkimi social, fuqizimi ekonomik, ndihma psikologjike, roli i medias etj.). Ndërhyrjet duhet të dizajnohen dhe zbatohen për të mbuluar të gjithë sektorët e një shoqërie (p.sh. gjyqësorin, arsimin, tregun e punës, etj.). Vetëm një qasje gjithëpërfshirëse lejon trajtimin e të gjitha aspekteve të trafikimit në të njëjtën kohë.

Ndër përgjegjësitë e tjera në sigurimin e një qasjeje shumë-sektoriale dhe të koordinuar për të luftuar trafikimin e qenieve njerëzore, Udhëzuesi thekson në mënyrë specifike se **"krijimi i një mekanizmi koordinues siguron një shkëmbim të rregullt informacioni midis aktorëve të ndryshëm"**. Prandaj, përfshirja aktive e aktorëve nëpër sektorë të ndryshëm në të gjitha nivelet e reagimit kundër trafikimit është e rëndësishme për disa arsye, të renditura në infografikët më poshtë.²⁴

20 ICMPD (2021) Zhvillimi dhe Monitorimi i Reagimit Kombëtar kundër Trafikimit. Një udhëzues praktikuesi.

21 Asambleja e Përgjithshme e OKB-së (2000), Protokollin për Parandalimin, Shtypjen dhe Ndëshkrimin e Trafikimit të Personave, Veçanërisht Grave dhe Fëmijëve, Plotësimi i Konventës së Kombeve të Bashkuara kundër Krimin të Organizuar Transnacional, 15 nëntor 2000, i disponueshëm në: <https://www.refworld.org/docid/4720706c0.html> [qasur më 7 tetor 2021]

22 Këshilli i Evropës (2005), Konventa e Këshillit të Evropës për Veprimin Kundër Trafikimit të Qenieve Njerëzore, CETS 197, në dispozicion në: <https://www.refworld.org/docid/43fded544.html> [qasur më 7 tetor 2021]

23 OHCHR (2002). Parimi 1, para. 2.

24 ICMPD (2021) Zhvillimi dhe Monitorimi i Reagimit Kombëtar kundër Trafikimit. Udhëzues për praktikuesin fq.22

Pse është i rëndësishëm bashkëpunimi/koordinimi ndërmjet aktorëve të ndryshëm?

Për harmonizim të definicioneve ligjore, procedurave dhe aplikimit të tyre, si dhe bashkëpunim në të gjitha nivelet për të zhvilluar dhe zbatuar kornizë përkatëse ligjore.

Është e nevojshme për një qasje ndërdisiplinore dhe ndërsektoriale

Llogaridhënie

Është mjet i rëndësishëm për të promovuar qëndrueshmërinë e masave të ndërmarra për parandalim dhe luftim të trafikimit

Strategjia e re Evropiane Kundër Trafikimit 2021-2025²⁵, në këtë drejtim, e thekson edhe rëndësinë e sigurimit të bashkëpunimit ndërkufitar, rajonal dhe ndërkombëtar, duke përfshirë zhvillimin dhe shkëmbimin e njohurive dhe informacionit. Ai thekson se *“në nivel politikash dhe operacional, është thelbësore të sigurohet bashkëpunimi ndërkufitar, rajonal dhe ndërkombëtar, duke përfshirë zhvillimin dhe shkëmbimin e njohurive dhe informacionit, si dhe nëpërmjet ndërveprimit të sistemeve të informacionit. Këto praktika i bëjnë autoritetet përmbarimore dhe gjyqësore të pajisura më mirë për të penguar kriminelët dhe për të mbështetur viktimat... Rastet ndërkufitare janë të vështira për t'u hetuar pasi kërkojnë burime, koordinim dhe komunikim të mirë midis autoriteteve relevante.”*²⁶

Shkëmbimi i informacionit, mbrojtja e të dhënave, si dhe monitorimi dhe vlerësimi i funksionimit të MKR-së janë gjithashtu ndër çështjet ndërsektoriale të rëndësishme për koordinimin dhe bashkëpunimin ndërmjet aktorëve antitrafik. Këto janë përshkruar në tabelën e mëposhtme.

Shkëmbimi i informacionit	Informacioni adekuat do të shkëmbehet në kohën e duhur ndërmjet të gjithë aktorëve relevantë duke pasur si konsideratë parësore sigurinë, sigurinë dhe privatësinë e personave të trafikuar (si në nivel të pjesëmarrësve ashtu edhe në nivel ndërkombëtar).
Mbrojtja e të dhënave	Çdo pjesëmarrës në MARRI ka kuadrin e vet ligjor në lidhje me mbrojtjen e të dhënave. Për sa i përket komunikimit dhe bashkëpunimit në nivel evropian dhe ndërkombëtar, disa instrumente ndërkombëtare, duke përfshirë Rregulloren e BE-së për Mbrojtjen e të Dhënave (GDPR) ²⁷ janë relevante - Shih pjesën 1.6.
Monitorimi dhe Vlerësimi i funksionimit të MKR-së	Procesi i monitorimit, vlerësimit dhe rishikimit vlerëson nëse një mekanizëm funksionon; nëse procedurat çojnë në rezultatet e pritura dhe nëse këto rezultate kontribuojnë në arritjen e objektivave specifike dhe qëllimeve strategjike. Kështu, ky proces lejon një përmirësim të procedurave në nivel operacional ose një riformulim të qëllimeve bazuar në rezultatet e vlerësimit - Shihni pjesën 2.5.

25 Komisioni Evropian (2021), Komunikatë nga Komisioni për Parlamentin Evropian, Këshillin, Komitetin Ekonomik dhe Social Evropian dhe komitetin e rajonit mbi Strategjinë e BE-së për Luftën kundër Trafikimit të Qenieve Njerëzore 2021-2025. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_1663

26 Eurojust (2021) Raport mbi trafikimin e qenieve njerëzore, praktikat më të mira dhe çështjet në bashkëpunimin gjyqësor. <https://www.eurojust.europa.eu/eurojust-report-trafficking-human-beings>

27 Rregullorja (BE) 2016/679 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit e datës 27 Prill 2016 për mbrojtjen e personave fizikë në lidhje me përpunimin e të dhënave personale dhe për lëvizjen e lirë të të dhënave të tilla, si dhe shfuqizimin e Direktivës 95/46/KE (Rregullorja e Përgjithshme për Mbrojtjen e të Dhënave), OJ L 119, 4.5.2016, f. 1-88.

PJESA A: Përmirësimi i kanaleve të komunikimit dhe koordinimit në nivelin e Pjesëmarrësve në MARRI

Analiza e problemit, sipas rezultateve të anketës së kryer me aktorët e MKR-së në vitin 2020²⁸, zbuloi se në nivelin e Pjesëmarrësve MARRI, funksionaliteti i MKR-ve do të duhej të përmirësohej në dy faza:

- **Gjatë gjithë procesit të trajtimit të rasteve të trafikimit;**
- **Koordinimi dhe funksionimi i përgjithshëm i MKR-së (raportimi, sigurimi i qeverisjes së mirë etj.).**

Të njëjtat sfida u shprehën nga palët e interesuara kundër trafikimit në sondazhin e realizuar nga ICMPD në nëntor 2021.²⁹ Sipas përgjigjeve të anketës, sfidat në këtë drejtim mund të përshkruhen si:

- Informim/koordinim i pamjaftueshëm ndërmjet anëtarëve të MKR-së për statusin e menaxhimit të rastit, veçanërisht në fazat e përfshirjes/riintegritetit social dhe të procedimit penal;
- Mungesa e mjeteve raportuese ndërmjet anëtarëve të MKR-së për çështjet e menaxhimit të rasteve/zbatimin e SOP-ve;
- Mungesa e bashkëpunimit/Ndarja e përpjesëtimshme e përgjegjësi ndërmjet pushtetit lokal dhe aktorëve të qeverisë qendrore;
- Mungesa e bashkëpunimit me ofruesit e shërbimeve që nuk janë anëtarë të MKR-së (p.sh. ofrues të ndryshëm shërbimesh, autoritetet e migracionit/azilit);
- Vështirësi në mbledhjen, ruajtjen dhe shkëmbimin e të dhënave/informacioneve për rastet e trafikimit.

Prandaj, pjesa e parë e këtij kapitulli fokusohet në zhvillimin e metodave, udhëzimeve, mjeteve dhe prezantimin e praktikave të mira për përmirësimin e kanaleve ekzistuese të komunikimit dhe koordinimit ndërmjet profesionistëve gjatë trajtimit të rasteve të trafikimit. Pjesa e dytë e kapitullit ofron mjete për përmirësimin e kanaleve të përgjithshme të koordinimit dhe komunikimit të MKR-së, kryesisht në drejtim të raportimit dhe monitorimit të punës së MKR-ve.

28 Të ndryshëm dhe të barabartë (2020), Analiza dhe hartëzimi i Mekanizmave të Referimit për të mbrojtur viktimat e trafikimit të qenieve njerëzore në gjashtë Pjesëmarrësit e MARRI.

29 Shihni pjesën metodologjike të këtij dokumenti.

1. Përmirësimi i koordinimit dhe bashkëpunimit ndërmjet aktorëve të MKR-së në trajtimin e rasteve të trafikimit

Të gjithë Pjesëmarrësit e MARRI kanë krijuar mekanizma dhe mjete operacionale për trajtimin e personave të trafikuar. Këta janë **mekanizmat ekzistues të brendshëm referues** (MKR-të), **Mekanizmat Transnacional Referues** (TRM-të)³⁰ dhe **Procedurat Standarde Operative** (SOP) për identifikimin dhe referimin e personave të trafikuar. SOP-të janë në fakt baza për koordinimin dhe komunikimin ndërmjet aktorëve të MKR-së në procesin e trajtimit të rasteve të trafikimit, pasi ato përfshijnë masat hap pas hapi për të gjitha fazat - nga identifikimi fillestar, përmes referimit dhe ofrimit të ndihmës, deri te riintegrimi/përfshirja sociale e personit. dhe procedurat ligjore. SOP-të i përcaktojnë rolet dhe përgjegjësitë dalluese të aktorëve të përfshirë në proceset e trajtimit të rasteve. Pjesëmarrësit e MARRI kanë përshtatur SOP-të bazuar në procedurat e tyre të vendosura në praktikë: Shqipëri- 2011 (rishikuar në 2018); BeH – SOP-të rregullohen me dy akte nënligjore dhe pjesët relevante të procedurave janë të integruara në Udhëzimet për ekipet rajonale kundër trafikimit të qenieve njerëzore; Kosova* – 2004 (rishikuar në 2008, 2013 dhe 2020); Maqedonia e Veriut -2008 (rishikuar në 2010 dhe 2012), Mali i Zi -2019; Serbia -2009 (rishikuar në 2016).

Është e rëndësishme të theksohet se kjo **qasje nuk reflekton në të gjithë grupin e SOP-ve, por fokusohet në sfidat që janë zbuluar nga praktikuesit, për sa i përket metodave dhe mjeteve që mund të përmirësojnë zbatimin e këtyre procedurave në praktikë.**

Sfidat e identifikuara

Duke reflektuar mbi situatën aktuale në procedurat e trajtimit të rasteve të Pjesëmarrësit e MARRI-t, praktikuesit në përgjithësi theksuan se **bashkëpunimi dhe koordinimi mungon më së shumti në procedurat e kthimit dhe riintegritimit**. Duke pasur parasysh kompleksitetin e nevojave të viktimave të trafikimit, procesi i menaxhimit të rastit është jashtëzakonisht i rëndësishëm për të siguruar riintegrim të suksesshëm. Sondazhi i kryer midis praktikuesve në rajonin e MARRI-t zbulon se edhe pse MKR-të ose TRM-të formale janë në fuqi, ka ende mospërputhje të qarta midis “teorisë dhe praktikës” dhe disa lidhje thelbësore që mungojnë janë evidente midis instrumenteve dhe mjeteve ligjore në dispozicion dhe nivelin e zbatimit të tyre. Praktikuesit gjithashtu theksojnë se mungojnë edhe kornizat e qëndrueshme për matjen e ndikimit të mekanizmave të tillë. Në thelb, sa më tej përgjatë procesit të asistencës dhe mbrojtjes të udhëtojë viktimat - përmes strehimit të përkohshëm në strehimore, ndjekjes së seancave të terapisë fizike dhe psikosociale, kontribuit në hetimin dhe ndjekjen penale të trafikantit të tyre, negocimin e statusit të imigracionit, ka më shumë gjasa që boshllëqet në dalin sistemet dhe nevojat e viktimës nuk plotësohen. Një nga çështjet kryesore është **mungesa e koordinimit**

30 MKR-të dhe TRM-të në përfituesit bazohen në përgjithësi në ICMPD (2009), Udhëzues për zhvillimin e një mekanizmi transnacional referues për personat e trafikuar: Evropa Juglindore.

* Ky emërtim nuk paragjykon qëndrimet mbi statusin dhe është në përputhje me OKB 1244 dhe Opinionin e GjND-së për shpalljen e pavarësisë së Kosovës.

ndërmjet palëve të interesuara në nivel qendror dhe lokal, veçanërisht pas skadimit të periudhës zyrtare të rimëkëmbjes dhe reflektimit dhe strehimores së financuar nga qeveria. Menaxhimi i rasteve në fazën e riintegrit nuk kryhet gjithmonë siç duhet. Boshllëqet në masat mbrojtëse rriten edhe më tej kur procesit të kujdesit ndaj viktimës i shtohet një element ndërkombëtar, si p.sh. kur një viktimë merr një vendim të informuar për t'u kthyer vullnetarisht në shtëpi. Këto situata zbulojnë **shkëputjen në rritje ndërmjet kornizave të politikave dhe rezultateve efektive të rëndësishme për plotësimin e nevojave të viktimës.**

Zgjidhje të mundshme

1.1. Krijimi i platformave dhe rrjeteve multi-sektorale brenda MKR-ve për identifikimin proaktiv, referimin dhe ndihmën ndaj personave të trafikuar

Për të kryer identifikim proaktiv, praktikuesit kërkojnë informacion të përditësuar në lidhje me tendencat e trafikimit, modelet dhe mënyrën e veprimit të trafikantëve. Këto mund të jenë të ndryshme në vende të ndryshme. Është po aq e rëndësishme që praktikuesit të kenë informacion, mjete dhe trajnime të përditësuara për të qenë në gjendje të zbulojnë në mënyrë efektive rastet (të mundshme) të trafikimit. Prandaj, është e rëndësishme që praktikuesit të kenë një kuptim të thellë se si dhe ku ndodh trafikimi, të identifikojnë vendet e ndryshme ku bëhet shfrytëzimi dhe të koordinohen me palët përgjegjëse të interesuara që kanë mandat për të hyrë në këto vende dhe për të kryer/mbështetur procesin e identifikimit. .

Për të **krijuar lidhje ndërmjet palëve të interesuara të nivelit qendror dhe atij lokal**, është e rëndësishme të krijohen **ekipet dhe rrjetet e MKR-së rajonale/lokale të transferuara, multi-sektorale**, si shumica e sistemeve efektive për identifikimin dhe referimin e personave të rritur dhe fëmijë të trafikuar. Këto platforma/rrjete mund të sigurojë reagime të shpejta dhe të njëtrajtshme ndaj trafikimit të qenieve njerëzore brenda komuniteteve lokale dhe më gjerë, me një fokus të fortë në identifikimin në kohë të viktimave, mbrojtjen dhe mbështetjen individuale.

Struktura e propozuar e platformave dhe rrjetet multi-sektorale

Autoriteti, struktura dhe përbërja e ekipeve dhe rrjeteve të tilla ndryshojnë në lokalitete të ndryshme. Autoritetet kompetente më efektive të MKR-së janë ato, të cilat përfshijnë anëtarësim në shumë agjenci, përveç agjencive qeveritare, duke përfshirë reaguesit/shërbimet e vijës së parë dhe OJQ-të e specializuara për t'u marrë me personat e trafikuar. Këto duhet të përfshijnë, së paku, **koordinatorët rajonalë të MKR-së, përfaqësues nga autoritetet lokale të zbatimit të ligjit, autoritetet komunale/lokale, shërbimet sociale, shërbimet e kujdesit shëndetësor dhe specialistët dhe anti-trafikimin dhe OJQ-të dhe IO-të e tjera të lidhura sipas rastit.**³¹

31 Malangone, A. (2021) DRAFT-Projekti i Dokumentit për Këshillimin për Kthimin për Njerëzit e cenuseshëm ndaj shfrytëzimit, duke përfshirë viktimat e trafikimit. ERRIN dhe ICMPD.

Një qasje me shumë agjenci përfshin një gamë më të gjerë aftësish dhe njohurish të nevojshme, si dhe kontrole dhe balancime integrale për identifikimin dhe marrjen e vendimeve, të cilat nuk mund të sigurohen nga autoritetet e zbatimit të ligjit ose të imigracionit më vete. Për më tepër, ekipet mobile dhe grupet e punës multi-agjenci kombinojnë profesionistë, agjenci dhe shërbime shumëdisiplinore për të ofruar nivelin e lartë të aftësive dhe përvojës që kërkohet për një qasje të integruar dhe holistike (të përgjithshëm) ndaj identifikimit të viktimave. Ata gjithashtu kanë qëndrueshmëri dhe strukturë të brendshme organizative dhe komunikojnë e bashkëpunojnë ndërmjet tyre (si në baza formale ashtu edhe joformale) për të kuptuar dhe përmbushur nevojat individuale të çdo personi të identifikuar. Vlera e tyre e shtuar është e tyre **ekspertizë specifike për vendndodhje të veçanta dhe modele lokale trafikimi**. Ata mund të burimin dhe të përdorin intelijencën me burim të hapur³² për të zbuluar vendet me rrezik të lartë, për të identifikuar viktimat e trafikimit brenda grupeve në rrezik, për të përdorur informacionin e mbledhur nga informatorët e komunitetit dhe shoqërinë civile dhe për të mbajtur të dhëna për fëmijët dhe të rriturit vendas në rrezik. Ata kanë aftësi për t'iu përgjigjur menjëherë rasteve të raportimit të trafikimit në vende të ndryshme dhe për këtë arsye mund të kryejnë procedura paraprake identifikimi.

Praktikat e mira nga Rajoni MARRI

Në Mal të Zi, Ekipi për Identifikimin Formal të Viktimave të Trafikimit (TFITV) është krijuar për të vlerësuar dhe njohur zyrtarisht viktimat e mundshme dhe për të koordinuar ndihmën ndaj viktimave. TFITV përbëhet nga një mjek, një psikolog, përfaqësues i policisë, punonjës social dhe një përfaqësues nga Zyra për Luftën kundër Trafikimit të Njerëzve.³³

Në vitin³⁴ 2018, Komisioni për Luftën kundër Trafikimit të Qenieve Njerëzore dhe Migrimit Ilegal dhe Ministria e Punës dhe Politikës Sociale në **Maqedoninë e Veriut** nënshkruan një Memorandum Mirëkuptimi (MM) për krijimin e **pesë ekipe mobile multidisiplinore** (në Shkup, Manastir, Kumanovë, Gjevgjeli dhe Tetovë) të angazhohen në zbulimin proaktiv të viktimave të qenieve njerëzore dhe ofrimin e shërbimeve të riintegritetit në nivel lokal. Këto ekipe mobile u mbështetën nga një projekt i financuar nga IOM në mars 2018-qershor 2019. Puna e tyre vazhdoi edhe në vitet e ardhshme me angazhim vullnetar të organizatave të shoqërisë civile.³⁵

32 Inteligjenca me burim të hapur është çdo informacion që mund të nxirret nga mbledhja e hapur: të gjitha llojet e mediave, raportet e qeverisë dhe dokumentet e tjera, kërkimet dhe raportet shkencore, shitësit komercial të informacionit, interneti, etj. Kualifikimi kryesor për informacionin me burim të hapur është se nuk kërkon asnjë lloj teknikash të mbledhjes klandestine për ta marrë atë dhe se ai duhet të merret nëpërmjet mjeteve që plotësojnë plotësisht të drejtat e autorit dhe kërkesat tregtare të shitësve, aty ku është e aplikueshme. Shih George, RZ, Kline, RD, & Lownethal, MM (2005), Inteligjenca dhe strateg i sigurisë: çështje dhe sfida të qëndrueshme, Lanham: Rowman dhe Littlefield.

33 Zyra e TIP në SHBA (2021). Raporti i Trafikimit të Personave: Mali i Zi. Uashington.<https://www.state.gov/reports/2021-trafficking-in-persons-report/montenegro/>

34 Vendimi është prezantuar dhe miratuar zyrtarisht në mbledhjen e Komisionit me anëtarët e Sekretariatit më 11 prill 2022.

35 Maqedonia e Veriut, Komisioni për Luftën kundër Trafikimit të Qenieve Njerëzore dhe Migrimit të Paligjshëm (2020), Raporti Vjetor 2019.

Ekzistojnë disa praktika të tjera të mira të cilat i referohen edhe bashkëpunimit të formalizuar ndërmjet institucioneve për të dhënë përgjigje efektive. Këto janë të ashtuquajturat Task Forca kundër trafikimit dhe struktura të tilla ekzistojnë tashmë si në rajonin MARRI ashtu edhe në nivel të BE-së.

Praktikat e mira nga Rajoni MARRI

Në Serbi, në vitin 2016, Zyra e Prokurorit Publik dhe Ministria e Brendshme në Serbi nënshkruan një Memorandum për Bashkëpunim për Luftimin e Kontrabandës me Njerëz, në bazë të të cilit u krijua një Task Forcë kundër trafikimit më 26 shtator 2016 për të bashkërenduar aktivitetet kundër trafikimit.³⁶ Një nga qëllimet e Memorandumit është identifikimi i viktimave të trafikimit të qenieve njerëzore në zinxhirët e kontrabandës me qenie njerëzore dhe vepra të tjera penale të kryera nga grupet kriminale. Duke ndjekur përvojën serbe, **në vitin 2018 në Maqedoninë e Veriut u themelua Njësia për Ndalimin e Kontrabandës së migrantëve dhe Trafikimit me Njerëz (Task Forca).**³⁷ Njësia drejtohet nga Prokurori Publik në kuadër të Prokurorisë Publike për Luftë kundër Krimit të Organizuar dhe Korrupsionit që i udhëheq hetimet penale. Hetimi i të gjitha rasteve të THB (TQNJ) i është besuar Njesisë së specializuar të Policisë kundër trafikimit të qenieve njerëzore dhe kontrabandës së migrantëve, e cila punon në bashkëpunim të ngushtë me Departamentin e Krimit Financiar. Përfaqësues nga Njësia merr pjesë në punën e ekipeve mobile, duke siguruar kështu koordinimin dhe bashkëpunimin ndërmjet këtyre dy strukturave. Njësia synon *"të gjejë mënyra të reja për të përmirësuar efektivitetin e autoriteteve në luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore, nëpërmjet një qasjeje multidisiplinore"*³⁸. Financimi adekuat dhe personeli i mjaftueshëm për punën hetimore të policisë janë siguruar nga buxheti i Prokurorisë Publike dhe buxheti i MPB-së, si dhe nga fondet dhe donacionet e organizatave ndërkombëtare. Ambientet e punës së Njesisë janë siguruar nga Ministria e Brendshme.

36 Grupi i Ekspertëve të KiE për Veprimin kundër Trafikimit të Qenieve Njerëzore (2017), Raport në lidhje me zbatimin e Konventës së Këshillit të Evropës për Veprimin kundër Trafikimit të Qenieve Njerëzore nga Serbia. Në dispozicion në: <https://www.coe.int/en/web/anti-human-trafficking/-/greta-publishes-second-report-on-serbia>

37 Petreska, E. (2020) Zhvillimi, zbatimi dhe monitorimi i përgjigjes strategjike kundër trafikimit në Pjesëmarrësit e MARRI. Vlerësimi i nevojave, mangësive dhe praktikave të mira. ICMPD: Vjenë

38 Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut (2019), Raport i dorëzuar nga autoritetet e Maqedonisë së Veriut për masat e marra në përputhje me Rekomandimin CP(2018)8 të Komitetit të Palëve për zbatimin e Konventës së Këshillit të Evropës për Veprim kundër Trafikimit të Qenieve Njerëzore. Në dispozicion në: <https://www.coe.int/en/web/anti-human-trafficking/north-macedonia>. (qasur më 1 korrik 2020)

Praktikë e mirë nga BE-ja

Task Forca në Suedi: Në vitin 2009, **Qeveria Suedeze** e ngarkoi Bordin Administrativ të Qarkut të Stokholmit me përgjegjësinë e koordinimit dhe forcimit të përpjekjeve suedeze në rajon. Në kuadër të kësaj detyre u krijua Task Forca kundër Prostitucionit dhe Trafikimit të Qenieve Njerëzore (NMT).³⁹ NMT përbëhet nga agjenci qeveritare që luftojnë prostitucionin dhe trafikimin e qenieve njerëzore dhe vepron si një burim strategjik dhe operacional për rritjen e bashkëpunimit agjenci qeveritare-OJQ. Brenda fushëveprimit të NMT, është ndërtuar një strukturë e specializuar mbështetëse për të ndihmuar agjencitë qeveritare në përpjekjet e tyre për të luftuar prostitucionin dhe trafikimin e qenieve njerëzore. Sistemi mbështetës përbëhet nga një linjë telefonike, një program riemigrimi (i koordinuar nga Organizata Ndërkombëtare e Kombeve të Bashkuara për Migracionin) dhe **një rrjet koordinatorësh rajonalë kundër prostitucionit dhe trafikimit të qenieve njerëzore, të cilët ofrojnë ndihmë për viktimat. NMT gjithashtu ofron ndihmë dhe trajnime për komunat, agjencitë qeveritare dhe organizatat joqeveritare.**

Udhëzime për praktikuesit

- ✓ Identifikoni vende të ndryshme ku personat e trafikuar mund të shfrytëzohen, duke përfshirë për forma të ndryshme shfrytëzimi dhe në vende të largëta ose me akses të vështirë;
- ✓ Identifikoni se cilët praktikues të tjerë mund të kenë akses në këto vende për të kryer ose mbështetur identifikimin dhe për të bashkëpunuar me ta në rritjen e përpjekjeve proaktive të identifikimit;
- ✓ Identifikimi dhe angazhimi me të gjithë praktikuesit relevantë nga fusha dhe sektorë të ndryshëm për të siguruar një proces të suksesshëm identifikimi dhe mbështetjen dhe ndihmën e duhur ndaj personave të trafikuar;
- ✓ Koordinoni me agjencitë e mbështetjes së fëmijëve për të siguruar interesin më të mirë të fëmijës.

39 Informacioni i nxjerrë nga faqet e Agjencisë Suedeze për Barazi Gjinore, në dispozicion në <https://www.jamstalldohetsmyndigheten.se/en/mens-violence-against-women/prostitution-human-trafficking-2>

Ushtrim i vetë-studimit

Cilat institucione/organizata/individë mund të ndihmojnë në zbulimin e rasteve të mundshme të trafikimit në zonën tuaj lokale?

Cilat janë barrierat praktike me të cilat përballeni për të arritur te rastet e mundshme të trafikimit në nivel lokal?

Çfarë lloj mbështetjeje mund të marrin personat e trafikuar brenda dhe jashtë rrjetit antitrafik në zonën tuaj?

- Lloji i mbështetjes
- Ofrues shërbimi
- Personi kontaktues

Çfarë mund të bëni për të përmirësuar referimin e personave të trafikuar në këto shërbime?

1.2. Për çdo rast caktoni një menaxher rasti

Sipas të anketuarve në intervistë, një çelës për një referim dhe riintegrim të suksesshëm është caktimi i një menaxheri rasti për çdo person të trafikuar, gjë që nuk është gjithmonë një rast në praktikë, për shkak të mungesës ose stafit ose mbingarkesës së palëve përgjegjëse.⁴⁰ **Roli udhëheqës i menaxherit të rastit**, krahas zhvillimit dhe monitorimit të zbatimit të planit individual të riintegritimit në bashkëpunim me viktimën, është shumë i rëndësishëm për **vendosjen e një bashkëpunimi të ngushtë me aktorët e tjerë relevantë** për zbatimin e këtij plani. Menaxheri i rastit është i vetmi person që mund të përfshihet në mënyrë domethënëse në procesin e riintegritimit duke siguruar që nevojat individuale të personit të trafikuar të plotësohen nga agjencitë dhe ofruesit e shërbimeve kundër trafikimit.

40 Intervistë me Suzanne Hof, La Strada International, 14 dhjetor 2021.

Roli i menaxherit të rastit është gjithashtu shumë i rëndësishëm në kuptimin dhe adresimin e dobësive të personave të trafikuar që mund të vijnë nga faktorë personalë, kontekstual ose të situatës.⁴¹ Prandaj, **menaxheri i rastit duhet të jetë i vetëdijshëm për shërbimet dhe ofruesit e shërbimeve në dispozicion dhe të bashkëpunojë ngushtë me ta gjatë fazave të referimit dhe riintegritimit**, duke marrë parasysh pengesat e mundshme gjuhësore, kulturore, arsimore dhe rreziqet e mundshme. Menaxheri i rastit është gjithashtu përgjegjës për monitorimin dhe përshtatjen e ndërhyrjeve me nevojat në ndryshim të personit të trafikuar. Roli i të ashtuquajturit **koordinator për mbështetjen e viktimave** theksohet edhe në standardet e MKR të OSBE/ODIHR, duke theksuar se ky person mund të emërohet nga shërbimet statutorë ose shoqëria civile dhe mund të jetë pjesë e grupeve të punës kundër trafikimit. Koordinator i mbështetjes së viktimave është “çelës për të krijuar besimin dhe besimin e viktimave” dhe mund ta referojë viktimën e trafikimit te shërbime të tjera të specializuara mbështetëse, nëpërmjet koordinimit dhe ndërlidhjes, duke përfshirë shërbimet shëndetësore, mbrojtësit e kujdestarëve për fëmijët ose avokatët e pavarur për të rriturit”.⁴²

1.3. Siguroni referime të individualizuara

Pasi të kryhen procedurat e identifikimit të një rasti trafikimi, është e rëndësishme që referimi në shërbimet e duhura të drejtohet nga menaxheri i rastit dhe të kryhet duke marrë në konsideratë me kujdes situatën, opinionin dhe shqetësimet e personit të trafikuar. Personat që kanë pësuar ndikimin njerëzor trafikimi mund të jetë jashtëzakonisht i vështirë në fillim për të hyrë dhe besuar në marrëdhënie të reja me autoritetet dhe ofruesit e shërbimeve, veçanërisht me njerëzit që mund të perceptohen si në një pozicion autoriteti.

Referimi te mbështetja e duhur kërkon një përgjigje proaktive nga profesionistët që krijojnë një urë për aksesin në shërbimet për personat e trafikuar, në vend që thjesht t'i vendosin ato në shërbime ose t'i lënë ata që t'i gjejnë e t'i aksesojnë ato vetë. Prandaj, praktika aktuale në Evropë ka identifikuar krijimin e të ashtuquajturave **letra lidhëse (kalimtare)**, të cilat zbatohen veçanërisht për personat e trafikuar.^{43,44} Këto letra të detajuara që sigurohen në mënyrë konfidenciale nga profesionistët për shërbime të tjera të verifikuara mund të jenë jetike për të kapërcyer aksesin dhe për të mbrojtur nevojat e viktimave që duhet të plotësohen. Këto letra ndërlidhëse mund të përdoren gjithashtu si një mjet i dobishëm për shkëmbimin e informacionit midis aktorëve të nivelit qendror (të cilët mund të kenë kryer procesin e identifikimit dhe aktorëve të nivelit lokal - të cilët mund të jenë përgjegjës për përfshirjen sociale-riintegrimin e

41 Studimi i ICMPD “Forca për të vazhduar” (2019), identifikon faktorët e qëndrueshmërisë dhe cënueshmërisë ndaj trafikimit dhe abuzimeve të tjera, duke i ndarë në: faktorë personalë që zbatohen nga faza e para nisjes deri në mbërritjen në një vend të synuar ose de facto të destinacionit; faktorët që lindin gjatë udhëtimit nga vendet e origjinës përmes vendeve transit në vendet e destinacionit; dhe faktorët që janë të lidhur me përgjigjet në vende, në një kontekst transit dhe/ose destinacioni.

42 OSBE/ODIHR (2022). Mekanizmi Kombëtar i Referimit. Bashkimi i Përpjekjeve për Mbrojtjen e të Drejtave të Personave të Trafikuar. Një manual praktik. Botimi i dytë. Varshavë, Poloni. <https://www.osce.org/odihr/510014>

43 OSBE/ODIHR (2022). Mekanizmi Kombëtar i Referimit. Bashkimi i Përpjekjeve për Mbrojtjen e të Drejtave të Personave të Trafikuar. Një manual praktik. Edicioni i dytë fq.151 <https://www.osce.org/odihr/510014>

44 Malangone, A. (2021) DRAFT-Projekti i Dokumentit për Këshillimin për Njerëzit e cënueshëm ndaj shfrytëzimit, duke përfshirë viktimat e trafikimit. ERRIN dhe ICMPD

personit të trafikuar). Ato mund të ndihmojnë gjithashtu për të reduktuar rreziqet e ritraumatizimit ose shqetësimit që mund të shkaktohet nga njerëzit e trafikuar që duhet t'u rrëfejnë informacione në mënyrë të përsëritur profesionistëve të tjerë. Përmbajtja e letrave lidhëse (kalimtare) duhet të jetë e thjeshtë dhe t'u ofrohet shërbimeve të tjera vetëm me pëlqimin e informuar të personave të trafikuar që janë në dijeni të përmbajtjes së tyre. me ofruesin e shërbimit, pasuar nga një diskutim me profesionistin për ta njohur atë me rastin.⁴⁵

Letrat lidhëse për ofruesit e shërbimeve

Si të hartoni një letër lidhëse?

- ✓ Përfshini informacione që kanë të bëjnë me historinë e personit të trafikuar dhe rrethanat aktuale, të cilat janë të rëndësishme për shërbimin specifik (mosha, gjinia, karakteristikat);
- ✓ Përfshini informacion në lidhje me dobësitë (para, gjatë dhe pas trafikimit) dhe nevojat për riintegrim (p.sh. për aksesin e aftësisë së kufizuar ose sigurimin që duhet të bëhet për shkak të kushteve shëndetësore ose lëndimeve);
- ✓ Shtoni specifikimet për pjesëmarrjen, gjininë dhe gjuhën e përkthyesve dhe/ose ndërmjetësuesve kulturorë.

! Shënim:

- ▶ Siguroni informacione të qarta, gjithëpërfshirëse dhe të sakta për statusin e personit të trafikuar;
- ▶ Siguroni informacione për të drejtat e tij/saj dhe ato që i takojnë;
- ▶ Jini të qartë se çfarë duhet të përfshijë mbrojtje dhe mbështetje;
- ▶ Dokumentacioni relevant duke përfshirë raportet mjeko-juridike dhe raportet apo dokumentet e tjera të ekspertëve duhet të bashkëngjiten;

*Letrat lidhëse duhet të përgatiten në mënyrë ideale së bashku me personin e trafikuar.

1.4. Ndjekja e rregullt e rastit

Gjatë fazave të riintegritimit dhe përfshirjes sociale, nën mbikëqyrjen e menaxherit të rastit, personat e trafikuar duhet të mbështeten vazhdimisht ose t'u referohen

45 OSBE/ODIHR (2022). Mekanizmi Kombëtar i Referimit. Bashkimi i Përpjekjeve për Mbrojtjen e të Drejtave të Personave të Trafikuar. Një manual praktik. Edicioni i dytë fq.151 <https://www.osce.org/odihr/510014>

ofruesve profesionistë dhe të trajnuar të shërbimeve, të cilët janë përgjegjës për të garantuar sigurinë, monitorimin dhe vlerësimin e ofrimit të shërbimeve, për të ndihmuar individin në rikthimin e ndjenjës së kontrollit dhe të vetëvendosjes, të nxisin stabilitetin psikologjik të individit, të sigurohet që të shmanget viktimizimi dytësor, të nxitet fuqizimi i individit, të ruhet rreziku i stigmatizimit social etj. Për të lehtësuar këto procese, nevojitet një qasje nga shumë agjenci dhe gjithëpërfshirëse.

Takimet e ekipit dhe takimet me shumë agjenci midis praktikuesve të MKR-së duhet të mbahen rregullisht për të monitoruar rastin, për të identifikuar dhe adresuar nevojat e shfaqura, për të kontrolluar dhe përditësuar planin e vlerësimit të rrezikut. Rezultatet e të gjitha vlerësimeve duhet të komunikohen dhe diskutohen me personin e asistuar. Është gjithashtu shumë e rëndësishme që personat e trafikuar të kenë mjetet dhe mundësitë për të raportuar shqetësimet e hasura ose për të raportuar pakënaqësi me shërbimet ose individët e përfshirë në ofrimin e shërbimeve.

Praktikat e mira nga Rajoni MARRI

Palët e interesuara serbe përgjegjëse për menaxhimin e një të caktuar rasti i trafikimit të krijojnë një praktikë të të ashtuquajturës konferencë e rastit. Ata takohen, diskutojnë dhe konsultohen rregullisht për të vlerësuar nevojat dhe rreziqet, për të siguruar ndihmën, mbrojtjen dhe ofrimin e shërbimeve të duhura për personin e trafikuar, për të zhvilluar dhe zbatuar planin e riintegrit.

Duke iu përgjigjur sfidave të diskutuara më sipër (veçanërisht - mungesa e mjeteve raportuese ndërmjet anëtarëve të MKR-së për çështjet e menaxhimit të rasteve/zbatimi i SOP-ve), një **shabllon i formularit për ndjekje të rastit** është në dispozicion në Shtojcat e këtij dokumenti. Ky formular mund t'u shërbejë praktikuesve të MKR-së, veçanërisht menaxherëve të rasteve, për të vlerësuar progresin që është bërë pasi viktimat ka filluar të largohet në mënyrë të pavarur (pas largimit nga strehimorja, për shembull), në lidhje me nëse procedurat relevante të ndihmës (SOP) kanë çuar në rezultatet e pritura. Ky formular shërben gjithashtu si një mjet operacional për zhvillimin e veprimeve adekuate përcjellëse për rastin specifik të trafikimit. Mund të përshtatet sipas nevojave/përgjegjësisë të aktorëve relevantë të MKR-së. Aktorët e MKR-së përgjegjës për zbatimin e SOP-ve dhe ofruesit e tjerë të shërbimeve duhet të ushqejnë formularin me informacionin relevantë për fazat e ndryshme të trajtimit të rasteve.

SHTOJCA 2: Formulari për përcjellje të rastit në periudhën e Përfshirjes/Riintegrit Social

! Çdo informacion në lidhje me një rast trafikimi mund të jetë shumë i ndjeshëm dhe duhet trajtuar me besim. Të gjitha shkëmbimet dhe përdorimi i informacionit ndërmjet aktorëve multidisiplinarë, si dhe ruajtja e tij duhet t'i përmbahen regjimit ligjor në fuqi dhe të respektojnë të drejtën e viktimave për privatësi. – Shih pjesën 1.6.

1.5. Përforsimi dhe zyrtarizimi i bashkëpunimit me ofruesit e shërbimeve jashtë MKR-ve

Anketa e kryer nga ICMPD në vitin 2021 zbuloi se në praktikë, gjatë proceseve të trajtimit të rasteve, ka bashkëpunim të pamjaftueshëm ndërmjet anëtarëve të MKR-së dhe ofruesve të shërbimeve që nuk janë pjesë e MKR-së, por janë të angazhuar në ofrimin e shërbimeve për personat e trafikuar gjatë fazës së riintegrit (p.sh. biznese private për punësimin e viktimave, ofrimin e kujdesit për fëmijët, arsimimin etj.). Qasja në këto shërbime “të jashtme” është një sfidë në shumë komunitete në rajonin MARRI. Në mënyrë të veçantë, mjekët raportojnë dispozicion të kufizuar të strehimit emergjent dhe të përhershëm (veçanërisht për burrat dhe fëmijët), shërbimet e shëndetit mendor, shërbimet dentare, etj. Kur shërbimet janë në dispozicion, shpesh ka lista të gjata pritjeje ose kosto të konsiderueshme që lidhen me shërbimet. Për më tepër, aksesit në shërbimet e përshtatshme kulturore, duke përfshirë ofruesit që mund të komunikojnë me personat e trafikuar në gjuhët e tyre amtare janë të kufizuara dhe zakonisht dispozicionohen vetëm në fazën e identifikimit.

Bashkëpunimi i pamjaftueshëm me ofrues të ndryshëm shërbimesh dëmton ndihmën dhe mbështetjen e duhur për personat e trafikuar, pasi shumë praktikues nuk janë të vetëdijshëm për gamën e plotë të shërbimeve që ekzistojnë dhe cilat prej tyre janë në dispozicion për të përmbushur nevojat individuale të personave të trafikuar. Kjo mund të rezultojë me kufizime të caktuara - personat e trafikuar mund të kufizohen në shërbimet e një organizate/rrjeti, pa qenë në dijeni ose pa pasur akses në shumëllojshmërinë e shërbimeve që janë në dispozicion. Prandaj, është shumë me rëndësi që të **forcohen partneritetet me sektorin privat dhe ofruesit e tjerë të shërbimeve relevante dhe të krijohen një udhërrëfyes** që do t'i mbështesin ata jo vetëm që të kenë një pasqyrë të shërbimeve në dispozicion, por edhe të ofrojnë udhëzime se si të kenë akses në ato shërbime.

Kur partneritetet dhe bashkëpunimi midis anëtarëve të MKR-së dhe ofruesve të jashtëm të shërbimeve funksionojnë mirë, personat e trafikuar mund të bëjnë një zgjedhje të informuar për gamën e shërbimeve që janë në dispozicion nga aktorë të ndryshëm dhe të shfrytëzojnë sa më shumë këto mundësi për të mbështetur rimëkëmbjen dhe riintegrimin e tyre. Në shumë raste, dispozicioni i opsioneve të ndryshme të ndihmës ndihmon gjithashtu për të shmangur dyfishimin e shërbimeve. Prandaj, anëtarët e MKR-së, në dokumentin e SOP-ve, ose në baza të veçanta, duhet të identifikojnë, përpunojnë dhe përdorin çdo ditë një mjet që përmban një listë të shërbimeve/ofruesve të shërbimeve të rëndësishme për riintegrimin e suksesshëm të personave të trafikuar.

Praktikat e mëposhtme dhe ushtrimi i vetë-studimit mund të jenë mbështetës për praktikuesit për të identifikuar dhe për të bashkëpunuar më tej me shërbimet që janë në dispozicion në zonë/rajon të veçantë që janë thelbësore për ofrimin e mbështetjes dhe asistencës për personat e trafikuar.

Praktikat e mira nga BE

Ekzistojnë disa praktika të mira nga vendet e BE-së për aktorë të ndryshëm që bashkëpunojnë zyrtarisht ose jo zyrtarisht brenda MKR-ve, siç janë identifikuar në Studimin e 2020-ës për rishikimin e MKR-ve në BE.⁴⁶ Për shembull, në Hungari, organizatat shtesë të shoqërisë civile (OSHC) njihen në legjislacion si një "organ vullnetar bashkëpunues" (neni 1 i Protokollit të Identifikimit⁴⁷). Në Kroaci, përfshirja e Shoqatës së Gazetarëve Kroatë dhe Shërbimit Kroat të Punësimit është parashikuar në MKR, megjithëse roli i të parës nuk është i përcaktuar qartë. Në Finlandë, komunat dhe Asociacioni i Autoriteteve Lokale dhe Rajonale Finlandeze janë të angazhuara në kuadër të MKR. Në Itali, legjislacioni parashikon operatorët telefonikë dhe ndërmjetësuesit ndërkulturore si partnerë.

Ushtrim i vetë-studimit

Lista e shërbimeve relevante për riintegrimin e personave të trafikuar që janë në dispozicion në zonë/rajon

Lloji i mbështetjes/ndihmës	Ofruesi	Vendndodhja	Personi i kontaktit / Detajet e kontaktit	Shënime
*përfshirë e shërbimeve specifike për trafikimin dhe shërbimet e përgjithshme, si dhe grupi i synuar: meshkuj/femra, të rritur/fëmijë; lloji i trafikimit				
Strehimi				
Kujdesi për fëmijët				
Kujdesi shëndetësor (kujdes dentar, këshillim psikosocial dhe trauma)				
Arsimi				
Punësimi				
Kthimi				

46 Bashkimi Evropian, DG HOME (2020), "Studim mbi rishikimin e funksionimit të Mekanizmave të Referimit Kombëtar dhe Transnacional të Shteteve Anëtare". <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d5542e9c-0e92-11eb-bc07-01aa75ed71a1/language-en>

47 Hungari: Protokoll i identifikimit: Dekret i Qeverisë Nr. 354/2012. (XII.13) për urdhrin e identifikimit të viktimave të trafikimit të qenieve njerëzore në dispozicion në: https://thb.kormany.hu/download/a/ec/a0000/13_Government%20Decree%20No%20354_2012.pdf

Nevojat familjare				
Të tjera...				

Bashkëpunimi ndërmjet aktorëve të MKR-së dhe ofruesve të jashtëm të shërbimeve mund të zyrtarizohet me nënshkrimin e Memorandumeve të Mirëkuptimit. **Shihni pjesën 2.3**

1.6. Mbroni siç duhet të dhënat personale të personave të trafikuar

Trajtimi i rasteve kërkon veprim me një lloj informacioni të caktuar, i cili do të duhet të ndahet mes palëve të ndryshme të interesit të MKR-së (si në nivel vendas ashtu edhe ndërkombëtar) për të siguruar identifikim efektiv, mbrojtje, mbështetje individuale, akses në shërbime, përfshirje sociale, drejtësi penale dhe korrigjimi, kthimi dhe riintegrimi. Kjo është një sfidë e rëndësishme për praktikuesit, edhe në marrëdhëniet e tyre me personat e trafikuar, pasi çështjet e konfidencialitetit shpesh i mbajnë këta njerëz pak të informuar për çështjen e tyre ligjore, për shembull. Krahas kësaj, aktorët e MKR-së janë përgjegjës për ndarjen e të dhënave për rastet me të cilat punojnë mes tyre, por edhe me magazinat vendase, ku mblidhen dhe analizohen të dhënat për rastet e trafikimit. Megjithatë, procesi i shkëmbimit të informacionit, nuk duhet të cenohet të drejtat e njeriut, integritetin dhe dinjitetin e personave të trafikuar.

Zbulimi publik i të dhënave personale mund t'i dekurajojë viktimat e trafikimit nga kërkimi i ndihmës ose bashkëpunimi me autoritetet dhe gjithashtu mund të prishë në mënyrë dramatike jetën e tyre private dhe familjare, riintegrimin dhe mundësitë e punësimit, duke i ekspozuar ndaj turpit dhe rrezikut të persekutimit. Prandaj, në procedurat e komunikimit dhe koordinimit në lidhje me rastet e trafikimit, është e nevojshme që aktorët e MKR-së të ofrojnë procedura efikase, në kohë dhe të përshtatshme identifikimi, referimi dhe mbrojtjeje me mbrojtjen e duhur të të dhënave personale dhe respektimin e privatësisë.

E drejta ndërkombëtare për të drejtat e njeriut⁴⁸ ofron një kuadër të qartë dhe universal për mbrojtjen e të dhënave dhe promovimin e të drejtës së privatësisë. Tabelat që janë në dispozicion në Shtojcat e këtij dokumenti mund të jenë të dobishme për praktikuesit e MKR-së, pasi ato i ilustrjnë standardet kryesore evropiane për mbrojtjen e të dhënave personale, si dhe listojnë instrumentet specifike të rëndësishme për mbrojtjen e të dhënave personale të personave të trafikuar, siç janë detyrimet nën Konventën e Këshillit të Evropës për Veprimin kundër Trafikimit të Qenieve Njerëzore- **Shih SHTOJCËN 4.**

48 E drejta për privatësi është e mbrojtur nga: Deklarata Universale për të Drejtat e Njeriut; Neni 12; Pakti Ndërkombëtar për të Drejtat Civile dhe Politike; Neni 17; Konventa për të Drejtat e Fëmijës; Neni 16 dhe Konventa ndërkombëtare për mbrojtjen e të gjithë punëtorëve migrantë dhe anëtarëve të familjeve të tyre; Neni 14. Në nivel rajonal, e drejta për privatësi mbrohet nga: Konventa Evropiane për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore; Neni 8; Konventa e Këshillit të Evropës për Mbrojtjen e Individëve në lidhje me Përpunimin Automatik të të Dhënave Personale; Protokollin shtesë i Konventës për Mbrojtjen e Individëve në lidhje me Përpunimin Automatik të të Dhënave Personale në lidhje me autoritetet mbikëqyrëse dhe flukset ndërkufitare të të dhënave; Rekomandimi i Këshillit të Evropës Nr. R(99) 5 për mbrojtjen e privatësisë në internet; dhe Direktiva e Bashkimit Evropian për Mbrojtjen e të Dhënave.

! Praktikuesit e MKR-së në Rajonin MARRI, kur shkëmbejnë dhe përpunojnë të dhëna të ndjeshme në lidhje me rastet e trafikimit, janë të detyruar të zbatojnë standardet ekzistuese vendase në lidhje me mbrojtjen e të dhënave dhe t'u përmbahen standardeve ndërkombëtare të zbatueshme në këtë drejtim.

Të gjithë Pjesëmarrësit e MARRI-t kanë filluar procesin ose e kanë harmonizuar kuadrin e përgjithshëm ligjor për mbrojtjen e të dhënave me standardet evropiane, veçanërisht me **Rregulloren (BE) 2016/679 (GDPR)**, siç përshkruhet në **SHTOJCËN 4** të këtij dokumenti.⁴⁹ Rregullorja GDPR është një hap thelbësor për të forcuar të drejtat themelore të individëve në epokën digjitale.⁵⁰

Në rajonin MARRI, janë zhvilluar instrumente dhe udhëzime relevante për mbrojtjen e të dhënave personale të personave të trafikuar. Anketa e kryer për qëllimet e kësaj qasjeje zbuloi se praktikuesit përdorin mjete/mjete të ndryshme (të pa standardizuara) për mbledhjen, ruajtjen dhe transmetimin e të dhënave të trafikimit, si: bazat e të dhënave elektronike me akses të kufizuar/të mbrojtur; anonimizimi i të dhënave personale; zarfe të mbyllura, mbyllja e kopjeve të shtypura në zyra, shkëmbimi i të dhënave të koduara, etj.). Këto mjete/mjete janë të ngjashme me ato që përdoren në nivel të BE-së.

Praktikat e mira nga BE⁵¹

Disa praktika të mira në menaxhimin, ruajtjen dhe transmetimin e informacionit të ndjeshëm në lidhje me trafikimin janë: kufizimi i aksesit në dosjen e plotë vetëm për menaxherin e çështjes/personelin e autorizuar; Ruajtja dhe përdorimi i menaxhimit të skedarëve numerik të anonimizuar, ndarja e kufizuar e dokumenteve të anonimizuara, akses i mbrojtur me fjalëkalim në dokumente, përdorimi i softuerit specifik që kufizon aksesin ose shkarkimin ose kopjimin e skedarëve nga personeli i paautorizuar dhe që tregon kur dikush i paautorizuar ka tentuar të ketë akses, ruajtja e mbrojtur në renë kompjuterike, ndarja e mbrojtur e reve kompjuterike, ndarja e informacionit të pjesshëm të rëndësishëm për një qëllim të caktuar, shpërndarja e vetëm informacioneve jo identifikuese që kanë të bëjnë me shfrytëzimin/trafikimin për një qëllim të caktuar (siç është shpëtimi i viktimave të tjera të supozuara, parandalimi i trafikimit të të tjerëve, etj.).

49 Burimi: <https://www.dataguidance.com/>

50 Rregullorja ka hyrë në fuqi më 24 maj 2016 dhe zbatohet nga 25 maj 2018.

51 Malangone, A. (2022) Dokumenti i Projektit për Këshillimin për Kthimin e Personave të cënueshëm ndaj Shfrytëzimit, përfshirë Viktimat e Trafikimit. ERRIN dhe ICMPD (e ardhshme)

Në vitin 2021, pas një rekomandimi specifik për vendin⁵² nga Grupi i Ekspertëve të Këshillit të Evropës për Veprimin kundër Trafikimit të Qenieve Njerëzore (GRETA), janë përpunuar udhëzime kushtuar mbrojtjes së të dhënave personale të personave të trafikuar në BeH⁵³.

Praktikë e mirë nga rajoni MARRI

Udhëzimet për zhvillimin dhe miratimin e instrumenteve në të gjitha nivelet e qeverisjes në Bosnje dhe Hercegovinë për mbrojtjen e jetës private dhe të të dhënave personale të viktimave të trafikimit me qenie njerëzore⁵⁴ janë të përkushtuar ndaj profesionistëve në BeH dhe do t'i mbështesin ata të zhvillojnë dhe miratojnë instrumente për të rritur mbrojtjen e jetës private dhe të të dhënave personale të viktimave të trafikimit të qenieve njerëzore. Udhëzimet janë të destinuara gjithashtu për profesionistët që merren me viktimat e trafikimit, duke përfshirë edhe mediat kur ato shpërndajnë informacion, në mënyrë që të parandalohen pasojat e mundshme negative për viktimat dhe familjet e tyre.

Sipas udhëzimeve të sipërpërmendura, mbrojtja efektive e të dhënave personale të personave të trafikuar, përfshirë fëmijët, nënkupton respektimin e parimeve të mëposhtme nga të gjithë profesionistët që bien në kontakt me këta persona:

Parimet për mbrojtjen efektive të të dhënave personale të personave të trafikuar⁵⁵

Mos-diskriminimi	Masat e marra nga profesionistët dhe institucionet në lidhje me viktimat e trafikimit duhet të jenë jo-diskriminuese dhe të garantojnë mbrojtjen e të drejtave të tyre, duke përfshirë të drejtën e privatësisë.
Mbrojtja e privatësisë	Mbrojtja e privatësisë është një detyrim ligjor që synon të garantojë besimin dhe sigurinë e viktimës së trafikimit. Ai përfshin mbrojtjen e përkohshme ose të përhershme të identitetit, jetës private dhe të dhënave personale të viktimës/dëshmitarit.
Konfidencialiteti i të dhënave personale	Mbrojtja e konfidencialitetit të të dhënave personale rezulton nga detyrimet ligjore vendase dhe ndërkombëtare.

52 Këshilli i Evropës, Konventa e Këshillit të Evropës për Veprimin Kundër Trafikimit të Qenieve Njerëzore, 16 maj 2005, CETS 197, në dispozicion në: <https://www.refworld.org/docid/43fded544.html> [qasur më 6 dhjetor 2021].

53 <https://www.coe.int/web/sarajevo/preventing-and-combating-trafficking-in-human-beings-in-bosnia-and-hercegovina>

54 Kotlo, R. (2021), Udhëzime për zhvillimin dhe miratimin e instrumenteve në të gjitha nivelet e qeverisjes në Bosnje dhe Hercegovinë për mbrojtjen e jetës private dhe të të dhënave personale të viktimave të trafikimit me qenie njerëzore. Këshilli i Europës. Në dispozicion: 1680a4b6b8 (coe.int)

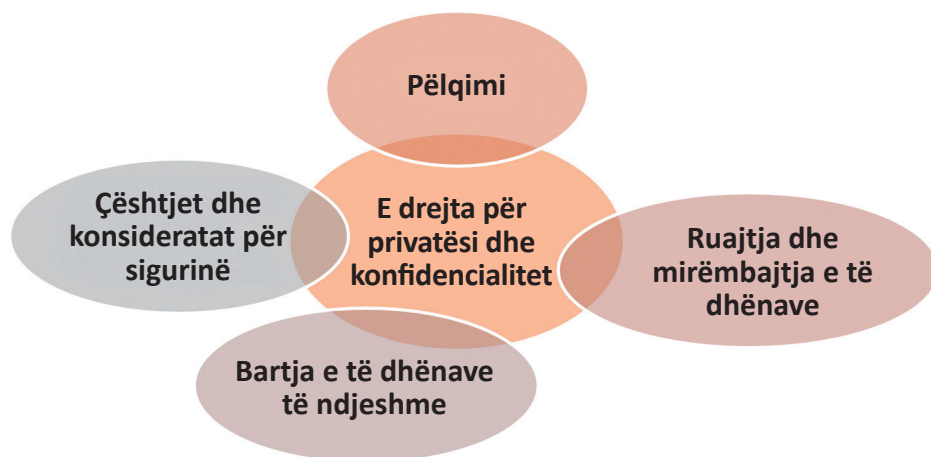
55 Po aty.

Mbrojtja e interesave më të mira të fëmijës	Kur një fëmijë është viktimë e trafikimit, është e nevojshme që gjithmonë të përcaktohet dhe të vepohet në interesin më të mirë të fëmijës dhe të mbrohet siguria, identiteti dhe integriteti i fëmijës.
Qasja e përqendruar te viktima	Është e një rëndësie të madhe të sigurohet që të ndërmerren veprime të menjëhershme dhe se u ofrohet mbështetje viktimave për t'i ndihmuar ato të realizojnë të drejtat që u takojnë si viktima të trafikimit. Një veprim dhe mbështetje e tillë duhet të respektojë të drejtën për privatësi dhe mbrojtjen e të dhënave personale. Planet e mbështetjes dhe ndihmës duhet të jenë mjaft fleksibil për të përmbushur nevojat dhe interesat e viktimave. Të gjitha nismat për të mbështetur dhe ndihmuar viktimat duhet të përfshijnë mekanizma efektivë të llogaridhënies ose ankesave.
E drejta për informacion dhe pëlqim i informuar	Çdo viktimë që merr shërbime asistence duhet të informohet për të drejtat e saj dhe për përpunimin e të dhënave të saj personale nga ofruesi i shërbimit. Rregulloret relevante duhet t'i paraqiten viktimës, së bashku me një shpjegim adekuat, në një mënyrë dhe gjuhë të kuptueshme për viktimën. Gjithashtu, një kopje e të drejtave që ai ose ajo ka si subjekt i të dhënave duhet t'i dorëzohet viktimës. E drejta për pëlqim të informuar nënkupton ekzistencën e pëlqimit të të rriturve ose të fëmijëve viktima të trafikimit për mbledhjen dhe përpunimin e të dhënave - viktima ose kujdestari i tij/saj duhet të japin pëlqimin për mbledhjen dhe përpunimin e të dhënave.

Sipas Udhëzimeve, ka disa çështje kritike që duhet të merren parasysh nga praktikuesit në lidhje me shkëmbimin e informacionit dhe shkëmbimin e të dhënave që kanë të bëjnë me rastet e trafikimit.

Çështjet kryesore për mbrojtjen efektive të të dhënave personale të personave të trafikuar

- **E drejta për privatësi dhe konfidencialitet.** Praktikuesit duhet t'i kushtojnë vëmendje të veçantë të drejtës së personave të trafikuar për privatësi dhe konfidencialitet, për të siguruar që shkëmbimi i informacionit të mos publikojë përvojën e tyre dhe/ose t'i viktimizojë më tej ata. Aty ku viktimat kanë frikë se informacioni dhe përvojat e tyre personale mund të bëhen publike, ato do të kenë më pak gjasa të pranojnë ndihmë ose të raportojnë rastin e tyre te zbatimi i ligjit. Në këtë aspekt, autoritetet duhet të: *“garantojnë që personat e trafikuar të mbrohen efektivisht nga dëmtimi, kërcënimet ose frikësimet nga trafikantët dhe personat e lidhur. Për këtë qëllim, nuk duhet të bëhet publikimi i identitetit të viktimave të trafikimit dhe privatësia e tyre duhet të respektohet dhe mbrohet aq sa është e mundur, duke marrë parasysh të drejtën e çdo personi të akuzuar për një gjykim të drejtë. Personave të trafikuar duhet paralajmëruar plotësisht, paraprakisht, për vështirësitë e natyrshme në mbrojtjen e identitetit dhe nuk duhet t'u jepen pritshmëri të rreme ose joreale në lidhje me kapacitetet e agjencive ligjzbatuese në këtë drejtim”*.⁵⁶
- **Pëlqimi** duhet të merret nga viktimat për përfshirjen e informacionit të tyre personal në bazat e të dhënave, siç parashikohet nga legjislacioni. Në rastin e të miturve, do të nevojitet pëlqimi i prindit ose kujdestarit ligjor të të miturit, por edhe vetë i mituri duhet të informohet për procesin e mbledhjes së të dhënave. Në varësi të faktit se sa specifik dhe sa përfshin pëlqimi, ai

56 Zyra e OKB-së e Komisionerit të Lartë për të Drejtat e Njeriut (OHCHR) (2002), Parimet dhe Udhëzimet e Rekomanduara për të Drejtat e Njeriut dhe Trafikim të Njerëzve, E/2002/68/Add.1, udhëzues 6.6. Në dispozicion në: <https://www.refworld.org/docid/3f1fc60f4.html>. Më tej, udhëzimi 8.9 u bën thirrje autoriteteve të mbrojnë, sipas rastit, privatësinë dhe identitetin e fëmijëve viktimë dhe të marrin masa për të shmangur shpërndarjen e informacionit që mund të çojë në identifikimin e tyre.

mund të lejojë përpunimin e një sërë të dhënash personale, duke përfshirë racën, fenë dhe historinë seksuale të personit në fjalë. Pëlqimi duhet të jepet në formë të shkruar dhe ky pëlqim me shkrim duhet të mbahet në dosje në depo. Në përgjithësi, pëlqimi do të ishte për përpunimin e të dhënave personale, i cili përfshin mbledhjen, ruajtjen, konsultimin, përdorimin dhe zbulimin me anë të shpërndarjes.

! Rrethanat e jashtëzakonshme mund të tejkalojnë detyrën e konfidencialitetit ndaj pacientëve/klientëve nëse është për të mbrojtur interesat e tyre më të mira ose interesat më të mira të publikut. Këto duhet të përcaktohen qartë në politikat dhe procedurat e secilit shërbim dhe t'u shpjegohen viktimave që në fillim, në mënyrë që ato të jenë të vetëdijshme se ka situata specifike dhe të kufizuara në të cilat mund të lindë kjo.⁵⁷

- **Ruajtja dhe mirëmbajtja e të dhënave.** Duhet të ketë kufizime për sa kohë mund të ruhen të dhënat personale në bazat e të dhënave, detajet specifike të të cilave janë të përshkruara në legjislacionin vendas relevantë. Si të tilla, depot do të duhet të kenë të qartë kuadrin ligjor për ruajtjen e të dhënave për të siguruar pajtueshmërinë. Për shkak se informacioni që mbledhet, mirëmbahet dhe transmetohet është shumë i ndjeshëm, kërkohen masa sigurie për të siguruar që informacioni të mbahet në mënyrë të sigurt. Çdo bazë të dhënash duhet të vendoset brenda institucionit relevantë qeveritar, brenda një hapësire të sigurt zyre. Kompjuterët, ku do të ruhen baza e të dhënave dhe informacioni, do të duhet, së paku, të mbrohen me fjalëkalime dhe akses i kufizuar vetëm për personelin thelbësor e të autorizuar. Protokollet shtesë të sigurisë mund të zbatohen sipas nevojës, me objektivin përfundimtar në të gjitha kontekstet për të garantuar privatësinë, sigurinë dhe sigurinë e të dhënave dhe personave për të cilët mbledhen të dhënat. Çështja e sigurisë është diçka që duhet të shqyrtohet dhe të vlerësohet rregullisht brenda institucioneve relevante, bazuar në ndryshimet e situatës.
- **Transmetimi i të dhënave të ndjeshme.** Duke qenë se shkëmbimi i informacionit për rastet e trafikimit përfshin mbledhjen e informacioneve personale, duhet t'i kushtohet vëmendje mënyrës se si këto të dhëna transmetohen për të garantuar të drejtën e individit për privatësi dhe konfidencialitet. Disa vende e ndalojnë në mënyrë eksplicite transmetimin e të dhënave personale nëpërmjet internetit, me përjashtim të kushteve të veçanta ligjore. Si të tilla, depot vendase do të duhet të identifikojnë teknikat e transmetimit të të dhënave që janë në përputhje me kuadrin ligjor. Disa ligje vendase mund të lejojnë përdorimin e programeve të kodimit për kodimin dhe transmetimin e informacionit personal.

57 Kolegji Mbretëror i Infermierisë (i dyti), Zbulimi ose Konfidencialiteti. Nëse një fëmijë ose i ri nuk pranon të zbulojë, ka ende rrethana në të cilat informacioni mund të zbulohet: kur ka një interes publik mbizotërues për zbulimin; kur zbulimi është në interesin më të mirë të një fëmije ose të riu që nuk ka pjekurinë ose mirëkuptimin për të marrë një vendim për zbulimin; ose kur zbulimi kërkohet me ligj. Kolegji Mbretëror i Infermierisë (i dyti), Parimet e konfidencialitetit.

Modeli i Memorandumit të Mirëkuptimit

Për të siguruar funksionimin normal të këtij procesi të shkëmbimit dhe raportimit të informacionit, aktorët relevantë në çdo vend mund të dëshirojnë të përgatiten **Memorandumet e Mirëkuptimit (MoU)** të cilat qartë i përcaktojnë rolet dhe përgjegjësitë e secilës palë në lidhje me rrjedhën e informacionit dhe shkëmbimin e të dhënave për rastet e trafikimit. Memorandumet e Mirëkuptimit mund të përfshijnë detaje se si dhe kur informacioni do t'u jepet depove të ndryshme, si dhe se si dhe kur depoja vendase do të ndajë të dhënat e përgjithshme të përpiluara nga burimet e të dhënave. Shembull i Memorandumit të Mirëkuptimit, sipas *Manualit të ICMPD mbi mbledhjen e të dhënave kundër trafikimit në Evropën Juglindore: Kriteret Rajonale të Zhvillimit*⁵⁸, shfaqet në **SHTOJCËN 3** të kësaj qasjeje.

2. Sigurimi i qeverisjes transparente, të qëndrueshme dhe të përgjegjshme të MKR-së

Sfidat e identifikuara

Roli i komuniteteve lokale, si në identifikimin, ashtu edhe në ndihmën vijuese është thelbësor për ofrimin e shërbimeve adekuate ndaj personave të trafikuar dhe riintegrimin e suksesshëm në shoqëri. Ndërkohë që komuniteti lokal që funksionon mirë mund të çojë në identifikim proaktiv, shkallë më të madhe identifikimi dhe burim mbështetjeje gjatë riintegritit, një komunitet pasiv dhe jo mbështetës mund të mos jetë efikas në identifikimin e personave të trafikuar dhe mund të dëmtojë procesin e tyre të riintegritit. Çështje të ngjashme janë theksuar nga praktikuesit e MARRI-t, të cilët i theksuan **barrierat gjeografike për identifikimin, referimin dhe riintegrimin e personave të trafikuar**. Në disa vende, për shembull, praktikuesit kanë më shumë burime dhe kapacitete profesionale për të kryer identifikimin e personave të trafikuar. Këto lokacione, si kryeqytetet, kanë më shumë gjasa të kenë njësi të dedikuara për identifikimin e rasteve të trafikimit. Në komunitetet rurale këto kapacitete zakonisht mungojnë. Institucionet e komunitetit lokal (shkollat, spitalet, komunitetet fetare) shpesh nuk kanë njohuri ose kapacitet për të zbuluar rastet e mundshme të trafikimit dhe për t'i referuar ato në asistencën e duhur. Çështjet dhe shqetësimet kanë të bëjnë me kapacitetet e ulëta të aktorëve të nivelit lokal, të cilët *“kanë mungesë të burimeve njerëzore dhe materiale; mungesa e udhëzimeve të qarta; janë të rinj në mekanizmat dhe nuk i dinë rolet e tyre”*.⁵⁹ Vetë personat e trafikuar, nga ana tjetër, kanë akses të kufizuar tek profesionistët që mund t'i identifikojnë ata si viktime.

58 ICMPD (2010), Manual për Mbledhjen e të Dhënave kundër Trafikimit në Evropën Juglindore: Kriteret Rajonale të Zhvillimit. Vjena.

59 Të ndryshëm dhe të barabartë (2020), Analiza dhe hartëzimi i Mekanizmave të Referimit për të mbrojtur viktimat e trafikimit të qenieve njerëzore në gjashtë Pjesëmarrësit e MARRI.

Prandaj, është e rëndësishme të kuptohet se mjedisi i komunitetit ku kthehen personat e trafikuar mund të ndikojë në rimëkëmbjen dhe riintegrimin e tyre. Gjithashtu, praktikuesit duhet të jenë të vetëdijshëm se si të lundrojnë sfidat me të cilat mund të përballen në këtë drejtim.

Pavarësisht nevojës për përmirësimin e koordinimit të nivelit qendror-lokal, palët e interesuara të MKR-së theksuan domosdoshmërinë e krijimit të raportimit transparent mbi punën e përgjithshme të MKR-së. Siç tregohet me vlerësimin e OJQ-së Të Ndryshëm & të Barabartë⁶⁰ (Different & Equal) dhe sondazhi i ICMPD 2021, ka praktika të rralla vetëm në mesin e anëtarëve të MKR-së që të takohen rregullisht dhe të diskutojnë ekskluzivisht për përgjigjen operacionale, efikasitetin e procedurave të vendosura dhe sfidat e menaxhimit të rasteve.

Zgjidhje të mundshme

2.1. Formimi i strukturave në nivel lokal për të përmirësuar funksionalitetin e MKR-ve

Duke reflektuar mbi komunikimin dhe bashkëpunimin ndërmjet palëve të interesuara në nivel lokal dhe qendror, mund të merren parasysh disa praktika të mira nga vendet e BE-së për përshtatje të mundshme në rajonin MARRI. Fokusi i është kushtuar aktorëve të MKR-së në nivel lokal, të cilët funksionojnë si organe koordinuese në nivel lokal, por edhe si **mekanizma referimi në nivel lokal** dhe janë përgjegjës për zbatimin praktik të masave duke përfshirë identifikimin, ndihmën dhe mbështetjen për personat e trafikuar.

Praktikat e mira nga BE

Bullgaria. Komisionet lokale për luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore:

Komisionet lokale janë ngritur në 10 nga 28 rajonet e vendit (Blagoevgrad, Burgas, Montana, Pazardzhik, Pleven, Plovdiv, Ruse, Varna, Sliven dhe Veliko Tarnovo).⁶¹ Komisionet lokale mbikëqyren nga Komisioni për Luftën kundër Trafikimit të Qenieve Njerëzore, agjencia që koordinon përpjekjet e qeverisë kundër trafikimit në vend. Komisioni monitoron punën e tyre dhe aktivitetet koordinuese (si takimet e përbashkëta dhe dorëzimi i raporteve të punës) kryhen në baza të rregullta. Komisionet lokale janë të vendosura në kuadër të administratave komunale dhe nënkryetari i komunës është nënkryetari i një komisioni lokal. Veprimtaritë e tyre koordinohen nga sekretarët ekzekutivë të komisioneve lokale. Ata koordinojnë punën e të gjitha institucioneve dhe organizatave që kujdesen për personat e trafikuar në nivel lokal.⁶²

60 Të ndryshëm dhe të barabartë (2020), Analiza dhe hartëzimi i Mekanizmave të Referimit për të mbrojtur viktimat e trafikimit të qenieve njerëzore në gjashtë Pjesëmarrësit e MARRI.

61 Këshilli i Evropës, Grupi i Ekspertëve për Veprimin kundër Trafikimit të Qenieve Njerëzore (2021), Raporti i Vlerësimit Bullgaria, Raundi i Tretë i Vlerësimit. Qasja në drejtësi dhe mjete efektive juridike për viktimat e trafikimit të qenieve njerëzore. Në dispozicion në: <https://bit.ly/3t7gz2c>

62 Më shumë informacion mbi komisionet lokale në Bullgari mund të gjeni këtu: <https://antitrafic.government.bg/en/about>

Anëtarë të komisioneve lokale janë gjithashtu OJQ, duke përfshirë ato që ofrojnë shërbime për viktimat e trafikimit të qenieve njerëzore, si dhe disa organizata ndërkombëtare (si IOM dhe Komisioneri i Lartë i Kombeve të Bashkuara për Refugjatët) të cilat gjithashtu mbështesin punën në nivel lokal. **Komisionet lokale ka mekanizmin e tyre rajonal për të luftuar trafikimin e qenieve njerëzore (duke ndjekur plotësisht masat e MKR-së).**

Ata gjithashtu koordinojnë dhe ekzekutojnë projekte kundër trafikimit dhe janë të përfshirë në veprimet e ndërtimit të kapaciteteve për praktikuesit, duke përfshirë hetuesit, prokurorët, gjyqtarët, punonjësit socialë, mësuesit dhe ekspertët e OJQ-ve. Komisionet gjithashtu drejtojnë fushata parandaluese dhe informuese në nivel lokal, të cilat organizohen dhe zhvillohen së bashku me Komisionin. Ata kryejnë çdo vit fushatat e tyre në nivel lokal si dhe trajnime dhe sesione informuese për vullnetarët. Raportet mbi veprimtarinë e komisioneve lokale përfshihen në raportet vjetore për zbatimin e Programit Antitrafik.

Spanja. Mekanizmat e referimit në nivel lokal: Këto ekzistojnë në disa Komunitete Autonome (p.sh. Comunidades Autónomas) të cilat kanë miratuar mekanizma rajonalë për të zbatuar Protokollin Kuadër për Mbrojtjen e Viktimave të Trafikimit të Qenieve Njerëzore⁶³.

Gjermania. Përgjegjësia e Länder: zbatimi praktik i masave kundër trafikimit të qenieve njerëzore – duke përfshirë identifikimin, ndihmën dhe mbështetjen ndaj viktimave – është në kompetencën e 16 *Länder* individuale gjermane⁶⁴. Siç raportohet nga GRETA, në 13 *Länder*, janë lidhur marrëveshje bashkëpunimi ndërmjet autoriteteve relevante dhe qendrave të specializuara të këshillimit për viktimat e trafikimit të qenieve njerëzore, të cilat përshkruajnë procedurat dhe përgjegjësitë e palëve të ndryshme të interesit.⁶⁵

Disa pjesëmarrës të MARRI-t kanë krijuar gjithashtu struktura të nivelit lokal, me autoritetin për të funksionuar si struktura lokale të MKR-së.

Praktikë e mirë nga rajoni MARRI

Dymbëdhjetë Komitete Rajonale Antitrafik (KRAT) në Shqipëri janë përgjegjës në nivel qarku për parandalimin e trafikimit të qenieve njerëzore duke identifikuar problemet parësore, duke marrë masa për të mbrojtur individët dhe grupet në rrezik të TQNJ-së dhe duke vendosur një të dhënë bazë për të gjitha kategoritë dhe individët në rrezik të TQNJ-së. **Ata përbëhen nga zyrtarë lokalë dhe OJQ dhe ofrojnë ndihmë dhe referim për viktimat.**

63 Spanjë, Cataluña [Komuniteti Autonom Katalonjës] (2013), Protocolo de las Víctimas de Tráfico de Seres Humanos en Cataluña [Protokolli i Mbrojtjes së Viktimave të Trafikimit në Kataloni] në dispozicion në: www.bienestaryproteccioninfantil.es/imagenes/tablaContenidos03SubSec/protocolo.pdf; Spanjë, Comunidad de Madrid [Komuniteti Autonom i Madridit] (2017), Protocolo para la protección de las víctimas de trata de seres humanos en la Comunidad de Madrid, në dispozicion në www.violenciagenero.igualdad.mpr.gob.es/en/otrasFormas/trata/normativaProtocolo/marco/docs/ProtocoloTrataMadrid.pdf

64 Këshilli i Evropës, GRETA (2019), Raport në lidhje me zbatimin e Konventës së Këshillit të Evropës për Veprimin kundër Trafikimit të Qenieve Njerëzore nga Gjermania.

65 Po aty.

Në BeH, Ekipet e komunave lokale, të referuara si **Ekipet Rajonale të Monitorimit (RMTs)**, funksionojnë në Sarajevë, Tuzla, Banja Llukë dhe Mostar.⁶⁶ Përbërja e tyre ndryshon deri diku, por të gjithë përfshijnë përfaqësues të autoriteteve qendrore dhe lokale, Prokurorive, agjencive të zbatimit të ligjit dhe OJQ-ve. Përbërja e RMT-ve është zgjeruar duke përfshirë përfaqësues të inspektorateve të punës, qendrave të shëndetit mendor dhe qendrave ditore për fëmijët. Megjithatë, në praktikë, një vlerësim nga e kaluara e afërt zbuloi se nevojitet përmirësim i funksionimit të RMT-ve, sa i përket takimeve të rregullta të anëtarëve dhe koordinimit për menaxhimin e rasteve.⁶⁷

2.2. Vendosija e praktikave të rregullta të raportimit ndërmjet aktorëve të MKR-së në nivel lokal dhe atij qendror dhe drejt strukturave koordinuese kundër trafikimit

Komunikimi dhe koordinimi ndërmjet anëtarëve të MKR-së zakonisht vendoset nëpërmjet kanaleve dypalëshe, sipas procedurave të përcaktuara. Aktorët e MKR-së marrin pjesë në **takime të rregullta** të trupit koordinues kundër trafikimit, ku diskutohet politika e përgjithshme dhe veprimet operative dhe shpeshherë vetë menaxhimi i rastit dhe sfidat në këtë drejtim nuk janë ndër temat e diskutuara. Për më tepër, nuk ka praktikë të nxjerrjes së raporteve vjetore të MKR-së, ku mund të prezantohen statistikat e rasteve të trafikimit dhe të evidentohen çështjet/sfidat kryesore në trajtimin e rasteve. Këto raporte mund të jenë burim i vlefshëm për NATCB, në drejtim të krijimit të politikave, strategjive dhe planeve të veprimit kundër trafikimit. Shumica e të anketuarve konsiderojnë se raportimi i rregullt i punës së MKR-së mund të kontribuojë drejt ndërgjegjësimit më të mirë për sfidat e identifikuar dhe zgjidhjeve adekuata në këtë drejtim.

Ekzistojnë dy mënyra të sugjeruara të raportimit, duke marrë parasysh nevojat e shprehura nga përgjigjet e anketës:

Nga 	për te	Qëllimi i raportit	Afati kohor për dorëzimin
Aktorët lokalë të MKR-së	Koordinator i MKR-së	Informacione mbi rastet e identifikuar/menaxhuara në nivel lokal; vlerësimi/sfidat/çështjet/hapat e menaxhimit të rasteve	Periodikisht (tremujore, dy herë në vit, një herë në vit)

66 Këshilli i Evropës, GRETA (2017), Raport në lidhje me zbatimin e Konventës së Këshillit të Evropës për Veprimin kundër Trafikimit të Qenieve Njerëzore nga Bosnja dhe Hercegovina. P. 8 <https://www.coe.int/en/web/anti-human-trafficking/bosnia-and-herzegovina>

67 Sorrentino, L. (2016) Vlerësimi i Mekanizmave të Referimit për Viktimat e Trafikimit në Bosnjë dhe Hercegovinë. Projekti u financua nga Bashkimi Evropian dhe u zbatua nga një konsorcium ndërkombëtar i udhëhequr nga Qendra Ndërkombëtare për Zhvillimin e Politikave të Migracionit (ICMPD) në partneritet me EF (Expertise France) dhe FIIAPP (Fondacioni Ndërkombëtar i Administratës dhe Politikave Publike të Spanjës).

Zyra/ Koordinatori i MKR-së	Trupi Koordinues Antitrafik	Raportimi i punës së përgjithshme të MKR-së gjatë vitit të kaluar	një herë në vit
Zyra/ Koordinatori i MKR-së	Depo e brendshme/ Zyra e statistikave	Raportimi mbi statistikën e trafikimit	Periodikisht (dy herë në vit, një herë në vit)

Duke reflektuar mbi nevojat e lartpërmendura, në një aneks të këtij dokumenti janë paraqitur shabllone për të lehtësuar proceset e raportimit, si në nivel horizontal (nivel lokal-koordinator MKR) ashtu edhe në nivel vertikal (Zyra/Koordinator i MKR-së - NATCB). Këto shabllone mund të përshtaten sipas nevojave specifike dhe të përdoren gjithashtu nga strukturat e tjera ekzistuese të MKR-së në Pjesëmarrësit e MARRI. Për sa i përket raportimit të MKR-së ndaj depove vendase/Zyrës Statistike mbi statistikën e trafikimit, Manuali i ICMPD për Mbledhjen e të Dhënave Antitrafik në Evropën Juglindore: Kriteret Rajonale të Zhvillimit⁶⁸ trajton çështjen në lidhje me zhvillimin dhe rishikimin e përgjigjeve në lidhje me mungesën e mbledhjes dhe menaxhimit sistematik të të dhënave relevante statistikore për rastet e trafikimit. Manuali përmban një listë treguesish të përdorur në dy baza të dhënash, një për viktimat e trafikimit dhe një për trafikantët dhe drejtësinë penale. Udhëzimi për ruajtjen dhe transferimin e të dhënave të trafikimit në depo/zyrën e statistikave vendase është bashkangjitur në këtë dokument.

SHTOJCA 5: (1) Modeli i raportimit: Aktorët e MKR-së në nivel lokal – Koordinator i MKR-së; (2) Modeli i raportimit: Koordinator i MKR - NATCB; (3) Udhëzues për mbledhjen dhe transferimin e të dhënave për rastet e trafikimit në depot vendase/zyrat statistikore

Cilat janë avantazhet e raportimit të rregullt?

- ✓ Përmirësimi i koordinimit/komunikimit të përgjithshëm, si në nivel horizontal ashtu edhe në atë vertikal;
- ✓ Sigurimi i një pasqyre të situatës/tendencave të trafikimit, si në nivel lokal ashtu edhe në nivel të pjesëmarrësve MARRI;
- ✓ Sigurimi i një pasqyre të statistikave të rasteve dhe menaxhimit të rasteve si në nivel lokal ashtu edhe në nivel të pjesëmarrësve në MARRI;
- ✓ Furnizimi i raporteve të NATCB për të shërbyer si bazë për hartimin e politikave adekuate;
- ✓ Mbështetja e monitorimit të aktiviteteve kundër trafikimit sipas strategjive/planeve aktuale të veprimit;
- ✓ Sigurimi i reagimeve/veprimeve korrigjuese nga organi koordinues i nivelit qendror.

68 ICMPD (2010), Manual mbi mbledhjen e të dhënave kundër trafikimit në Evropën Juglindore: Kriteret Rajonale të Zhvillimit. Vjena.

Praktikë e mirë në rajonin MARRI

Në Maqedoninë e Veriut, komisionet lokale kundër trafikimit janë themeluar në disa qytete dhe anëtarët e tyre janë caktuar të përpunojnë planin e tyre lokal të veprimit sipas planit të përgjithshëm të veprimit. Procesi ka nisur vetëm në disa komisione, por Komisioni për Luftën kundër Trafikimit të Qenieve Njerëzore dhe Migracionit Ilegal bën përpjekje të vazhdueshme për ta futur këtë praktikë në të gjitha komisionet lokale **duke ftuar anëtarët e tyre në mbledhjet e përgjithshme të Komisionit dhe duke lobuar për përshtatjen e anti- reagimi ndaj trafikimit ndaj nevojave lokale, organizimi i takimeve koordinuese në nivel lokal etj.**

Bazuar në këto vëzhgime, aktorët e MKR-së duhet të krijojnë praktikën e takimeve dhe raportimit të rregullt, të bazuar në parimet udhëzuese të mëposhtme:

Parimet udhëzuese për raportimin mbi punën e MKR-ve

- ✓ **Konciziteti:** Siguroni informacione relevante në mënyrë të shkurtër dhe të fokusuar. Shmangni përshkrimet e gjata ose përsëritjen e tepërt të informacionit bazë për rastet. Demonstrimet e ndërlikuara, informacioni teknik, të dhënat e papërpunuara etj. duhet të raportohen në Shtojca;
- ✓ **Qartësia:** Përgatitni raportet tuaja në mënyrë të tillë që të jetë e lehtë për “të huajt” të kuptojnë të gjitha aspektet e rastit/projektit/aktivitetit të lidhur me MKR-në. Sigurohuni që të jepni shpjegime të mjaftueshme, të sqaroni shkurtesat etj;
- ✓ **Saktësia:** Shmangni deklaratat e përgjithshme ose të pabazuara. Komentet si “ky aktivitet është pas afatit” pa shpjegim do të detyrojnë NATCB të kërkojë sqarime. Ju lutemi siguroni informacione të sakta (emrat e plotë, datat e sakta etj.) dhe deklaratat sasiore kurdoherë që është e mundur (numri i shërbimeve të ofruara, rezultatet e trajtimit të rastit etj.);
- ✓ **Justifikimi:** raportet duhet të jenë koncize, por do t’ju duhet të arsyetoni ose ilustroni rezultatet e arritura;
- ✓ **Dorëzimi në kohë:** raportet duhet të dorëzohen sipas orarit të planifikuar.

Përveç raportimeve zyrtare, **takime të rregullta ndërmjet aktorëve të MKR-së si dhe ato formale në kuadër të organit koordinues kundër trafikimit** rekomandohen edhe për përmirësimin e komunikimit dhe koordinimit ndërmjet aktorëve relevantë dhe në përputhje me rrethanat, reagimin e përgjithshëm kundër trafikimit. Ekzistojnë disa lloje të takimeve koordinuese që mund të zhvillohen:

- ✓ **Takimet e rregullta koordinuese:** NATCB dhe MKR duhet të bien dakord për intervalet kohore për të zhvilluar takime të rregullta ndërmjet organit koordinues kundër trafikimit dhe anëtarëve të MKR-së. Këto duhet të mbahen në mënyrë ideale në baza tremujore. Gjatë këtyre takimeve, duhet të sigurohet një përditësim nga Zyra e MKR-së/Koordinatori i MKR-së/personi përgjegjës i

MKR-së mbi: statistikën mbi rastet e menaxhuara si në nivel qendror ashtu edhe në atë lokal sipas SOP-ve (të ndara sipas moshës, gjinisë, formës së trafikimit), në përgjithësi. Aktivitetet e menaxhimit të rasteve të MKR-së, progresi i arritur/ sfidat e identifikuara /mësimet e nxjerra; planifikimi i ardhshëm etj. Duhet të mbahen takime të rregullta koordinuese ndërmjet aktorëve të MKR-së në nivel lokal;

- ✓ **Takime speciale:** Anëtarët e MKR-së mund të iniciojnë një takim të posaçëm nëse e gjykojnë të nevojshme për një rast specifik/urgjent të veprimit të nevojshëm - koordinim për zbatimin e SOP-ve. Këto takime mund të mbahen në baza ad-hoc;
- ✓ **Planifikimi i takimeve:** Anëtarët e MKR-së duhet të përfshihen në mënyrë aktive dhe të japin kontribut në zhvillimin dhe koordinimin e reagimit strategjik dhe operacional kundër trafikimit (strategjitë dhe planet e veprimit kundër trafikimit).⁶⁹

! Të gjithë aktorët relevantë kundër trafikimit, duke përfshirë aktorët që i përfaqësojnë institucionet relevante, si dhe aktorët joqeveritarë/shoqëria civile dhe aktorët ndërkombëtarë duhet të marrin pjesë dhe të kontribuojnë në takimet koordinuese.

Për të dokumentuar punën e takimeve, duhet mbajtur **shënime të takimeve (procesverbal)**, të strukturuar me qëllim që të ndahet me të gjithë Pjesëmarrësit e takimit më pas. Shënimet e takimit shërbejnë si një referencë e shpejtë për temat e rëndësishme që janë trajtuar gjatë takimeve, si qëllimet, pengesat, afatet ose idetë që kanë dalë në sipërfaqe.

Udhëzime për praktikuesit: Artikujt që do të përfshihen në shënimet e takimit:

- ✓ Data e takimit dhe të pranishmit
- ✓ Agjenda e takimit me pikat e bisedës
- ✓ Diskutime dhe vendime të rëndësishme të marra
- ✓ Pyetjet e bëra dhe përgjigjet e dhëna
- ✓ Pikat e bisedës për takimet e ardhshme
- ✓ Artikujt e veprimit të takimit
- ✓ Përmbledhje/konkluzionet e takimit

2.3. Formalizimi i bashkëpunimit ndërmjet anëtarëve të MKR-së dhe aktorëve të tjerë antitrafik

Për të siguruar funksionimin pa probleme të shkëmbimit të informacionit, bashkëpunimin efektiv për rastet e trafikimit dhe raportimin ndërmjet institucioneve të ndryshme, aktorët relevantë mund të dëshirojnë të zyrtarizojnë bashkëpunimin e tyre dhe të nënshkruajnë një Memorandum Mirëkuptimi i cili përshkruan qartë rolet dhe përgjegjësitë e secilës palë në lidhje me rrjedhën e informacionit,

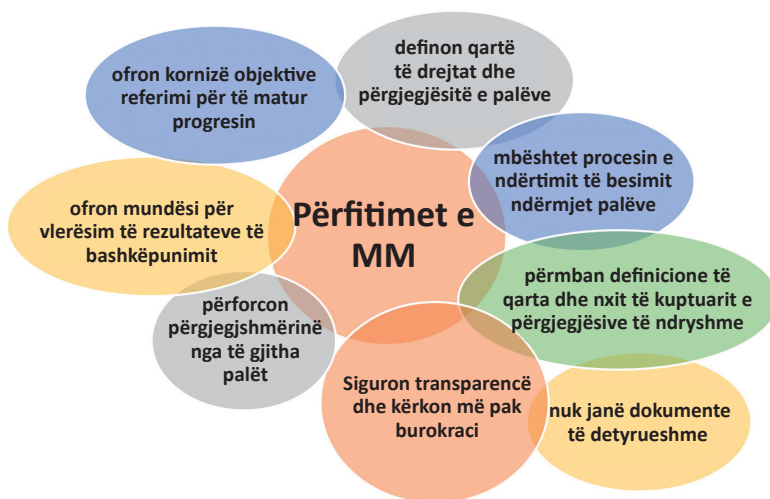
69 Shih: ICPMD (2021), Zhvillimi dhe Monitorimi i përgjigjes Kombëtare kundër Trafikimit. Një udhëzues praktikuesi. <https://www.icmpd.org/our-work/capacity-building/anti-trafficking-programme>

bashkëpunimin dhe shkëmbimin e të dhënave. Përfitimet e bashkëpunimit të zyrtarizuar përshkruhen në Parimet Udhëzuese të UN.GIFT⁷⁰, synojnë të jenë mjet praktik për ekspertët kundër trafikimit nga agjencitë e zbatimit të ligjit deri tek ofruesit e shërbimeve të specializuara, organizatat joqeveritare, sindikatat, gjyqësori, shërbimet e prokurorisë, organizatat e bazuara në besim, etj., se si të ndërtohen Memorandume Mirëkuptimi mbi bashkëpunimin ndërmjet atyre institucioneve.

Përfitimet e bashkëpunimit të formalizuar⁷¹:

- Zhvillimi i të kuptuarit të përbashkët të objektivave, politikave dhe roleve të palëve të ndryshme;
- Rritja e njohurive dhe shkëmbimi i përcaktuar i informacionit;
- Parimet e dakorduara të procedurës në bashkëpunim, të cilat shmangin keqkuptimet;
- Ndërtimi i një niveli të caktuar të besimit të ndërsjellë duke bashkëpunuar në baza të rregullta;
- Mundësia e agjencive të zbatimit të ligjit dhe ofruesve të shërbimeve të specializuara për të reaguar më shpejt: siguri që agjencitë e zbatimit të ligjit t'i referojnë personat e supozuar të trafikuar te një ofrues i përshtatshëm shërbimi i specializuar;
- Përmirësimi i mbrojtjes dhe mbështetjes për personat e trafikuar: një efekt i provuar sipas të cilit një person i trafikuar i ndihmuar nga një ofrues shërbimi i specializuar ka më shumë gjasa të bashkëpunojë me agjencitë e zbatimit të ligjit.

Forma më e zakonshme e bashkëpunimit të formalizuar është nënshkrimi i një Memorandumi Mirëkuptimi ndërmjet institucioneve relevante, i cili, sipas Udhëzimeve të sipërpërmendura, sjell përfitime specifike, siç është ilustruar më poshtë.

70 UN.GIFT (2009) Parimet Udhëzuese për Memorandumet e Mirëkuptimit ndërmjet Palëve kryesore të Interesit dhe Agjencive të Zbatimit të Ligjit për Bashkëpunimin Kundër Trafikimit, në dispozicion në: <https://publications.iom.int/books/guiding-principles-memoranda-understanding-between-key-stakeholders-and-law-enforcement>

71 Kombet e Bashkuara (2008): Iniciativa Globale e Kombeve të Bashkuara për të luftuar trafikimin e qenieve njerëzore (UN.GIFT) - Raporti i Forumit të Vjenës: Një rrugë përpara për të luftuar trafikimin e qenieve njerëzore, f. 45.

Të drejtat e njeriut të personave të trafikuar, sipas UN GIF Udhëzimeve, “do të jenë në qendër të të gjithave për të parandaluar dhe luftuar trafikimin e qenieve njerëzore dhe për të mbrojtur, ndihmuar dhe ofruar kompensim për personat e trafikuar”.⁷² Ajo që theksohet si e rëndësishme për t’u përfshirë në MM është sa vijon:

- **Qëllimi i përbashkët i palëve nënshkruese** dhe qëllimin e tyre relevant për reduktimin dhe parandalimin e trafikimit të qenieve njerëzore nëpërmjet bashkëpunimit efektiv ndërmjet institucioneve/partnerëve nënshkrues;
- **Angazhimi i palëve nënshkruese për të luftuar THB (TQNJ) dhe për të mbrojtur të drejtat e personave të trafikuar**, si dhe për të punuar në drejtim të garantimit të respektit të dinjitetit dhe mirëqenies së personave të trafikuar;
- Zbulimi i informacionit nga palët duhet të jetë i mundur pa shkelur parimin e konfidencialitetit ose sekretit profesional. Megjithatë, **Memorandumi i Mirëkuptimit duhet të përcaktojë qartë se çfarë lloj informacioni mund të zbulohet nga palët nënshkruese.**⁷³

Praktikë e mirë në rajonin MARRI

Serbisë. Ekipet e bashkive lokale janë ngritur në qytete të ndryshme për zbulimin e viktimave të trafikimit dhe referimin e tyre për identifikim në bazë të Memorandumeve të Bashkëpunimit të lidhura ndërmjet anëtarëve të tyre.⁷⁴ Në Serbi funksionojnë 17 rrjete të tilla, prej të cilave shtatë **kanë nënshkruar memorandume zyrtare të bashkëpunimit**. Ato përbëhen nga përfaqësues të qendrave për punë sociale, zyrave për mbrojtjen e të rinjve, gjyqësorit, prokurorive, policisë, Kryqit të Kuq të Serbisë dhe OJQ-ve të specializuara. Këto ekipe takohen për të diskutuar raste specifike.

Maqedonia e Veriut. Njësia për Ndjekjen e Kontrabandës së Migrantëve dhe Trafikimit të Njerëzve (Task Force) u themelua në vitin 2018 me nënshkrimin e një MM për bashkëpunim në fushën e frenimit të formave të organizuara të trafikimit dhe kontrabandës së migrantëve ndërmjet Ministrisë së Punëve të Brendshme dhe Prokurorisë Publike.

SHTOJCA 3: Shembull i modelit të MM për depon e të dhënave mbi trafikimin dhe agjencitë e mundshme kontribuuese në lidhje me mbledhjen dhe ndarjen e të dhënave për personat e trafikuar

*Mostra të ndryshme të Memorandumit të Mirëkuptimit që mund të përshtaten dhe përdoren për formalizimin e bashkëpunimit ndërmjet institucioneve/ofruesve

72 OHCHR (2002): Para. 1.

73 UN.GIFT (2009) *Parimet Udhëzuese për Memorandumet e Mirëkuptimit ndërmjet Palëve kryesore të Interesit dhe Agjencive të Zbatimit të Ligjit për Bashkëpunimin Kundër Trafikimit*, në dispozicion në: <https://publications.iom.int/books/guiding-principles-memoranda-understanding-between-key-stakeholders-and-law-enforcement>

74 Këshilli i Evropës, GRETA (2017), Raport në lidhje me zbatimin e Konventës së Këshillit të Evropës për Veprimin kundër Trafikimit të Qenieve Njerëzore nga Serbia. P.24 <https://www.coe.int/en/web/portal/-/greta-s-new-report-on-serbia>

të ndryshëm të shërbimeve mund të gjenden nën Parimet Udhëzuese të UN.GIFT mbi Memorandumet e Mirëkuptimit ndërmjet Palëve kryesore të Interesit dhe Agjencive të Zbatimit të Ligjit për Bashkëpunimin Kundër Trafikimit, në dispozicion në [:https://publications.iom.int/books/guiding-principles-memoranda-understanding-between-key-stakeholders-and-law-enforcement](https://publications.iom.int/books/guiding-principles-memoranda-understanding-between-key-stakeholders-and-law-enforcement).

2.4. Vendosja e bashkëpunimit formal me palët e interesuara të migracionit duke miratuar procedura/protokolle standarde të funksionimit

Sipas gjetjeve të hulumtimit empirik të kryer nga ICMPD^{75, 76, 77}, njerëzit që udhëtojnë përgjatë rutave të migracionit janë të cenueshëm ndaj shfrytëzimit dhe abuzimeve të tjera, duke përfshirë trafikimin e qenieve njerëzore në kontekste të migrimit të përzier dhe krizave humanitare. Prandaj, përveç identifikimit të faktorëve të dobësive të tyre, të cilët janë plejadë e faktorëve personalë, gruporë, socio-ekonomikë dhe strukturorë, është shumë e rëndësishme që reagimi kundër trafikimit të fokusohet në zbutjen e dobësive dhe ekspozimit ndaj rreziqeve, ose në ndërtimin e elasticitetit të këta njerëz ndaj trafikimit dhe abuzimeve të tjera. Hulumtimi zbuloi gjithashtu mungesën e lidhjes së mjaftueshme ndërmjet autoriteteve të trafikimit dhe azilit në identifikimin-referimin e rasteve që përfshijnë popullsi të cenueshme dhe persona (të mundshëm) të trafikuar. Prandaj,

Praktikë e mirë nga Rajoni MARRI

Serbi. Procedurat Standarde Operative për Mbrojtjen e Fëmijëve Refugjatë/ Emigrantë u botuan në mars 2016 për të përmirësuar identifikimin e viktimave të mundshme të trafikimit midis fëmijëve migrantë dhe azilkërkues. Procedurat mbulojnë identifikimin paraprak të fëmijëve në rrezik, vlerësimin dhe përcaktimin e interesave më të mira të fëmijës dhe mbrojtjen përmes kujdestarisë së përkohshme.⁷⁸

75 Healy, C. (2019). Forca për të vazhduar: Qëndrueshmëria dhe vulnerabiliteti ndaj trafikimit dhe abuzimeve të tjera midis njerëzve që udhëtojnë përgjatë rrugëve të migracionit për në Evropë. Vjenë: ICMPD. Në dispozicion në: <https://www.icmpd.org/publications/publications/>.

76 Forin, R. & Healy, C. (2018). Trafikimi përgjatë rrugëve të migracionit për në Evropë: Kalimi i hendekut ndërmjet migrimit, azilit dhe anti-trafikimit. Vjenë: ICMPD. Në dispozicion në: <https://www.icmpd.org/publications/publications/>.

77 ICMPD (2016). Synimi i dobësive: Ndikimi i luftës siriane dhe i situatës së refugjatëve në trafikimin e njerëzve – Dokument informues. Vjenë: ICMPD. <https://www.icmpd.org/publications/publications/>.

78 Këshilli i Evropës, GRETA (2017), Raport në lidhje me zbatimin e Konventës së Këshillit të Evropës për Veprimin kundër Trafikimit të Qenieve Njerëzore nga Serbia. P.29 <https://www.coe.int/en/web/portal/-/greta-s-new-report-on-serbia>

Maqedonia e Veriut. Janë zhvilluar dy dokumente praktike, si përgjigje ndaj flukseve të migracionit dhe mbrojtjes së njerëzve në lëvizje: *Procedurat Standarde Operative për Trajtimin e Fëmijëve të Pashoqëruar (2015)*⁷⁹ dhe *Procedurat Standarde Operative për Përpunimin e Kategorive të Cënueshme të Shtetasve të Huaj (2016)*⁸⁰. Këto dokumente shërbejnë si një mjet praktik për praktikuesit dhe ofrojnë udhëzime hap pas hapi në rast se autoritetet e migracionit ose të azilit zbulojnë rast të mundshëm trafikimi gjatë përpunimit të kërkesave për azil ose kur merren me popullatën në lëvizje. Këta praktikues, sipas SOP-ve të zhvilluara, kanë përgjegjësinë të referojnë personat e mundshëm të trafikuar në MKR në rast se zbulojnë shenja trafikimi. Anëtarët e MKR-së janë më pas përgjegjës për referimin dhe ofrimin e ndihmës së mëtejshme për personin (potencial) të trafikuar mes njerëzve në lëvizje.

Praktikat e mira nga BE

Studimi i vitit 2018 mbi rishikimin e funksionimit të mekanizmave të referimit kombëtar dhe transnacional të Shteteve Anëtare⁸¹ zbulon se në BE, shërbimet e migracionit dhe azilit janë pjesë e MKR në 26 anëtarë të BE-së⁸². Për shembull, në **Belgjikë** ekzistojnë dy institucione specifike që ofrojnë shërbime të lidhura me migracionin dhe azilin – Drejtoria e Zyrës së të Huajve të Shërbimit Publik Federal të Brendshëm dhe Zyra për të Miturit e Pashoqëruar dhe Viktimat e Trafikimit. Në **Bullgari**, MKR në mënyrë eksplicite përmend Agjencinë për Refugjatët në kuadër të Këshillit të Ministrave. Në **Qipro**, Departamenti i Regjistrimit Civil dhe Migracionit i Ministrisë së Brendshme është përgjegjës për dhënien e lejeve për viktimat, ndërsa Shërbimi i Azilit është i angazhuar në identifikimin dhe referimin.⁸³ Në Francë, Zyra për Mbrojtjen e Refugjatëve dhe Personave pa Shtetësi, gjithashtu në varësi të Ministrisë së Brendshme, është përgjegjëse për trajtimin e kërkesave për azil, statusin e personit pa shtetësi dhe pranimin në mbrojtje shtesë në Francë. Në nivel lokal (departamenti), të njëjtin rol e luan Zyra Franceze e Imigrimit dhe Integrimit (*l'Office français de l'immigration et de l'integration*, OFII). Në **Poloni**, Zyra për të Huajt është përgjegjëse për identifikimin e viktimave të mundshme midis azilkërkuesve dhe Inspektorati i Punës kontrollon ligjshmërinë e punësimit të polakëve dhe të huajve. Në **Portugali**, ekziston një ekip i specializuar kundër trafikimit brenda Shërbimit të Emigracionit dhe Kufijve (*pt. Serviço de Estrangeiros e Fronteiras*).

79 Komisioni për Luftën kundër Trafikimit të Qenieve Njerëzore dhe Migrimit të Paligjshëm, *Procedurat Standarde Operative për Trajtimin e Fëmijëve të Pashoqëruar*, Maqedonia e Veriut (2015). Në dispozicion në: <https://cutt.ly/Ypp7DJB>.

80 Komisioni për Luftën kundër Trafikimit të Qenieve Njerëzore dhe Migrimit Ilegal, Maqedonia e Veriut (2016), *Procedurat Standarde të Operacionit për Përpunimin e Kategorive të Cënueshme të Shtetasve të Huaj*. Në dispozicion në: <https://cutt.ly/Ypp7DJB>

81 Komisioni Evropian, DG HOME (2020), “Studim mbi rishikimin e funksionimit të Mekanizmave të Referimit Kombëtar dhe Transnacional të Shteteve Anëtare”. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d5542e9c-0e92-11eb-bc07-01aa75ed71a1/language-en>

82 Përveç nga EE, HR.f

83 Finlandë, Ndihmë nga organizatat dhe qeveria, e disponueshme në: http://www.ihmiskauppa.fi/en/seek_help/find_help_from_organisations_and_the_government

2.5. Monitorimi dhe vlerësimi i punës së MKR-së në baza të rregullta

Raportimi i rregullt dhe takimet e rregullta të aktorëve të MKR-së si në nivel horizontal ashtu edhe në atë vertikal në strukturën e antitrafikimit janë të një rëndësie të madhe për monitorimin e punës së përgjithshme të MKR-së dhe planifikimin e veprimeve korrigjuese/të ardhshme në përputhje me situatën, si objektiva strategjike dhe operacionale. Raportet periodike të MKR-së mund të shërbejnë për monitorimin dhe vlerësimin e përgjigjes së përgjithshme kundër trafikimit nga një institucion i pavarur, si një **Raportues për Trafikimin e Qenieve Njerëzore**.⁸⁴ (ose mekanizëm ekuivalent), përgjegjës për mbledhjen dhe analizën e informacionit cilësor dhe sasior, monitorimin dhe vlerësimin e aktiviteteve të zbatuara sipas Planeve të Veprimit dhe nxjerrjen e raporteve vjetore dhe dhënien e rekomandimeve për reagimin e përgjithshëm kundër trafikimit.

Megjithatë, shumica e aktorëve të MKR në Pjesëmarrësit e MARRI theksuan në anketë se MKR vetë duhet të monitorohet brenda sferës më të gjerë të trupit koordinues kundër trafikimit, paralelisht me procesin e monitorimit të planeve të veprimit kundër trafikimit, për shembull. Krijimi i raportimit të rregullt, së bashku me takimet e sugjeruara koordinuese, mund t'i shërbejë në mënyrë efektive këtij qëllimi.

Koncepti i OSBE/ODIHR për MKR-të parashikon krijimin e një **organi monitorues i MKR-së, (ose mekanizëm ekuivalent)** që *“duhet të jetë përgjegjës për mbikëqyrjen e MKR-së dhe raportimin çdo vit te koordinatori i MKR-së. Roli i organit monitorues të MKR-së mund t'i ngarkohet çdo organi mbikëqyrës relevant. Ai monitoron koston, cilësinë, përgjegjshmërinë dhe performancën e MKR-së dhe siguron që ka sisteme të forta inspektimi dhe ankesash/informatë kthyesë për të gjithë palët e interesuara dhe përdoruesit e shërbimeve.”*⁸⁵ Për më tepër, *“organi monitorues i MKR-së duhet t'i ofrojë koordinatorit raporte vjetore të vlerësimit të MKR-së dhe të ketë një mekanizëm ankesash lehtësisht të aksesueshëm për viktimat dhe të mbijetuarit e trafikimit”*.⁸⁶

Tashmë ekzistojnë praktika të mira në rajonin MARRI për sa i përket vlerësimit të punës së MKR-ve. Për shembull, puna e MKR-së në Serbi dhe Bosnjë e Hercegovinë, rezultatet e arritura dhe sfidat e identifikuara u vlerësuan nga ekspertë të jashtëm.

84 Sipas praktikës së BE-së, është themeluar institucioni i Raportuesit për Trafikimin e Qenieve Njerëzore, Maqedonia e Veriut (funksionale që nga dhjetori 2019) dhe Serbia (në nëntor 2021, një ligj i ri për "Mbrojtësin e qytetarëve" (Ombudsperson) me përgjegjësi të reja u miratua, duke përfshirë mandatin e një Raportuesi për Trafikimin e Qenieve Njerëzore.)

85 OSBE/ODIHR (2022). Mekanizmi Kombëtar i Referimit. Bashkimi i Përpjekjeve për Mbrojtjen e të Drejtave të Personave të Trafikuar. Një manual praktik. Edicioni i dytë fq.46 <https://www.osce.org/odihr/510014>

86 Po aty.

Praktikat e mira në rajonin MARRI

Në vitin 2016, mekanizmi i referimit për identifikimin, ndihmën dhe mbrojtjen e të drejtave të viktimave të trafikimit në BeH është vlerësuar nga ekspert i jashtëm. Raporti⁸⁷ e ekzaminoi mekanizmin e referimit dhe koordinimit në vend. Ai ofron një pasqyrë të legjislacionit dhe politikave dhe diskuton kuadrin institucional me mekanizmat e tij koordinues dhe referues për identifikimin, periudhën e reflektimit dhe lejet e qëndrimit, asistencën, mirëqenien sociale dhe asistencën afatgjatë për riintegrim, akses në drejtësi, kthim dhe riatdhesim të personave të trafikuar. Ai përfundon me rekomandime se si të përmirësohet procesi i referimit dhe mbrojtja e të drejtave të personave të trafikuar.

I njëjti ekspert në vitin 2019 ka bërë një vlerësim të MKR-së për identifikimin, ndihmën dhe mbrojtjen e të drejtave të viktimave të trafikimit në Serbi.⁸⁸ Raporti eksploron funksionimin praktik të mekanizmave të referimit dhe koordinimit për të identifikuar, referuar dhe ndihmuar personat e trafikuar duke mbrojtur të drejtat e tyre dhe parashtrohet rekomandime për përmirësim.

Vlerësimi pozitiv i punës së MKR-ve është i rëndësishëm në drejtim të arritjes së **qeverisjes së mirë të këtyre mekanizmave**, që do të thotë se proceset dhe institucionet prodhojnë rezultate që plotësojnë nevojat e shoqërisë duke shfrytëzuar sa më mirë burimet që dispozicionojnë. Në tabelën e mëposhtme, Kombet e Bashkuara' Përkufizimi i Komisionit Ekonomik dhe Social për Azinë dhe Paqësorin (UN ESCAP) për qeverisjen e mirë⁸⁹ është përshtatur në përpjekjen sfiduese për të identifikuar bazat për mirëqeverisjen e MKR-ve. Bazuar në standardet e rekomanduara, lista e vetëkontrollit e mëposhtëm është përpunuar për Pjesëmarrësit e MARRI-t, për të qenë në gjendje të shqyrtojnë nëse ata kanë vendosur tashmë bazat për një qeverisje të mirë të mekanizmave të tyre të bashkëpunimit dhe koordinimit kundër trafikimit.

87 Sorrentino, L. (2016) Vlerësimi i Mekanizmave të Referimit për Viktimat e Trafikimit në Bosnjë dhe Hercegovinë. Projekti u financua nga Bashkimi Evropian dhe u zbatua nga një konsorcium ndërkombëtar i udhëhequr nga Qendra Ndërkombëtare për Zhvillimin e Politikave të Migracionit (ICMPD) në partneritet me EF (Expertise France) dhe FIIAPP (Fondacioni Ndërkombëtar i Administratës dhe Politikave Publike të Spanjës).

88 Sorrentino, L. (2019) Vlerësimi i Mekanizmit Kombëtar të Referimit për Viktimat e Trafikimit në Republikën e Serbisë. Aksioni Antitrafik ASTRA. Beograd, Serbi

89 Komisioni Ekonomik dhe Social i Kombeve të Bashkuara për Azinë dhe Paqësorin (2009), Çfarë është qeverisja e mirë. Në dokument thuhet se "Qeverisja e mirë është pjesëmarrëse, e orientuar nga konsensusi, e përgjegjshme, transparente, e përgjegjshme, efektive dhe efikase, e barabartë dhe gjithëpërfshirëse dhe ndjek sundimin e ligjit. Ai siguron që korrupsioni të minimizohet, të merren parasysh pikëpamjet e pakicave dhe që zërat e më të cenuarve në shoqëri të dëgjohen në vendimarrje".

Lista e kontrollit Bazat për qeverisje të mirë të mekanizmave të bashkëpunimit dhe koordinimit

PO/JO

Pjesëmarrja	MKR përbëhet nga të gjithë aktorët relevantë kundër trafikimit (autoritetet qeveritare, organizatat joqeveritare dhe të shoqërisë civile dhe organizatat ndërkombëtare) të cilat marrin pjesë aktive në të. Pikëpamjet e personave të trafikuar merren parasysh gjatë zhvillimit, zbatimit dhe vlerësimit të reagimit operacional kundër trafikimit. Shih Qasjen 1&2
Transparenca	Vendimet e marra për menaxhimin e çdo mase dhe zbatimin e tyre bëhen në mënyrë që i ndjek rregullat dhe procedurat e dakorduara. Informacioni është lirisht në dispozicion dhe i aksesueshëm drejtpërdrejt për ata që do të preken nga vendime të tilla dhe zbatimi i tyre, relevant për personat e trafikuar dhe palët e interesuara të përfshira. Informacioni jepet në forma që kuptohen lehtë.
Reagimi për t'u Përgjigjur	Të gjithë aktorët dhe proceset kundër trafikimit u shërbejnë të gjithë personave dhe aktorëve të trafikuar brenda një afati të arsyeshëm kohor.
I orientuar nga konsensusi	Ekziston një ndërmjetësim i interesave të ndryshme në lojë për të arritur një konsensus të gjerë mbi atë që është në interesin më të mirë të personave të trafikuar në fjalë dhe si mund të arrihet kjo. Ekziston një perspektivë e gjerë dhe e përbashkët për atë që nevojitet për një zhvillim të shëndoshë dhe të qëndrueshëm të masave dhe si të arrihen ato.
Efikasiteti dhe efektiviteti	Proceset dhe institucionet prodhojnë rezultate që plotësojnë nevojat e personave të trafikuar dhe të palëve të interesuara duke shfrytëzuar sa më mirë burimet njerëzore dhe ekonomike që kanë në dispozicion.

PO/JO

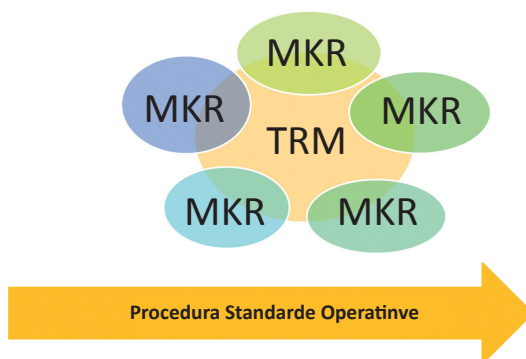
Llogaridhënia	Të gjithë aktorët e përfshirë në mekanizmat koordinues janë përgjegjës për masat që i zbatojnë. Ata janë kryesisht përgjegjës ndaj atyre që do të preken nga vendimet dhe veprimet e tyre, përkatësisht personat e trafikuar, trafikantët, palët e tjera të interesit kundër trafikimit. Llogaridhënia zbatohet pa transparencë dhe sundim të ligjit.
Monitorimi dhe vlerësimi	MKR monitorohet dhe vlerësohet rregullisht nga organet koordinuese kundër trafikimit. Gjetjet e vlerësimit merren parasysh për të rishikuar procedurat e qeverisjes nëse është e nevojshme.

PJESA B: Përmirësimi i komunikimit dhe koordinimit në nivel ndërkombëtar

Duke qenë se trafikimi i qenieve njerëzore shpesh përmban një element transnacional, aktorët relevantë duhet të koordinojnë veprimet e tyre jo vetëm brenda, por edhe përtej kufijve. Siç u theksua në fillim të këtij dokumenti, në rajonin MARRI u bënë përpjekje të rëndësishme kundër trafikimit për të mbrojtur dhe ndihmuar personat e trafikuar në kontekstin ndërkufitar. Pjesëmarrësit e MARRI ratifikuan traktatet relevante ndërkombëtare, shumëpalëshe, rajonale dhe dypalëshe, të cilat ofrojnë një platformë kyçe për të bashkëpunuar në të gjithë vendet për t'iu përgjigjur rasteve të trafikimit të qenieve njerëzore. Për më tepër, bduke u mbështetur në MKR-të ekzistuese ose duke nxitur zhvillimin e tyre, të gjithë Pjesëmarrësit e MARRI-t mbështetën konceptin e krijimit të TRM-së⁹⁰ si një platformë për bashkëpunimin ndërkufitar që lidh mekanizmat e referimit për të identifikuar, referuar, mbrojtur dhe ndihmuar më mirë personat e trafikuar. Për më tepër, legjislacioni gjithëpërfshirës, sistemet e referimit, mjetet e shkëmbimit të informacionit, manualët dhe shabllonet janë nxjerrë për një gamë të gjerë çështjesh të lidhura me antitrafikimin.

Çfarë është TRM?

Procedurat e TRM-së integrojnë procesin e referimit që nga identifikimi fillestar përmes kthimit dhe ndihmës ndërmjet vendeve të transitit, destinacionit dhe origjinës.⁹¹ TRM përfshin bashkëpunimin midis institucioneve të ndryshme qeveritare dhe aktorëve joqeveritar duke përfshirë të njëjtat SOP që janë relevante për MKR-në, duke reflektuar në bashkëpunimin transnacional të nevojshëm gjatë procedurave për identifikimin, ndihmën dhe mbrojtjen, Përfshirjen sociale, kthimin dhe procedurat penale dhe civile. Infografiku më poshtë e ilustron ndërlidhjen midis MKR-ve dhe TRM-ve.

90 Udhëzimet për zhvillimin e një mekanizmi transnacional referues për personat e trafikuar: Evropa Juglindore (Udhëzimet TRM) janë përpunuar në vitin 2009 në kuadër të Programit për Mbështetjen e Zhvillimit të Mekanizmave Transnacionalë të Referimit (TRM) për Personat e Trafikuar në Jug-Lindore. Evropa (SEE) zbatuar nga ICMPD dhe mbështetur financiarisht nga Agjencia e Shteteve të Bashkuara për Zhvillim Ndërkombëtar (USAID). Projekti u zbatua së bashku në partneritet me rrjetin e OJQ-ve Aksioni Anti-Korrupsion Antitrafik (ACTA), MARRI, Ministria e Punëve të Brendshme të Bullgarisë dhe Zyra Rajonale e UNICEF-it CEE-CIS.

91 ICMPD (2009) Udhëzues për zhvillimin e një mekanizmi transnacional të referimit për personat e trafikuar (Udhëzimet TRM): Evropa Juglindore, Vjenë. fq. 24

Sfidat e identifikuar

Bashkëpunimi transnacional ndërmjet aktorëve të ndryshëm është ende një sfidë si rezultat i disa faktorëve si, ndër të tjera, barrierat gjuhësore, procedurat e gjata dhe komplekse, mungesa e pikave qendrore ose vështirësia për t'i identifikuar lehtësisht. Rrjedhimisht, aktorët relevantë të MKR/TRM nuk kanë qenë gjithmonë në gjendje të kryejnë siç duhet detyrat e tyre dhe, mbi të gjitha, mund të kenë dështuar në ofrimin e ndihmës së shpejtë dhe mbështetjes së plotë për personat e trafikuar.

Duke reflektuar mbi bashkëpunimin transnacional përtej rajonit MARRI, nevoja për një bashkëpunim transnacional të institucionalizuar për rastet e trafikimit njihet edhe në Strategjinë e re të BE-së kundër trafikimit që mbulon periudhën 2021-2025.⁹² Strategjia përcakton një objektiv për krijimin e një mekanizmi evropian të bashkëpunimit referues, me mbështetjen e agjencive relevante të BE-së⁹³ dhe vë në dukje disa fusha në kontekstin ndërkufitar ku nevojitet përmirësim, si *“zbulimi i viktimave të mundshme; vënien në dispozicion të strehimit të përshtatshëm, veçanërisht për fëmijët viktimë; forcimi i bashkëpunimit ndërmjet të gjithë aktorëve, përfshirë organizatat e shoqërisë civile; dhe monitorim më të mirë të ndikimit dhe rezultateve të masave në të gjitha fazat e referimit”*⁹⁴.

Ky seksion i qasjes paraqet format e bashkëpunimit transnacional të krijuar përgjithësisht nga palët e interesuara të angazhuara në fushën e anti-trafikimit dhe përshkruan hallkat që mungojnë dhe masat e mundshme për të mbyllur hendekun midis teorisë dhe praktikës për një bashkëpunim efikas ndërkufitar për të mbrojtur plotësisht personat e trafikuar.

Zgjidhje të mundshme

3.1. Përfshirje e të gjithë aktorëve relevantë në të gjitha fazat e trajtimit të rasteve

Efikasiteti i TRM-së dhe i sistemeve të tjera të krijuara për bashkëpunimin transnacional është produkt i angazhimit të aktorëve relevantë për ta përdorur atë në potencialin e tij të plotë. MKR-të janë të strukturuar ndryshe në secilin prej pjesëmarrësve të MARRI-t dhe përbërja e aktorëve përgjegjës ndryshon natyrshëm. Megjithatë, është e rëndësishme që sa më shumë aktorë relevantë të aplikojnë dhe të marrin pjesë në TRM në mënyrë që të sigurohet një përgjigje më efikase, duke përdorur prejardhjen, ekspertizën dhe përvojën e tyre të ndryshme. TRM kërkon përfshirje nga oficerët e policisë, rojet kufitare, gjyqtarët dhe prokurorët, si dhe

92 Komisioni Evropian (2021) Komunikimi i Komisionit për Parlamentin Evropian, Këshillin, Komitetin Ekonomik dhe Social Evropian dhe Komitetin e Rajoneve është i zbrazët për Strategjinë e BE-së për Luftën kundër Trafikimit të Qenieve Njerëzore. Bruksel, 14.4.2021. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0171&from=EN>

93 Zyra Evropiane për Mbështetjen e Azilit, Agjencia për të Drejtat Themelore, Instituti Evropian për Barazi Gjinore, Cepol etj.

94 Komisioni Evropian, DG HOME (2020), “Studim mbi rishikimin e funksionimit të Mekanizmave të Referimit Kombëtar dhe Transnacional të Shteteve Anëtare”. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d5542e9c-0e92-11eb-bc07-01aa75ed71a1/language-en>

OSHC/OJQ-të relevante, përfaqësues të organizatave ndërkombëtare, zyrtarë të ambasadave, përfaqësues nga ministritë sociale dhe të punës, specialistë që merren me të miturit dhe koordinatorë kundër trafikimit.

Është shumë e rëndësishme që praktikuesit që merren me personat e huaj të trafikuar të jenë të vetëdijshëm se **bashkëpunimi transnacional kërkohet jo vetëm në disa, por në të gjitha fazat e trajtimit të çështjeve**, që nga zbulimi dhe identifikimi fillestar, gjatë gjithë procesit të ndihmës dhe mbështetje, si dhe në procedurat penale. Aktualisht, bashkëpunimi transnacional kërkohet kryesisht gjatë fazave të identifikimit, kthimit dhe procedimit penal dhe, në një masë shumë më të vogël, në fazën e parë të ndihmës dhe mbrojtjes dhe në fazat e ndihmës afatgjatë dhe të përfshirjes sociale. Kjo mund të shpjegohet me faktin se bashkëpunimi ndërkufitar është i nevojshëm për të identifikuar personat e trafikuar, për të përmbushur siç duhet procedurat për t'i ndihmuar ata të kthehen në shtëpinë e tyre ose në vendin e tretë, ose për të kryer një hetim penal dhe procedim gjyqësor. Prandaj, zbatimi i plotë i procedurave dhe masave të parashikuara nga TRM (dhe të përkrahura në tabelën më poshtë) do të kontribuonte në mënyrë të konsiderueshme për të plotësuar këtë boshllëk dhe, në këtë mënyrë, për të siguruar një bashkëpunim të shëndoshë transnacional midis palëve relevante të interesit kundër trafikimit.

Megjithatë, duhet kuptuar se një TRM nuk ofron zgjidhje gjithëpërfshirëse në trajtimin e rasteve të trafikimit. Ai duhet të konsiderohet si një proces i vazhdueshëm në të cilin të gjithë aktorët e përfshirë vazhdojnë të punojnë në koordinim me homologët e tyre ndërkombëtarë. Është një mjet fleksibil që bazohet në strukturat dhe procedurat ekzistuese dhe aktorët relevantë nuk janë të detyruar t'i zbatojnë procedurat në mënyrë të njëpasnjëshme. Në vend të kësaj, ata mund të zgjedhin ato masa që do të kontribuonin më shumë në trajtimin efektiv të një rasti të caktuar.

KORNIZA TRM		
SOP-të	Masat	Llojet e bashkëpunimit transnacional që kërkohen gjatë trajtimit të rasteve të trafikimit me një element transnacional
Identifikimi	- Referimi fillestar - Akses në nevojat dhe informacionin bazë - Vlerësimi i hershëm i rrezikut - Interpretimi gjuhësor dhe ndërmjetësimi kulturor - Periudha e rikuperimit dhe reflektimit - Identifikimi (formal).	- Sigurimi i informacionit mbi trafikimin - raste, trafikantë, të dyshuar, bashkëpunëtorë - Kontrollet e identitetit të personave të trafikuar - Marrja e provave - Hetimet e përbashkëta

Ndihma dhe Mbrojtja e Parë	• Informacion mbi opsionet dhe kushtet e ndihmës • Informacion mbi opsionet dhe kushtet ligjore • Vlerësimi i marrjes dhe nevojave • Sigurimi dhe mbrojtja e asistencës	• Shkëmbim informacioni mbi historikun e mbrojtjes sociale të personave të trafikuar të asistuar • Shkëmbimi i informacionit për gjendjen familjare e personave të trafikuar të asistuar • Marrja e deklaratave/ mbledhja e provave • Shkëmbim mbi kushtet/ rreziqet e sigurisë për referimin ose kthimin e personave të trafikuar (vlerësimi i rrezikut) • Lëshimi i kopjeve të të dhënave mjekësore
Ndihmë Afatgjatë dhe Përfshirja Sociale	• Zhvillimi i planit të ndihmës individuale (IAP) • Procedurat e miratimit për zbatimin e IAP • Përshtatja dhe përfshirja sociale • Mbështetje dhe ndihmë ligjore	• Kontrollat e sigurisë / kontrollat familjare • Detajet e kontaktit / shkëmbimi i informacionit me OJQ-të, IO-të, shërbimet sociale, shërbimet e mirëqenies së fëmijëve, agjencitë e zbatimit të ligjit, gjyqësorin etj. në vendin e kthimit • Kontrollimi i besueshmërisë së agjencive/OJQ-ve/OSHC-ve në vendin e kthimit • Lëshimi i certifikatave të lindjes/kopjet e certifikatave të martesës, kopjet e certifikatave të arsimit (nëse janë relevante)
Kthimi	• Vendimi i informuar për t'u kthyer • Vlerësimi i rrezikut dhe rrezikut të përfshirjes sociale • Plani i menaxhimit të rrezikut • Gjurmimi i familjes • Dokumentacioni • Shkëmbimi i informacionit ndërmjet organizatës pranuese dhe asaj referuese dhe me personin e asistuar • Asistencë për transport/ transferim dhe mbërritje të sigurt	• Lëshimi i dokumenteve të udhëtimit (në koordinim me ambasadat) • Ekzekutimi i përbashkët i kthimit vullnetar të asistuar të personave të trafikuar • Organizimi i udhëtimit/pritjes së sigurt në koordinim me palët e interesuara në vendin e kthimit

Procedurat Civile dhe Penale

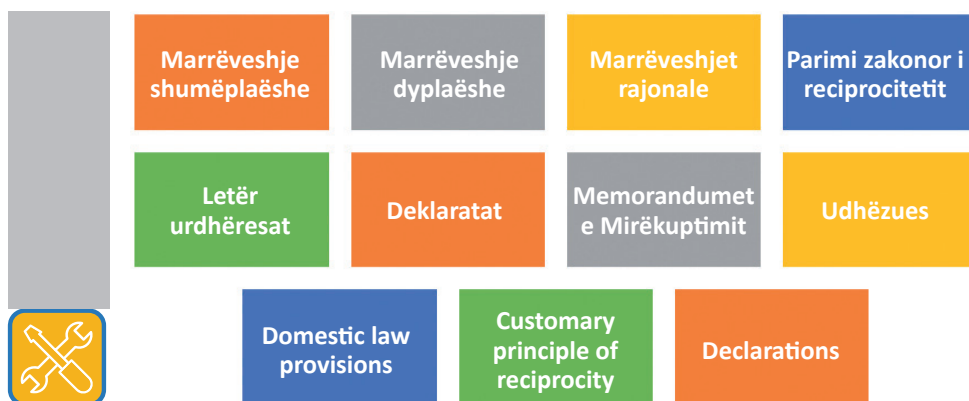
- Mbledhja e provave
- Përgatitja e ndihmës viktimë-dëshmitar përpara gjykimit
- Mbështetja e viktimës-dëshmitar gjatë gjykimit
- Mbështetja e viktimës-dëshmitar pas gjykimit
- Mbështetje për kërkesat për kompensim
- Gjurmimi i produkteve të veprës penale, pronave
- Shkëmbimi i informacionit/provave të rëndësishme për procedurën
- Shkëmbimi i informacionit mbi gjendjen psikologjike të viktimës-dëshmitar
- Lëshimi i kopjeve të dosjeve kriminale

3.2. Zbatimi i procedurave/mjeteve të koordinimit/bashkëpunimit formal dhe joformal

Pavarësisht nga fusha e ndërhyrjes në fjalë, për të qenë me të vërtetë efektiv, bashkëpunimi transnacional duhet të sigurohet përmes mekanizmave dhe procedurave fleksibile të rregulluara nga mjete formale dhe joformale, të cilat gjithashtu përcaktojnë natyrën e dyfishtë të bashkëpunimit transnacional midis aktorëve relevantë:

- **formale** -kur autoritetet përgjegjëse ose aktorët e tjerë relevantë nga një vend i bëjnë një kërkesë zyrtare një vendi tjetër për të ofruar informacion dhe/ose prova për qëllime hetimi dhe ndjekjeje penale. Ndihma e ndërsjellë juridike dhe ekstradimi janë format më të zakonshme të bashkëpunimit formal ndërkombëtar;
- **joformale** -kur përfshin bashkëpunimin ndërmjet organeve të zbatimit të ligjit dhe autoriteteve përgjegjëse të vendeve të ndryshme në përgjithësi për të shkëmbyer informacione dhe inteligjencë për një rast të caktuar përpara se të fillojë hetimi zyrtar ose ndjekja penale. Ai nuk kërkon përdorimin e letrave të kërkesës apo formave të tjera zyrtare dhe, për rrjedhojë, është një formë bashkëpunimi “më e shpejtë, më e lirë dhe më e lehtë”.

Bashkëpunimi formal përfshin kryesisht ndihmën e ndërsjellë juridike, komunikimin dhe shkëmbimin e informacionit përtej kufijve duke përdorur kanale diplomatike. Në vijim janë **instrumentet për vendosjen e bashkëpunimit transnacional për rastet e trafikimit**:

Disa nga këto instrumente janë ligjërisht të detyrueshme për palët kontraktuese në fjalë, të cilat duhet të përmbushin në mënyrë të barabartë detyrimet e parashikuara; të tjerat (p.sh. deklaratat, deklaratat, udhëzimet) nuk nënkuptojnë angazhime ligjore, por shprehin një linjë të përbashkët veprimi. Aktorët relevantë mund të nënshkruajnë gjithashtu memorandume të mirëkuptimit për të përcaktuar parimet dhe udhëzimet që synojnë përmirësimin e bashkëpunimit praktik ndërkombëtar që çon në arritjen e qëllimeve të përbashkëta.

Praktikat e mira nga rajoni MARRI

PSO për Bashkëpunim Ndërkombëtar dhe Menaxhimin e Rasteve për mbrojtjen e viktimave dhe viktimave të mundshme të trafikimit me fokus të veçantë tek fëmijët ndërmjet Shqipërisë dhe Kosovës* dhe Mali i Zi, u miratuan në nëntor 2016 në një takim trepalësh midis Koordinatorëve Antitrafik të tre Pjesëmarrësve.⁹⁵

Shqipëria ka lidhur marrëveshje dypalëshe në fushën e kundër-trafikimit me fqinjët, përfshirë Greqinë, Maqedoninë e Veriut, Kosovën* dhe Malin e Zi, si dhe me disa nga vendet kryesore të destinacionit për viktimat shqiptare, përfshirë Britaninë e Madhe.⁹⁶ Në përputhje me Protokollin Shtesë "Për Intensifikimin e Bashkëpunimit në Luftën kundër Trafikimit me Njerëz dhe për Identifikimin, Njoftimin, Referimin dhe Kthimin Vullnetar të Asistuar të Asistuar të Viktimave dhe Viktimave Potenciale të Trafikimit, veçanërisht Fëmijëve" të nënshkruar me Kosovën* dhe Malin e Zi, Një Deklaratë e Përbashkët u nënshkrua në dhjetor 2016 midis Koordinatorëve të Shqipërisë, Kosovës* dhe Malit të Zi për të unifikuar SOP-të e tyre.

Mjetet më të zakonshme të komunikimit dhe bashkëpunimit joformal janë **telefonata, mesazhe e-mail, biseda skype/zoom** etj... Për të siguruar mbrojtjen dhe konfidencialitetin e të dhënave, ata shkëmbejnë dokumente të koduara ose përdorin mjete tradicionale si kutitë postare dhe adresat tradicionale të postës.

Me qëllim të zbatimit të bashkëpunimit formal dhe joformal transnacional, Udhëzimet TRM⁹⁷ përfshijnë gjithashtu detajet e kontaktit të aktorëve relevantë, të ashtuquajturat **"Lista e kontakteve TRM"** – një lloj baze të të dhënave me informacionin e kontaktit të palëve kryesore të interesuara në rajon. Lista e kontakteve TRM në vetvete është një mjet që nxit bashkëpunimin transnacional. Dispozicioni i listës së kontakteve të TRM dhe instrumenteve rajonale që lejojnë kontakte të drejtpërdrejta në nivel operacional (siç është Konventa e Policisë), u mundëson palëve të interesuara kundër trafikimit të përdorin një shumëllojshmëri mjeteve komunikimi formale dhe joformale.

* Ky emërtim nuk paragjykon qëndrimet mbi statusin dhe është në përputhje me KSKB 1244 dhe Opinionin e GJND-së për shpalljen e pavarësisë së Kosovës.

95 Takimi u organizua me mbështetjen e Terre des hommes Albania, Terre des hommes Kosovo* dhe Save the Children Zyra në Shqipëri, në kuadër të projektit rajonal "Mario II: Veprim i përbashkët për të mbrojtur fëmijët në lëvizje në Evropë", financuar nga Oak. Fondacioni. Takimi u organizua gjithashtu në bashkëpunim të ngushtë me Misionin e OSBE-së në Mal të Zi. <https://childhub.org/en/child-protection-news/terre-des-hommes-and-save-children-support-governments-albania-kosovo-and-montenegro-tri-lateral-agreement?language=en>

96 Këshilli i Evropës, GRETA (2020). Raporti i Vlerësimit në Shqipëri. Raundi i tretë i Vlerësimit. Aksesi në drejtësi dhe mjete efektive juridike për viktimat e trafikimit. <https://www.coe.int/en/web/anti-human-trafficking/-/greta-publishes-its-third-report-on-albania>

97 ICMPD (2009), Udhëzime për Zhvillimin e një Mekanizmi Transnacional Referues për Personat e Trafikuar: Evropa Juglindore. Vjena.

SHTOJCA 1: Lista e kontakteve të TRM-së

Qeverisja e mirë e mekanizmave transnacionalë duhet gjithashtu të bazohet në mjete praktike nxitja e reagimit efektiv dhe efikas dhe, si rrjedhim, bashkëpunimi ndërmjet, brenda dhe në të gjithë rajonin MARRI. Për të siguruar bashkëpunim efektiv në rastet e trafikimit përtej kufijve, këto mjete duhet të zhvillohen dhe të vihen në përdorim për të mbështetur miratimin e masave të tij. Në këtë drejtim, **Modeli i ndjekjes së rastit (shih SHTOJCËN 2)** mund të jetë e dobishme për praktikuesit dhe të kontribuojë në dokumentimin e rrjedhës së informacionit midis palëve të interesuara transnacionale në lidhje me ndihmën dhe mbrojtjen e viktimës në fazën e përfshirjes sociale (kjo fazë u vu në dukje një nga praktikuesit si ajo që më së shumti mungon koordinimi dhe bashkëpunimi midis palëve të interesuara). Modeli i ndjekjes së rastit mund të përdoret për të dhënat relevante për rastet e migrantëve gjithashtu.

Për shkak të qasjes multidisiplinore në të gjithë procesin e asistencës dhe mbrojtjes së personave të trafikuar, agjenci të ndryshme ndajnë informacione për çështje të ndryshme. Shkëmbimi i informacionit dhe mbrojtja e të dhënave mund të jenë sfiduese gjatë procedurave të bashkëpunimit ndërkombëtar. Edhe kur instrumentet e duhura për mbrojtjen e të dhënave parashikohen me ligj, mungesa e koordinimit, informacioni i pasaktë dhe kanalet e papërshtatshme të komunikimit ndërmjet agjencive mund të kenë efekte negative në rastet e trafikimit dhe, mbi të gjitha, në sigurinë e personave të trafikuar në fjalë. Si një nga çështjet ndërsektoriale më të rëndësishme gjatë gjithë procesit të referimit ndërkombëtar është se informacioni dhe të dhënat do të shkëmbehen në kohën e duhur ndërmjet të gjithë aktorëve relevantë duke pasur si konsideratë parësore sigurinë, sigurinë dhe privatësinë e personit. -shih pjesën për mbrojtjen e të dhënave.

Ushtrim i vetë-studimit për praktikuesit

Cilat shërbime që mund të mbështesin riintegrimin e personit të trafikuar janë në dispozicion në vendin e kthimit?

- Lloji i mbështetjes
- Ofrues shërbimi
- Personi për kontakt

Cilat mjete (formale dhe joformale) mund t'i përdorni për t'iu afruar homologëve në vendin e kthimit?

3.3. Kontribuoni drejt qeverisjes transparente, të qëndrueshme dhe të përgjegjshme të TRM-së

Përvetësimi efektiv dhe përditësimi i rregullt i aftësive për të zbatuar në mënyrë adekuate dispozitat e vendosura nga instrumentet rajonale dhe ndërkombëtare dhe TRM janë parakushtet thelbësore për të përmbushur sistematikisht detyrat dhe për të zgjidhur problemet që mund të lindin në zbatimin e çdo mase të caktuar transnacionale. Në këtë kuadër, **zhvillimin e kapaciteteve** është më pas një proces mësimor i vazhdueshëm⁹⁸ që ka të bëjë me të gjithë profesionistët (organet publike, OJQ-të, Organizatat Ndërkombëtare dhe agjencitë e tjera që ndërlidhen me trafikimin) të përfshirë në TRM. Disa referenca të tjera në drejtim të përmirësimit të bashkëpunimit transnacional përfshijnë:⁹⁹

- **Transparenca:** Aktorët përgjegjës për qeverisjen e MKR/TRM duhet të organizojnë takime dhe shkëmbime të rregullta me homologët e tyre të huaj për të diskutuar çështje të përbashkëta mbi bashkëpunimin ndërkombëtar. Gjetja e një gjuhe të përbashkët/përkufizimeve të punës/terminologjisë në terren për komunikimin me homologët e huaj është thelbësore për të siguruar qeverisjen e duhur të mekanizmave të bashkëpunimit. Edhe kur gjendet një gjuhë e përbashkët, në fushën e anti-trafikimit ende fliten “gjuhë” të ndryshme, domethënë shpesh nënkuptohen kuptime të ndryshme kur përdoren të njëjtat fjalë/terme. Në kuadër të projekteve të TRM-së, u hartua një listë e përkufizimeve të punës për të promovuar një kuptim të përbashkët të terminologjisë antitrafik. – Shihni Fjalorin e termave.
- **Llogaridhënia:** Kjo parashikon **ngritjen e një pike qendrore (fokale)** (nga Rrjeti ekzistues i MKR-së) me mandat specifik për të marrë dhe për t’iu përgjigjur të gjitha kërkesave të marra nga jashtë, si dhe për t’i adresuar kërkesat autoriteteve kompetente të huaja.
- **Aftësi për t’u përgjigjur:** I referohet aplikimit më të thjeshtë **procedurat**, i cili duhet të përfshijë gjithashtu afate kohore, për të përsheptuar shkëmbimin e informacionit ndërmjet palëve të interesuara kundër trafikimit në të gjitha nivelet. Procedurat duhet të jenë koherente, transparente, efikase dhe të kryhen duke respektuar sundimin e ligjit dhe brenda një afati të arsyeshëm kohor;
- **Ndërtim i kapaciteteve:** Kjo parashikon **shkëmbim i rregullt i praktikave të mira për bashkëpunimin transnacional** ndërmjet palëve të interesuara kundër trafikimit të vendeve të ndryshme, nëpërmjet takimeve, vizitave studimore dhe programeve të shkëmbimit me synimin për të përmirësuar procedurat ndërkufitare në vend, si dhe për të vendosur kontakte kyçe me homologët e huaj që mund të çojnë në një bashkëpunim ndërkombëtar më efikas;
- **Monitorimi dhe vlerësimi:** **Monitorim dhe vlerësim i rregullt dhe i pavarur** të kornizave dhe aktiviteteve antitrafik duhet të kryhen për të përmirësuar qeverisjen dhe funksionimin e tyre.

98 UNDP, Zhvillimi i kapaciteteve. Menaxhimi i Divizionit të Zhvillimit dhe Qeverisjes, Dokument Këshillues Teknik 2, Nju Jork, 1997, f. 3.

99 ICMPD (2012) Rruga përpara në krijimin e mekanizmave efektivë të referimit transnacional: Një raport i bazuar në përvojat në rastet e trafikimit të qenieve njerëzore në Evropën Juglindore. USAID https://ec.europa.eu/anti-trafficking/way-forward-establishing-effective-transnational-referral-mechanisms-0_en

SHTOJCAT

Shtojca X: Mjet për vlerësimin e zbatimit të praktikave të mira

Përshkrimi i shkurtër i praktikës
.....

	Pyetjet që duhen bërë	Përgjigja
Relevanca e praktikës		
Problem	Çfarë problemi është vendosur të zgjidhë praktika?	
Grupet e synuara	Kush janë përfituesit e kësaj praktike? Ju lutemi jepni informacion të detajuar për grupet.	
Arritje	Cila është shtrirja e praktikës?	
Rezultatet	Çfarë rezultatesh mund të arrihen me zbatimin e praktikës?	
Mundësia për zbatimin e praktikës		
Ekspertiza dhe kapaciteti organizativ	Ju lutemi, specifikoni se cili institucion/ organizatë duhet të zbatojë praktikën – qeveritare (cili sektor), OJQ, ndërkombëtare? A është praktika në përputhje me strategjinë, vizionin organizativ? Cilat njohuri tematike kërkohen?	
Parakushtet teknike, financiare, administrative, njerëzore	Ju lutemi, përshkruani cilat janë kërkesat që duhet të ketë agjencia zbatuese: (a) Buxheti /burimi i buxhetit; (b) Personeli – a nevojiten specialistë shtesë ose detyrat mund t'i caktohen personelit që tashmë është i punësuar; (c) Pajisjet teknike (çfarë lloji)?	

Dispozitat specifike legjislative	A kërkon praktika dispozita specifike legjislative për zbatimin e saj? Në çfarë niveli (qendror, lokal)?	
Kontekst		
Rreziqet e mundshme dhe zgjidhjet e mundshme	A ka ndonjë rrezik potencial për t'u marrë parasysh me zbatimin e praktikës? Ju lutem, shtjelloni. Çfarë masash duhen marrë për të parandaluar rreziqet e mundshme?	
Mbështetja politike	A duhet të merren vendime politike për të vendosur dhe zbatuar praktikën? Çfarë lloj? A ka ndonjë rrethanë politike që mund të përmirësojë zbatimin e praktikës? Ju lutem, shtjelloni.	
Konteksti dhe mundësia për përshtatje	A është praktika e lidhur me një kontekst specifik në vend? A ka ndonjë faktor që mund ta bëjë atë të suksesshëm? Ju lutemi shtjelloni. Për shembull: (a) Konteksti administrativ (lloji i administrimit); (b) Konteksti social (normat shoqërore, rregulloret, etj.); (c) Konteksti politik (agjenda aktuale politike në nivel qendror/lokal) etj.	

Shtojca 1: Lista e Kontakteve TRM në Pjesëmarrësit e MARRI

Shqipëria		
Masa TRM	Organi përgjegjës	Detajet e kontaktit
Identifikimi	Drejtoria e Përgjithshme e Policisë, Ministria e Brendshme, Tiranë	Z-nja Rudina Braha Specialiste në Sektorin Kundër Trafikeve të Paligjshme Mob: +355694102296 E-mail: rudina.braha@asp.gov.al
Kujdesi për ndërhyrje në krizë	Drejtoria e Shërbimeve Sociale; Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Tiranë	Z-nja Reme Xholi Drejtoreshë Tel: +35544541821 Email:reme.xholi@sherbimisocial.gov.al Z-nja Aida Çavo tel+ 355 44541821 Mob:+ 355 697848537 E-mail:aida.cavo@sherbimisocial.gov.al Z-nja Ermira Gjata Mob:+ 355 68 2090736 E-mail:ermira.gjata@sherbimisocial.gov.al
Ndihma për rehabilitim dhe riintegrim	OJQ të Ndryshëm & të Barabartë (D&E); Tiranë	Z-nja Marjana Meshi/Muslia Drejtoreshë Ekzekutive Tel:+ 355 42254532 Mob:+ 355 692088696 E-mail: mmeshi@yahoo.co.uk
	Qendra Psiko-Sociale “Vatra” OJQ; Vlorë	Z-nja Suela Asllani Drejtoreshë Ekzekutive Mob: +355 692649181 E-mail:qkpvt.shqiperi@gmail.com
	QKPVT/ Qendër	Z-ri Rezart Sulstarova; Drejtor Ekzekutiv Mob: +355 692195014 E-mail: qkpvt.shqiperi@gmail.com
	Qendra “Tjetër Vizion”, OJQ Elbasan	Z-ri Arian Çala Drejtori Ekzekutiv Mob: +355 692030201 E-mail: aricala@gmail.com
Kthimi	Spektori i Ripranimit- Drejtoria e Kufirit dhe Migracionit, Ministria e Brendshme, Tiranë	Z-ri Ylli Kumrija shefi Tel: + 355 42279251 Faks:+ 355 42279263 Mob:+ 355 694102357 E-mail:Ylli.kumrija@asp.gov.al

Procedurat Penale dhe kërkesat për dëmshpërblim	Zyra e Prokurorisë së Përgjithshme, Tiranë	E-mail: info@pp.gov.al
--	--	------------------------

Bosnja e Hercegovina

Masa TRM	Organi përgjegjës	Detajet e kontaktit
Identifikimi	Zyra e Koordinatorit për Anti-Trafikim; Sarajevë	Zyra e Koordinatorit për Luftimin e Trafikimit dhe Migracionit ilegal në BeH Tel/faks: +387 33492454; + 387 33710531 E-mail: uredk@BeH.net.ba
Kujdesi për ndërhyrje në krizë	Zyra e Koordinatorit për Anti-Trafikim; Sarajevë	Zyra e Koordinatorit për Luftimin e Trafikimit dhe Migracionit ilegal në BeH Tel/faks: +387 33492454; + 387 33710531 E-mail: uredk@BeH.net.ba
Ndihma për rehabilitim dhe riintegrim	Zyra e Koordinatorit për Anti-Trafikim; Sarajevë	Zyra e Koordinatorit për Luftimin e Trafikimit dhe Migracionit ilegal në BeH Tel/faks: +387 33492454; + 387 33710531 E-mail: uredk@BeH.net.ba
Kthimi	Zyra e Koordinatorit për Anti-Trafikim	Zyra e Koordinatorit për Luftimin e Trafikimit dhe Migracionit ilegal në BeH Tel/faks: +387 33492454; + 387 33710531 E-mail: uredk@BeH.net.ba
Procedurat Penale dhe kërkesat për dëmshpërblim	Zyra e Koordinatorit për Anti-Trafikim	Zyra e Koordinatorit për Luftimin e Trafikimit dhe Migracionit ilegal në BeH Tel/faks: +387 33492454; + 387 33710531 E-mail: uredk@BeH.net.ba

Maqedonia e Veriut		
Masa TRM	Organi përgjegjës	Detajet e kontaktit
Identifikimi	Njësia për Ndjekjen e Kontrabandës dhe Trafikimit me qenie njerëzore, Ministria e Punëve të Brendshme, Shkup	Z-ri. Ljupço Markudov Shef i Njesisë për THB (TQNJ) dhe SM Tel: +389 72332377 Mob: +389 7038389 E-mail: ljupco_markudov@moi.gov.mk Znja Biljana Lalova Kryeinspektore Mob: +389 70242623 E-mail: biljana_lalova@moi.gov.mk Znja. Blagica Petkovska Kryeinspektore Mob: +389 70329248 Email: blagica_petkovska@moi.gov.mk
	Zyra e MKR-së, Mekanizmi, Ministria e Punës dhe Politikës Sociale, Shkup	Znja Elena Grozdanova Këshilltare e MPPS-së Tel: +389 23106558 Mob: +389 70311726 E-mail: egrozdanova@mtsp.gov.mk Z-nja Svetlana Cvetkovska Koordinatore e MKR-së Tel: +389 23129308 Mob: +389 70498113 E-mail: scvetkovska@mtsp.gov.mk ; nmuoofficemk@yahoo.com
	Komisioni për luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore dhe migracionit të paligjshëm	Znja Magdalena Nestorovska Koordinatore për luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore dhe migracionit të paligjshëm Tel: +389 23238595 E-mail: magdalena_nestorovska@moi.gov.mk
Kujdesi fillestar dhe asistencë afatmesme	OJQ Porta e Hapur, Shkup	Z-nja Jasmina Dimishkovska Rajkovska Tel/faks: +389 2700107 Mob: +389 70222412 E-mail: jasmina@lastrada.org.mk ; lastrada@lastrada.org.mk

Kujdesi fillestar dhe asistencë afatmesme	Njësia për Ndjekjen e Kontrabandës së Migrantëve dhe Trafikimit të Qenieve Njerëzore; Ministria e Punëve të Brendshme, Shkup	Z-ri. Ljupço Markudov Shef i Njesisë për THB dhe SM Tel: +389 72332377 Mob: +389 7038389 E-mail: ljupco_markudov@moi.gov.mk Z-nja Biljana Lalova Kryeinspektore Mob: +389 70242623 E-mail: biljana_lalova@moi.gov.mk Z-nja Bllagica Petkovska Kryeinspektore Mob: +389 70329248 Email: blagica_petkovska@moi.gov.mk
	Zyra e MKR-së, Ministria e Punës dhe Politikës Sociale, Shkup	Z-nja Elena Grozdanova Këshilltar i MPPS-së Tel: +389 23106558 Mob: +389 70311726 E-mail: egrozdanova@mtsp.gov.mk Svetlana Cvetkovska znj Koordinator i MKR-së Tel: +389 23129308 Mob: +389 70498113 E-mail: scvetkovska@mtsp.gov.mk ; nmuoofficemk@yahoo.com
Kthimi	Njësia për Ndalimin e Kontrabandës dhe Trafikimit me Qenie Njerëzore, Ministria e Punëve të Brendshme, Shkup	Z-ri. Ljupço Markudov Shef i Njesisë për THB dhe SM Tel: +389 72332377 Mob: +389 7038389 E-mail: ljupco_markudov@moi.gov.mk Z-nja Biljana Lalova Kryeinspektore Mob: +389 70242623 E-mail: biljana_lalova@moi.gov.mk Z-nja Bllagica Petkovska Kryeinspektore Mob: +389 70329248 Email: blagica_petkovska@moi.gov.mk
	Departamenti për Çështje Kufitare, Byroja për Siguri Publike, Ministria e Punëve të Brendshme, Shkup	Z-ri. Nikolla Mirčevski Shef i Sektorit për Operacione Kufitare Tel: +389 23334036 Mob: +389 70358187 E-mail: Nikola_Mircevski@moi.gov.mk
	Qendra e pranimit për të huaj, Shkup	Z-ri Toni Stefanovski Tel/fax: +389 23142613 Mob: +389 71220850 E-mail: toni_stefanovski@moi.gov.mk

Riintegrimi	Zyra e MKR-së, Ministria e Punës dhe Politikës Sociale, Shkup	Z-nja Elena Grozdanova Këshilltare e MPPS-së Tel: +389 23106558 Mob: +389 70311726 E-mail: egrozdanova@mtsp.gov.mk Z-nja Svetlana Cvetkovska Koordinatorë e MKR-së Tel: +389 23129308 Mob: +389 70498113 E-mail: scvetkovska@mtsp.gov.mk ; nmuofficemk@yahoo.com
	OJQ Porta e Hapur, Shkup	Z-nja Jasmina Dimishkovska Rajkovska Tel/faks: +389 2700107 Mob: +389 70222412 E-mail: jasmina@lastrada.org.mk ; lastrada@lastrada.org.mk
Procedura penale	Prokuroria Publike, Departamenti për ndjekjen e kryesve për vepra penale nga krimi i organizuar dhe korrupsioni, Shkup	Z-nja Vilma Ruskoska E-mail: ruskovska@jorm.gov.mk Z-nja Gordana Smakoska Tel: +389 23219884; +389 23219850 E-mail: gordanasmakoska@jorm.gov.mk
	Njësia për mbrojtjen e dëshmitarëve, Ministria e Punëve të Brendshme, Shkup	Z-nja Olivera Pehçevska Shefe e Njesisë për Mbrojtjen e Dëshmitarëve Mob: +389 72332869; + 389 72308147 E-mail: olivera_pehcevska@moi.gov.mk
	Njësia për ndjekjen e kontrabandës dhe trafikimit me qenie njerëzore, MPB, Shkup	Z-ri Ljupço Markudov Shef i Njesisë për THB dhe SM Tel: +389 72332377 Mob: +389 7038389 E-mail: ljupco_markudov@moi.gov.mk Z-nja Biljana Lalova Kryeinspektore Mob: +389 70242623 E-mail: biljana_lalova@moi.gov.mk Z-nja Bllagica Petkovska Kryeinspektore Mob: +389 70329248 Email: blagica_petkovska@moi.gov.mk

Kosova*		
Masa TRM	Organi përgjegjës	Detajet e kontaktit
Identifikimi	Policia/Drejtorja për Hetimin e Trafikimit me Qenie Njerëzore/ Njësia e Policisë Kundër Trafikimit	Z-ri. Fehmi Xhata Major/Drejtor, Drejtoria për Hetimin e Trafikimit me Qenie Njerëzore Tel: +383 38 504 504 - ext. 1890 Mob: +383 44 274 594 E-mail:fehmi.xhata@kosovopolice.com
	Ministria e Brendshme	Z. Blerim Gashani Koordinator për Antitrafik – Trafikimi i Qenieve Njerëzore Tel: +383 44234015 E-mail: Blerim.gashani@rks-gov.net Z-ri. Naim Muja Drejtor, Sekretariati i Strategjive Tel: +381 3820019622 Mob: +383 44618355 E-mail: Naim.muja@rks-gov.net Z-nja Gresa Gerdovci Zyrtare e Lartë, Sekretariati i Strategjive Tel: +383 44249171; E-mail: gresa.gerdovci@rks-gov.net
	Ministria e Drejtësisë/ Prokuroria/Zyra për Mbrojtjen dhe Ndihmë për viktimat	Z-ri Basri Kastrati Drejtor/Avokat i Viktimave Mob: +377 44345357 E-mail: Basri.kastrati@rks-gov.net
Kujdesi për ndërhyrje në krizë	PVPT - Qendra për Mbrojtjen e Viktimave të Trafikimit me Qenie Njerëzore, Prishtinë	Z-nja Hamijet Dedolli Drejtoreshë Ekzekutive Mob: +383 44167395 E-mail: Hamijet_dedolli@yahoo.com
	Policia/Drejtorja për Hetimin e Trafikimit me Qenie Njerëzore/ Njësia e Policisë Kundër Trafikimit	Z-ri Fehmi Xhata Major/Drejtor, Drejtoria për Hetimin e Trafikimit me Qenie Njerëzore Tel: +383 38 504 504 - ext. 1890 Mob: +383 44 274 594 E-mail: fehmi.xhata@kosovopolice.com Z-ri.Riza Murati Toger / Shef i Seksionit të Hetimit Tel: +381 3850801932 Mob: +383 44 505 626 E-mail: Riza.murati@kosovopolice.com

* Ky emërtim nuk paragjykon qëndrimet mbi statusin dhe është në përputhje me KSKB 1244 dhe Opinionin e GjND-së për shpalljen e pavarësisë së Kosovës.

Kujdesi për ndërhyrje në krizë	Misioni i IOM-it në Kosovë*	Z-nja Shqipe Pallaska Asistente i Projektit/IOM, Prishtinë Tel: +381 38249040 Ext.:231; Mob: +383 45976820; +377 44149429; E-mail: spallaska@iom.int
Ndihma për rehabilitim dhe riintegrim	Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale/ Departamenti për politika sociale dhe familje/viktimat e trafikimit me qenie njerëzore/	Z-nja Adile Shaqiri Oficere e Lartë tel. +38138213931 lok. 26 131; Mob: +383 44342375 E-mail: adile.shaqiri@ks-gov.net
	Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale/ Strehimore	Z-nja Zekije Beqiri Drejtoreshë Tel: +381 38582212; +381 38582211; Mob: +377 45283811 zekrije.beqiri@rks-gov.net
	PVPT - Qendra për Mbrojtjen e Viktimave të Trafikimit me Qenie Njerëzore	Z-nja Teuta Abrashi Drejtoreshë Ekzekutive Tel: +383 441 93457 teuta.abrashi@gmail.com
	OJQ - Shpresa dhe Shtëpia për Fëmijë	Z-nja Valbona Çitaku Drejtoreshë Mob: +383 44200353 E-mail: vqitaku@yahoo.com , sdsf_ks@yahoo.com
	Departamenti për Shtetësi, Azil dhe Migrim (DSHAM), Ministria e Brendshme	Z-ri. Liridon Neziri drejtor Tel: +383 44276277 E-mail: Liridon.neziri@rks-gov.net
	Policia/Policia Kufitare/ Drejtorja për Migracion dhe të Huajt (DMF)	Z-ri.Rrahman Sylejmani Kolonel/Drejtor Tel: +383 44 506 340

* Ky emërtim nuk paragjykon qëndrimet mbi statusin dhe është në përputhje me KSKB 1244 dhe Opinionin e GJND-së për shpalljen e pavarësisë së Kosovës.

Kthimi	Policia/Drejtoria për Hetimin e Trafikimit me Qenie Njerëzore/ Njësia e Policisë Kundër Trafikimit	Z-ri Fehmi Xhata Major/Drejtor, Drejtoria për Hetimin e Trafikimit me Qenie Njerëzore Tel: +383 38 504 504 - ext. 1890 Mob: +383 44 274 594 E-mail: fehmi.xhata@kosovopolic.com Z-ri.Riza Murati Toger/Shefi i Seksionit të Hetimit Mob: +383 44505626 E-mail: Riza.murati@kosovopolic.com
	Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale/ Departamenti për politika sociale dhe familje/viktima të qenieve njerëzore	Z-nja Adile Shaqiri Oficere e Lartë Tel: +381 38213931 lok. 26 131; +383 44342375 E-mail: adile.shaqiri@ks-gov.net
Procedurat Penale dhe Kërkesat për Kompensim	Prokuroria Publike	Z-ri Besim Kelmendi Tel: +38138248018 E-mail: besim_kelmendi@yahoo.com
	Këshilli Gjyqësor/ Departamenti i Statistikave	Z-ri Besnik Ramosaj Drejtor Tel: +381 3820017445; Mob: +383 44217372 E-mail: besnik.amosaj@rks-gov.net
	Ministria e Drejtësisë/ Prokuroria/Zyra për Mbrojtjen dhe Ndihmën për viktimat	Z-ri Basri Kastrati Drejtor/Avokat i Viktimave Mob: +383 44345357 E-mail: Basri.kastrati@rks-gov.net
Mali i Zi		
Masa TRM	Organi përgjegjës	Detajet e kontaktit
Identifikimi	Drejtoria e Policisë - Grupi për Luftën kundër Trafikimit të Qenieve Njerëzore, Kontrabandës dhe Migracionit të Paligjshëm, Ministria e Brendshme	Z-ri Marko Brajoviq Shefi i Grupit Tel: +382 67189907 E-mail: org.opsti@t-com.me
	OJQ "Lobi i Grave malazeze"	Z-nja Aida Petrovic Drejtoreshë Ekzekutive Tel/Fax: + 382 20 669 158 Mob: + 382 69 454 606 E-mail: mnzenskilobi@t-com.me

Kujdesi për ndërhyrje në krizë	Ekipi Koordinues, Zyra për Luftën Kundër Trafikimit të Qenieve Njerëzore, Ministria e Brendshme	Z-nja Tijana Sukovic Kryetare e Ekipit Koordinues/Shefe e Zyrës Tel/Fax: + 382 20225845 E-mail: tijana.sukovic@mup.gov.me
	Zyra për Luftën Kundër Trafikimit të Qenieve Njerëzore, Ministria e Brendshme	Z-nja Tijana Sukovic Kryetare e Ekipit Koordinues/Shefe e Zyrës Tel/Fax: + 382 20225845 E-mail: tijana.sukovic@mup.gov.me
Ndihma për rehabilitim dhe riintegrim	OJQ “Lobi i Grave malazeze”	Z-nja Aida Petrovic Drejtoreshë Ekzekutive Tel/Fax: + 382 20669158 Mob: + 382 69 454 606 E-mail: mnzenskilobi@t-com.me
	Ministria e Shëndetësisë, Departamenti për Menaxhimin e Procesit Digjital	Z-nja Sandra Damjanoviq Kreu i departamentit Tel: + 382 20482120 E-mail: Sandra.damjanovc@mzd.gov.me
	Ministria e Financave dhe Mirëqenies Sociale, Departamenti për Mbikëqyrjen Profesionale të Institucioneve Sociale dhe të Mbrojtjes së Fëmijëve	Z-nja Amela Orahovac Kreu i departamentit Tel: + 382 20482466 E-mail: amela.orahovac@mrs.gov.me
Kthimi	Zyra për Luftën Kundër Trafikimit të Qenieve Njerëzore, Ministria e Brendshme	Z-nja Tijana Sukovic Kryetare e Ekipit Koordinues/Shefe e Zyrës Tel/Fax: + 382 20225845 E-mail: tijana.sukovic@mup.gov.me
	IOM Mali i Zi	Z-nja Dusica Zivkovic Shefe e Zyrës së IOM-it Tel: + 382 20447411 Faks: + 382 20447409 E-mail: iommontenegro@iom.int

Procedurat Penale dhe kërkesat për dëmshpërblim	Drejtoria e Policisë Grupi për Luftën kundër Trafikimit të Qenieve Njerëzore, Kontrabandës dhe Migracionit të Paligjshëm, Ministria e Brendshme	Z-ri Marko Brajoviq Shefi i Grupit Tel: +382 67189907 E-mail: org.opsti@t-com.me
	Prokuroria e Lartë	Z-nja Zorica Milanovic Prokurore Speciale Tel: +382 20230641 E-mail: zorica.milanovic@tuzilastvo.me
Serbia		
Masa TRM	Organi përgjegjës	Detajet e kontaktit
Identifikimi	Qendra për Mbrojtjen e Viktimave të Trafikimit të Njerëzve, Beograd	24/7 Tel: +381 692052298 E-mail: centar@centarzztlj.rs ; aleksandra.ljubojevic@centarzztlj.rs ; miroslav.jovanovic@centarzztlj.rs
	Ministria e Brendshme, Drejtoria e Policisë, Departamenti i Policisë Kriminale, Beograd	Numri pa pagesë 24/7 (vetëm për thirrjet e bëra në Serbi): 0800 100 388 E-mail: ukp@mup.gov.rs
Kujdesi për ndërhyrje në krizë	Qendra për Mbrojtjen e Viktimave të Trafikimit të Njerëzve, Beograd	24/7 Tel: +381 692052298 E-mail: centar@centarzztlj.rs ; aleksandra.ljubojevic@centarzztlj.rs ; miroslav.jovanovic@centarzztlj.rs
	Ministria e Brendshme, Drejtoria e Policisë, Departamenti i Policisë Kriminale, Beograd	Numri pa pagesë 24/7 (vetëm për thirrjet e bëra në Serbi): 0800 100 388 E-mail: ukp@mup.gov.rs

Ndihma për rehabilitim dhe riintegrim	Sektori i Kujdesit Familjar dhe Mbrojtjes Sociale, Ministria e Punës, Punësimit, Çështjeve të Veteranëve dhe Çështjeve Sociale	tel: +381 113038661 www.mi Jo zs.gov.rs
	Qendra për Mbrojtjen e Viktimave të Trafikimit të Njerëzve, Beograd	24/7 Tel: +381 692052298 E-mail: centar@centarzztlj.rs ; aleksandra.ljubojevic@centarzztlj.rs ; miroslav.jovanovic@centarzztlj.rs
	OJQ ATINA, Beograd	24/7 Tel: +381 61 63 84 071 E-mail:office@atina.org.rs
	OJQ ASTRA, Beograd	Linja telefonike SOS: +381 117850000 Numri pa pagesë (vetëm për thirrjet e bëra në Serbi): 0800 101 201 E-mail: sos@astra.rs
Kthimi	Qendra për Mbrojtjen e Viktimave të Trafikimit të Njerëzve, Beograd	24/7 Tel: +381 692052298 E-mail: centar@centarzztlj.rs
Procedurat Penale dhe kërkesat për dëmshpërblim	Qendra për Mbrojtjen e Viktimave të Trafikimit të Njerëzve, Beograd	24/7 Tel: +381 692052298 E-mail: centar@centarzztlj.rs
	OJQ ATINA	24/7 Tel: +381 61 63 84 071 E-mail:office@atina.org.rs
	OJQ ASTRA – Aksioni Kundër Trafikimit	Linja telefonike SOS: +381 117850000 Numri pa pagesë (vetëm për thirrjet e bëra në Serbi): 0800 101 201 E-mail: sos@astra.rs

Shtojca 2: Formular për përcjellje të rastit në periudhën e përfshirjes sociale (Ri-integrimi)

!Për shkak të ndjeshmërisë së të dhënave, formulari i mëposhtëm duhet të plotësohet nga menaxheri i rastit (zakonisht nga personi përgjegjës në zyrën e MKR-së). Megjithatë, anëtarët e tjerë të MKR-së dhe ofruesit e shërbimeve duhet ta ushqejnë këtë formular nëpërmjet komunikimit në kohë dhe të rregullt me menaxherin e rastit.

!Formulari mund të përshtatet sipas nevojave/procedurave aktuale/organizimit institucional të çdo Pjesëmarrës MARRI.

PJESA I: Informacion personal i personit të trafikuar (VETËM PËR MENAXHERIN E ÇËSHTJES!)

Emri	
Data e lindjes	
Shtetësia	
Adresa	
Detajet e kontaktit	
Gjendja martesore	
Fëmijët	
Përkatësia etnike (vetë-përcaktim)	☐ ☐ ☐ ☐ Tjetër
NUMRI I RASTIT (pseudonim)	

PJESA II: Informacion mbi menaxhimin e rastit (të plotësohet vazhdimisht nga menaxheri i rastit në fazën e përfshirjes sociale)

MENAXHERI I RASTIT	
NUMRI I RASTIT/PSEUDONYM (nëse është relevant):	

MENAXHIMI I RASTIT NË FAZËN E PËRFSHIRJES SOCIALE (RI-INTEGRIMI)

Në strehimore/lokacion të sigurt

1. Pas identifikimit fillestar, kur dhe ku i është dhënë mbështetja personit të trafikuar?

	Periudha (ju lutemi tregoni datat kur kanë fillua Jo dhe përfunduar shërbimet mbështetëse)	Ku ka qenë i vendosur personi gjatë ofrimit të shërbimit (lloji i akomodimit; vendndodhja - te Pjesëmarrës MARRI ose jashtë vendit)	Komente
Shërbime afatshkurta (3-6 muaj)			
Shërbime afatgjata (6+ muaj)			

2. Nëse personi i trafikuar është i huaj, ju lutemi specifikoni statusin e tij/saj ligjor.

- ☐ Nuk është qytetar i BE-së, viktimë e trafikimit, që kërkon mbrojtje
- ☐ Viktimë e huaj e trafikimit, me status mbrojtjeje në.....
- ☐ Te tjera (ju lutem specifikoni)

Ju lutemi shtoni çdo informacion tjetër që mund të jetë i rëndësishëm për rastin.

3. A përfshihej në mënyrë aktive personi i trafikuar në procesin e marrjes së vendimeve dhe planifikimit të përfshirjes së tij/saj sociale (riintegrimi)?

- ☐ Po ☐ Jo

4. Cilën nga këto në vijim e përfshin faza e përfshirjes sociale dhe riintegrit të personit të trafikuar?

	Kur	Ofruesi i shërbimit	Koment
Përgatitja e planit për përfshirje/riintegrim social ☐ Po ☐ Jo			
Përgatitja dhe përditësimi i planit individual të vlerësimit të rrezikut ☐ Po ☐ Jo			

Kujdesi mjekësor dhe dentar ☐ Po ☐ Jo			
Shërbime psiko-terapeutike ☐ Po ☐ Jo			
Këshillim ligjor (për paraqitjen e kërkesës për kompensim financiar, lëshimin e dokumenteve të nevojshme personale etj.) ☐ Po ☐ Jo			
Këshillim për të afërmit/partnerët e familjes ☐ Po ☐ Jo			
Këshillim social dhe avokim ☐ Po ☐ Jo			
Zhvillimi i aftësive sociale ☐ Po ☐ Jo			
Zhvillimi i aftësive për pjesëmarrje në tregun e punës ☐ Po ☐ Jo			
Nisja e procedurës për rinovimin e statusit të personit të trafikuar për sigurimet shëndetësore dhe shoqërore ☐ Po ☐ Jo			
Transport i sigurt drejt dhe nga organizata/institucione të tjera që ofrojnë shërbime ☐ Po ☐ Jo			

Në rastin e të huajve, ju lutemi shënoni nëse janë dhënë si plotësim sa vijon: ☐ Leje qëndrimi të përkohshme ☐ Leje pune ☐ Mjete financiare ☐ Masa integruese sipas programeve integruese që janë në dispozicion ☐ Të tjera (ju lutem specifikoni) _____			
Kërkesa për kompensim financiar është iniciuar ☐ Po ☐ Jo			
Informacione të tjera relevante për rastin			
Nëse asnjë ofrues shërbimi nuk është përfshirë në këtë fazë, ju lutemi tregoni shkurtimisht arsyen për këtë.			

5. Sipas planit të riintegrit, cila ishte preferenca e personit të trafikuar për përfshirje/riintegrim social në periudhën pas strehimit?

- ☐ Për të qëndruar brenda
- ☐ Për t'u kthyer i sigurt në vendin e origjinës (kjo i referohet personave të huaj të trafikuar)
- ☐ Për t'u zhvendosur në një vend tjetër
- ☐ Të tjera

Pas daljes nga strehimorja/lokacioni i sigurt

1. Kur është larguar personi nga strehimorja/lokacioni i sigurt? Ju lutemi tregoni datën, dhe nëse është e rëndësishme, historinë e institucionalizimit.

--

2. Ju lutemi specifikoni se ku është ri-alokuar personi pas largimit nga strehimorja (ju lutemi tregoni qytetin/vendin; nëse jeni jashtë vendit, ju lutemi tregoni vendin/vendin dhe detajet e akomodimit).

--

3. Cilin nga këto në vijim i përfshin faza pas strehimore?

	Data e vlerësimit	Nga kush? / Burimi(et) e informacionit	Detaje rreth rastit (ju lutemi tregoni datën/ periudhën kur është ndërmarrë veprimi dhe progresin e bërë më pas)
Vlerësimi i gjendjes shëndetësore të personit			
Sigurimi i informacionit për përfshirjen sociale			
Përgatitja për jetë të pavarur			
	Data e vlerësimit	Nga kush? / Burimi(et) e informacionit	Detaje rreth rastit (ju lutemi tregoni datën/ periudhën kur është ndërmarrë veprimi dhe progresin e bërë më pas)
Rinovimi i statusit të personit të trafikuar i sigurimeve shëndetësore dhe shoqërore ☐ Po ☐ Jo			

Në rast se i huaji kthehet në vendin e tij/saj të origjinës ose në qarkun e tretë, ju lutemi jepni informacionin që është në dispozicion për ndjekjen e rastit në periudhën pas strehimit: ☐ Statusi i sigurimit shëndetësor dhe social ☐ Leje qëndrimi e përkohshme ose çdo qëndrim tjetër ligjor në vendin e origjinës/vendit ose risistemimit të marrë ☐ Skema e zhvendosjes u zhvillua dhe u zbatua ☐ Vazhdoni kontaktet për rastin midis autoriteteve dhe institucionit/organizatës pritëse në vendin e origjinës/zhvendosjes		
Lëshimi i dokumenteve të nevojshme ☐ Po ☐ Jo		
Ndihma financiare e marrë (p.sh. paketa e IOM-it) ☐ Po ☐ Jo		
Plani financiar i hartuar për tre muajt e parë ☐ Po ☐ Jo		
Arsimi i pranuar ☐ Po ☐ Jo		
Trajnime profesionale të specializuara ☐ Po ☐ Jo		
Mbështetje për të hyrë në tregun e punës ☐ Po ☐ Jo		

Aplikimet e dorëzuara për punë ☐ Po ☐ Jo		
Punë e pranuar ☐ Po ☐ Jo		
Komunikimi me ofruesit e shërbimeve dhe viktimën në fazën pas daljes nga strehimorja ☐ Po ☐ Jo		
Planet për të ardhmen (ju lutemi specifikoni)		
Vazhdoni me veprimet e ndërmarra (ju lutemi specifikoni) ☐ Po ☐ Jo		
Informacione të tjera relevante		
Gjendja me procedimin penal		
Procedura penale ka filluar ☐ Po ☐ Jo		
Procedura penale ka përfunduar ☐ Po ☐ Jo		
Kompensimi financiar		
Kompensimi financiar i pranuar ☐ Po ☐ Jo		
Plani për shpenzime financiare është zhvilluar ☐ Po ☐ Jo		

Raste të veçanta

Nëse personi i trafikuar supozohej se ishte fëmijë, ju lutemi jepni një përshkrim të shkurtër duke përfshirë informacione specifike të rëndësishme për rastin/procesin e riintegritimit të fëmijës.

Ku është rivendosur fëmija pas akomodimit në qendrën e krizës (deri në gjashtë muaj)?

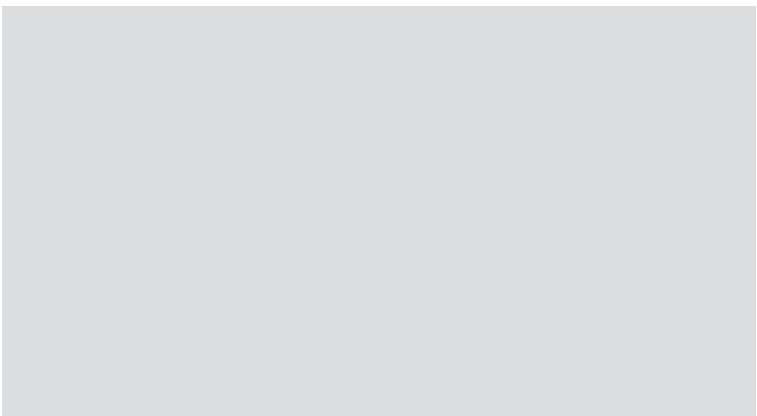
- ☐ Për familjen e saj/ tij
- ☐ Në një institucion
- ☐ Të tjera

Ju lutemi jepni informacion mbi ndjekjen e rastit dhe rekomandimet.

INFORMACION I PËRGJITHSHËM MBI NDJEKJEN E RASTIT

	Data e vlerësimit	Vlerësimi i përfshirjes sociale – riintegritimit (detajet e punësimit/ shkollimit)	Gjendja shëndetësore	Veprimet vijuese të propozuara	Veprimet duhet të ndërmarren nga:
Gjashtë muaj pas fazës së riintegritimit/ kthimit në vendin e origjinës					
Nje vit pas fazës së riintegritimit/ kthimit në vendin e origjinës					
Dy vjet pas fazës së riintegritimit/ kthimit në vendin e origjinës					

Çdo informacion
shtesë i rëndësishëm
për të ndjekur
rastin (p.sh. nevoja
specifike, a ka
përdorur personi
strehimore për
riintegrim afatgjatë
ose shërbime
të tjera sociale
afatgjatë që janë në
dispozicion, etj.).

Shtojca 3: Modeli i Memorandumit të Mirëkuptimit

Ky është mostër model¹⁰⁰ për depon e brendshme dhe agjencitë e mundshme kontribuuese në lidhje me mbledhjen dhe ndarjen e të dhënave për bazën e të dhënave të përqendruar të viktimave. Ai përshkruan rolet dhe përgjegjësitë e aktorëve të ndryshëm të përfshirë në këtë bashkëpunim. Përshtatjet duhet të bëhen për nevojat specifike dhe çështjet ligjore në çdo Pjesëmarrës të MARRI.

Marrëveshja ndërmjet

Shënoni emrin e plotë (agjencia qeveritare që e mban bazën e të dhënave)(në tekstin e mëtejshëm “shënoni shkurtesën ose emrin e shkurtër”)

dhe

Shënoni emrin e plotë (OJQ, polici ose institucion qeveritar që kontribuon në të dhënat e viktimave)(në tekstin e mëtejshëm “shënoni shkurtesën ose emrin e shkurtër”)

Shënoni emrin e shkurtër dhe Shënoni emrin e shkurtër (ose emrat, nëse janë trepalësh) (në tekstin e mëtejshëm “Palët”)

NDËRSA qëllimi i shënoni emrin e shkurtër (depo qeveritare) është mbledhja dhe grumbullimi i informacionit nga agjenci të ndryshme joqeveritare dhe qeveritare në lidhje me viktimat e trafikimit në formën e një baze të dhënash;

NDËRSA shënoni emrin e shkurtër (OJQ, polici ose institucion qeveritar) është një organizatë, qëllimi i së cilës është të ndihmojë në mënyra të ndryshme individët që kanë qenë viktimat të kontrabandës ose trafikimit;

DUKE E PRANUA DHE NJOHUR se bashkëpunimi dhe ndarja e informacionit do të jetë reciprokisht e dobishme për Palët;

Kanë rënë dakord:

Neni 1: Dispozitat e përgjithshme

Qëllimi i këtij Memorandumi të Mirëkuptimit (MoU) është të rregullojë shkëmbimin e informacioneve në lidhje me viktimat e trafikimit dhe statistikat për interesin reciprok të palëve.

Të dyja palët do të caktojnë pika kontakti për të lehtësuar bashkëpunimin efektiv ndërmjet tyre.

Neni 2: Mbledhja e të dhënave

Shënoni emrin e shkurtër (OJQ, polici ose institucion qeveritar) do të mbledhë, me qëllim të ndarjes, të paktën informacionin e mëposhtëm për viktimat e trafikimit nën kujdesin e tij me Shënoni emrin e shkurtër (depo qeveritare):

¹⁰⁰ Marrë nga: ICMPD (2010), Manual për Mbledhjen e të Dhënave Anti-Trafikim në Evropën Juglindore: Kriteret Rajonale të Zhvillimit. Vjena.

- Gjinia;
- Data e lindjes;
- Përkatësia etnike;
- Vendbanimi (nëse është i ndryshëm nga lart);
- Zona/qyteti/qyteti i origjinës;
- Gjendja martesore;
- Niveli arsimor (vitet e shkollimit);

Përveç kësaj, informacione mund të mblidhen edhe për disa ose të gjitha çështjet në vijim: statusi ekonomik, të dhënat e punësimit, aktivitetet dhe jetesa në kohën e rekrutimit, rrugët e transportit dhe udhëtimit, përvoja e rekrutimit, përvoja e trafikimit, identifikimi, ndihma për kthimin.

Neni 3: Mbrojtja e identitetit

Emri i viktimës së trafikimit nuk duhet të komunikohet në asnjë moment, përveç në rastet kur Palët kanë rënë dakord ndërmjet veti dhe më pas vetëm me pëlqimin me shkrim të viktimës.

Në mungesë të një marrëveshjeje ose pëlqimi të tillë, çdo viktимë trafikimi do të identifikohet me një kod neutral dhe unik.

Neni 4: Përpunimi dhe transmetimi i të dhënave

Palët do të bien dakord për një mënyrë të sigurt për të përpunuar dhe transmetuar të dhënat; megjithatë, standardet minimale të parashikuara nga legjislacioni i tyre në këtë drejtim duhet të respektohen.

Neni 5: Përdorimi i të dhënave

Shënoni emrin e shkurtër (depo qeveritare) do të organizojë dhe analizojë informacionet me qëllim të përgatitjes së raporteve të rregullta, të cilat do të jenë në dispozicion publikisht për institucionet relevante si dhe për kontribuuesit e informacioneve.

Neni 6: Raportet

Shënoni emrin e shkurtër (depo qeveritare) do të dërgojë në Shënoni emrin e shkurtër (OJQ, polici ose institucion qeveritar) një raport nga informacionet e mbledhura nga të gjithë Pjesëmarrësit. Raportet do të përgatiten dhe përcillen dy herë në vit.

Neni 7: Ruajtja e të dhënave

Shënoni emrin e shkurtër (depo qeveritare) do të zbatojë masat e duhura teknike dhe organizative për të mbrojtur të dhënat personale kundër shkatërrimit ose humbjes aksidentale ose të paligjshme, ndryshimit, zbulimit ose aksesit të paautorizuar, veçanërisht kur përpunimi përfshin transmetimin e të dhënave përmes një rrjeti, dhe kundër të gjitha formave të tjera të paligjshme të përpunimit.

Neni 8: Shkatërrimi i të dhënave

Shënoni emrin e shkurtër (depo qeveritare) nuk do të ruajë informacionin e dhënë për një periudhë që tejkalon atë të përcaktuar në legjislacionin relevant. Kur legjislacioni i tillë nuk ekziston, informacioni i dhënë nuk do të mbahet për periudhë prej më shumë se pesë vjet nga data e pranimit. Të dhënat e mbledhura do të fshihen përgjithmonë, duke përfshirë të gjitha të dhënat personale, mesazhet elektronike dhe çdo kopje e të dhënave të prodhuara në kontekstin e kësaj Marrëveshjeje. Megjithatë, të dhënat mund të mbahen në formë të përmbledhur, pa asnjë mjet për identifikimin e viktimave të trafikimit dhe informacioni i tillë të përdoret për raportim statistikor.

Neni 9: Legjislacioni për mbrojtjen e të dhënave personale

Në lidhje me të gjitha aktivitetet e mbledhjes së të dhënave dhe shkëmbimit të informacionit të parashikuara nga kjo Marrëveshje, Palët bien dakord t'u përmbahen parimeve dhe letrës së të gjithë legjislacionit në lidhje me përdorimin dhe mbrojtjen e të dhënave personale: (shëno emrin dhe referencën e ligjit në fjalë). Në rast se shteti ku zbatohet kjo Marrëveshje nuk ka legjislacion të tillë, palët bien dakord t'u përmbahen parimeve dhe letrës së Direktivës së KE-së për Mbrojtjen e të Dhënave (Direktiva 95/46/KE e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit të 24 tetor 1995 për mbrojtjen e individëve në lidhje me përpunimin e të dhënave personale dhe për lëvizjen e lirë të këtyre të dhënave).

Neni 10: Zgjidhja e Mosmarrëveshjeve

Palët do të bëjnë përpjekjet e tyre më të mira që, çdo mosmarrëveshje, mospajtim ose pretendim që lind nga ose në lidhje me këtë Memorandum, ta zgjidhin në mënyrë miqësore. Kur Palët dëshirojnë të kërkojnë një zgjidhje të tillë miqësore përmes pajtimit, pajtimi do të bëhet në përputhje me Rregullat e Pajtit të UNCITRAL-it, duke marrë më pas, ose sipas një procedure të tillë që mund të arrihet me pajtim ndërmjet Palëve.

Ky Memorandum Mirëkuptimi mund t'i nënshtrohet ndryshimeve dhe amendamenteve me pëlqimin reciprok të të dyja Palëve nëpërmjet miratimit të shtesave të këtij Memorandumi. Çdo ndryshim i tillë bëhet me shkrim dhe hyn në fuqi në ditën e nënshkrimit të tij nga të dyja palët.

Neni 11: Hyrja në fuqi dhe përfundimi

Secila nga Palët mund të përfundojë këtë Memorandum Mirëkuptimi me anë të një njoftimi me shkrim. Ndërprerja hyn në fuqi pas një periudhe 60-ditore, e cila fillon me ditën e parë të muajit që pason muajin në të cilin Pala tjetër e ka pranuar njoftimin me shkrim të anulimit.

Ky Memorandum Mirëkuptimi hyn në fuqi në ditën e nënshkrimit të tij nga të dyja Palët.

I nënshkruar më datë viti, në dy kopje në (specifikoni gjuhën lokale).

Shënoni emrin e plotë

(agjencia qeveritare që e ruan bazën e të dhënave)

Shënoni emrin e plotë

(OJQ ose institucion që kontribuon në bazën të dhënave të viktimave)

Shtojca 4: Kuadri ligjor për mbrojtjen e të dhënave

Kuadri i përgjithshëm ligjor për mbrojtjen e të dhënave në Pjesëmarrësit e MARRI

Shqipëria	E parashikuar në nenin 35 të Kushtetutës, mbrojtja e të dhënave personale përbën një të drejtë themelore. Ligji për Mbrojtjen e të Dhënave Personale Jo . 9887 i datës 10 mars 2008, i cili reformoi ligjin e mëparshëm për mbrojtjen e të dhënave në fuqi nga viti 1999, u ndryshua në 2012 dhe 2014. Ligji përfshin dispozitat e Rregullores së Përgjithshme për Mbrojtjen e të Dhënave (Rregullorja (BE) 2016/679) ('GDPR').
Maqedonia e Veriut	Instrumenti ligjor kryesor në fushën e mbrojtjes së të dhënave është Ligji për Mbrojtjen e të Dhënave Personale (64/2018). Një ligj i ri për mbrojtjen e të dhënave u miratua në shkurt të vitit 2020 për të harmonizuar legjislacionin për mbrojtjen e të dhënave me Rregulloren e BE-së GDPR. Agjencia për Mbrojtjen e të Dhënave Personale (AMDHP) është autoriteti rregullator që e mbikëqyr zbatimin e ligjit.
BeH	Ligji kryesor për mbrojtjen e të dhënave është Ligji për Mbrojtjen e të Dhënave Personale Jo . 49/06. Agjencia për Mbrojtjen e të Dhënave Personale në Bosnje dhe Hercegovinë (AZLP) përgatiti draftin e Ligjit të ri për Mbrojtjen e të Dhënave Personale bazuar në Rregulloren GDPR të BE-së. Zbatimi i GDPR do të zgjidhet brenda këtij kuadri. Janë të zbatueshme edhe disa rregullore të tjera, të cilat kanë të bëjnë me përpunimin, ruajtjen, sigurinë dhe mbikëqyrjen e të dhënave.
Serbisë	Pjesa kryesore e legjislacionit që e rregullon aktualisht mbrojtjen e të dhënave personale është Ligji për Mbrojtjen e të Dhënave Personale (Nr. 87/2018). Ligji i ri u miratua në nëntor 2018, që përmban zgjidhje pothuajse identike si GDPR. Janë të zbatueshme edhe një sërë rregulloresh për përpunimin dhe klasifikimin e të dhënave.
Mali i Zi	Ligji për Mbrojtjen e të Dhënave Personale 79/08 dhe 70/09 është legjislacioni kryesor që rregullon përpunimin e të dhënave personale në Mal të Zi. Drafti i Aktit të ri për Mbrojtjen e të Dhënave Personale, i cili në përgjithësi është në përputhje me Rregulloren GDPR të BE-së, pritet të miratohet nga Parlamenti në gjysmën e parë të 2022.
Kosova*	Mbrojtja e të dhënave rregullohet me Ligjin Nr. 06/L-082 për Mbrojtjen e të Dhënave Personale. Ai përcakton të drejtat, përgjegjësitë, parimet dhe masat ndëshkuese në lidhje me mbrojtjen e të dhënave personale dhe privatësisë së individëve, si dhe përgjegjësitë e Agjencisë së Informacionit dhe Privatësisë (AIP), duke përfshirë monitorimin e legjitimitetit të përpunimit të të dhënave dhe aksesit në dokumente publike. Pas hyrjes në fuqi të GDPR, ligji për mbrojtjen e të dhënave është ndryshuar dhe përafruar në përputhje me rrethanat.

* Ky emërtim nuk paragjykon qëndrimet mbi statusin dhe është në përputhje me KSKB 1244 dhe Opinionin e GJND-së për shpalljen e pavarësisë së Kosovës.

Instrumentet relevante ndërkombëtare për mbrojtjen e të dhënave, përfshirë ato relevante për mbrojtjen e të dhënave në lidhje me rastet e trafikimit

Karta e BE-së për të Drejtat Themelore	Përcakton që qytetarët e BE-së kanë të drejtën e mbrojtjes së të dhënave të tyre personale. Vendet e BE-së janë krijuar trupat përgjegjës për mbrojtjen e të dhënave personale në përputhje me nenin 8(3) të Kartës së të Drejtave Themelore të BE-së.
Rregullorja e Përgjithshme për Mbrojtjen e të Dhënave (GDPR)	Rregullorja (BE) 2016/679 për mbrojtjen e personave fizikë në lidhje me përpunimin e të dhënave personale dhe për lëvizjen e lirë të këtyre të dhënave. Rregullorja është një hap thelbësor për të forcuar të drejtat themelore të individëve në epokën digjitale dhe për të lehtësuar biznesin duke qartësuar rregullat për kompanitë dhe organet publike në tregun e vetëm digjital. Një ligj i vetëm do të heqë gjithashtu fragmentimin aktual në sisteme të ndryshme dhe ngarkesat e panevojshme administrative. Rregullorja ka hyrë në fuqi më 24 maj 2016 dhe zbatohet nga 25 maj 2018.
Direktiva për zbatimin e ligjit për mbrojtjen e të dhënave	<u>Direktiva (BE) 2016/680</u> për mbrojtjen e personave fizikë në lidhje me përpunimin e të dhënave personale që lidhen me vepra penale ose ekzekutimin e dënimeve penale, dhe mbi lëvizjen e lirë të këtyre të dhënave mbron të drejtën themelore të qytetarëve për mbrojtjen e të dhënave sa herë që të dhënat personale përdoren nga autoritetet e zbatimit të ligjit penal për ligjin qëllimet e zbatimit. Ai në veçanti do të sigurojë që të dhënat personale të viktimave, dëshmitarëve dhe të dyshuarve për krim të mbrohen siç duhet dhe do të lehtësojë bashkëpunimin ndërkufitar në luftën kundër krimit dhe terrorizmit.
Konventa Evropiane për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore (KEDNJ)	Neni 4: Palët janë të detyruara të marrin masa ligjore ose të tjera gjatë procesit gjyqësor për të garantuar: a. mbrojtjen e privatësisë së viktimave dhe jetës së tyre familjare; b. sigurinë e viktimave, duke përfshirë mbrojtjen nga kërcënimet dhe hakmarrja; c. duke marrë parasysh nevojat e veçanta të një fëmije, kur bëhet fjalë për fëmijë viktimë, dhe të drejtën e tyre për masa të veçanta mbrojtjeje.

Konventa e Këshillit të Evropës për Veprimin kundër Trafikimit të Qenieve Njerëzore	Detyrimet sipas nenit 11: a. mbrojtjen e jetës private dhe identitetit të viktimës; b. mbrojtjen e të dhënave personale të viktimës në kushtet e parashikuara nga Konventa për Mbrojtjen e Individëve në Përpunimin Automatik të të Dhënave Personale (Konventa 108+); c. miratimi dhe zbatimi i masave për të garantuar që identiteti i një fëmije, ose detajet që lejojnë identifikimin e një fëmije viktimë trafikimi, të mos bëhen të njohura publikisht, qoftë nëpërmjet medias apo me ndonjë mjet tjetër, përveç (në rrethana të jashtëzakonshme) në për të lehtësuar gjurmimin e anëtarëve të familjes ose për të siguruar ndryshe mirëqenien dhe mbrojtjen e fëmijës; d. marrjen e masave për të inkurajuar mediat për të mbrojtur jetën private dhe identitetin e viktimave, qoftë nëpërmjet masave vetërregulluese ose rregulluese/bashkë-rregulluese.
Konventa për Mbrojtjen e Individëve në lidhje me Përpunimin Automatik të të Dhënave Personale (ETS Nr . 108) *të amendohet nga Protokollin i tij i amendamentit¹⁰¹	Synon të mbrojë çdo person, pavarësisht nga kombësia apo vendbanimi i tij/saj, në lidhje me përpunimin automatik të të dhënave të tij/saj personale. Kjo Konventë është instrumenti i parë ndërkombëtar detyrues që mbron individin nga abuzimet që mund të shoqërojnë mbledhjen dhe përpunimin e të dhënave personale dhe që synon të rregullojë në të njëjtën kohë rrjedhën transnacionale të të dhënave personale. Përveç dhënies së garancive në lidhje me mbledhjen dhe përpunimin e të dhënave personale, ai nxjerr jashtë ligjit përpunimin e të dhënave "të ndjeshme" për racën, politikën, shëndetin, fenë, jetën seksuale, të dhënat kriminale etj., në mungesë të duhur. garancitë ligjore. Konventa parashikon gjithashtu të drejtën e individit për të ditur se informacioni ruhet tek ai ose ajo dhe, nëse është e nevojshme, për ta korrigjuar atë.

101 Data e hyrjes në fuqi e parashikuar më 11 tetor 2023 nëse Protokollin ka 38 palë në këtë datë.

Shtojca 5: Modelet e raportimit dhe udhëzimet për mbledhjen transferimin e të dhënave

1. Modeli i raportimit: Aktorët e MKR-së në nivel lokal – Koordinatori i MKR-së

Faqja e kopertinës

Për të gjitha raportet:

- **Emri i strukturës së nivelit lokal (komisioni, komuna) – Përfshi logon e Komisionit nëse ka!**

Për t'u përditësuar në çdo raport:

- **Lloji i raportit (raport periodik, gjysmë-vjetor, vjetor)**
- **Periudha e mbuluar nga raporti (nga dd/mm/vvvv deri në dd/mm/vvvv)**
- **Data e paraqitjes së raportit**

Informacion shtese

- **Emri/pozita e autorëve të raportit (nëse është relevante)**
*koordinatorët lokalë kundër trafikimit/ose aktorë të tjerë lokalë relevantë të MKR-së, duhet të jenë përgjegjës për hartimin e këtyre raporteve dhe dorëzimin te Koordinatori i MKR-së

Seksioni II – Situata e trafikimit në nivel lokal/rajon i mbuluar

- **Tendencat/vëzhgimet e trafikimit në nivel lokal**
- **Zbatimi i projekteve/programeve lokale antitrafik për periudhën raportuese (vlerësimi dhe sfidat e identifikuara)**
- **Aktivitetet e organizatave ndërkombëtare dhe joqeveritare në përgjigje të trafikimit të njerëzve dhe mbështetjes së viktimave**

Vëzhgime/komente të përgjithshme (nëse ka)

Shtojcat:

- **Çdo dokument i rëndësishëm (grafikë, statistika shtesë, shabllone, dokumente të tjera relevante)**

2. Modeli i raportimit: Koordinatorit i MKR - NATCB

Faqja e kopertinës

Për të gjitha raportet:

- **Titulli i plotë i Zyrës/Koordinatorit të MKR-së**

Për t'u përditësuar në çdo raport:

- **Lloji i raportit (raport periodik, gjysmë-vjetor, vjetor)**
- **Periudha e mbuluar nga raporti (nga dd/mm/vvvv deri në dd/mm/vvvv)**
- **Data e paraqitjes së raportit**

Skicë e sugjeruar për raportet (rreth 15 faqe)

Faqja e kopertinës

Tabela e përmbajtjes

Seksioni I – Pasqyrë e rasteve të trafikimit: identifikimi dhe menaxhimi i rasteve

- **Përmbledhje e statistikave për rastet e menaxhuara sipas SOP-ve (të ndara sipas moshës, gjinisë, formës së trafikimit)**
- **Përmbledhje e aktiviteteve të menaxhimit të rastit**
- **Progresi i arritur gjatë periudhës raportuese/ Vlerësimi i progresit**
- **Sfidat e identifikuara /mësimet e nxjerra**
- **Planifikimi i së ardhmes / veprimet vijuese**

Seksioni II – Reagimi kundër trafikimit

- **Tendencat/vëzhgimet e trafikimit**
- **Zbatimi i projekteve/programeve lokale kundër trafikimit lidhur me MKR-në për periudhën raportuese (sipas Planit të Veprimit)**
- **Aktivitetet e organizatave ndërkombëtare dhe joqeveritare në përgjigje të trafikimit të njerëzve dhe mbështetjes së viktimave**
- **Vlerësimi dhe sfidat e identifikuara**
- **Buxheti**
- **Veprimet e rekomanduara**

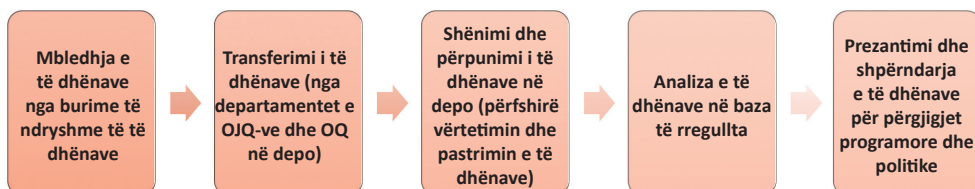
Vëzhgime/komente të përgjithshme (nëse ka)

Shtojcat:

- **Çdo dokument i rëndësishëm (grafikë, statistika shtesë, shabllone, dokumente të tjera relevante)**

3. Udhëzues për mbledhjen dhe transferimin e të dhënave për rastet e trafikimit në depot vendase/zyrat statistikore

Sipas *Manualit të ICMPD mbi mbledhjen e të dhënave kundër trafikimit në Evropën Juglindore: Kriteret Rajonale të Zhvillimit*¹⁰², informacionet që do të mblidhen për çdo rast trafikimi është të dhëna të ndara (të vetme) dhe si i tillë, procesi përfshin një sërë hapash:

Cilësia e të dhënave të nxjerra nga baza e të dhënave varet drejtpërdrejt nga cilësia e të dhënave të futura dhe për këtë arsye, respektimi i rreptë i metodologjisë dhe parametrave të të dhënave është i një rëndësie të madhe. Më poshtë janë paraqitur treguesit që duhen marrë në konsideratë në mbledhjen/përpunimin e të dhënave të përqendruara te viktima dhe të të dhënave të trafikimit, sipas Manualit të sipërpërmendur.

Treguesit bazë të dhënash të përqendruara te viktima	Treguesit bazë të dhënash të përqendruara te trafikantët
• emri dhe/ose kodi¹⁰³ • Data e lindjes • gjinia • agjencia kontribuuese • shtetësia • shteti i banimit • përcaktimi i trafikimit (informacion se ata janë ose Viktimë e Trafikimi ose V e supozuar e Trafikimit) • forma eksploatimit / trafikimit • vendi ku është eksploatuar	• emri dhe/ose kodi¹⁰⁴ • pseudonimet trafikante • Data e lindjes • Shteti i lindjes • shtetësia • shteti i banimit • kallëzim penal për trafikim/

¹⁰² ICMPD (2010), Manual mbi mbledhjen e të dhënave kundër trafikimit në Evropën Juglindore: Kriteret Rajonale të Zhvillimit. Vjena.

¹⁰³ Një kod (çelës primar) është një vlerë numerike unike që gjenerohet automatikisht nga softveri dhe i caktohet çdo personi dhe rasti pas krijimit të grupit të regjistrimeve në mënyrë që t'i identifikojë ato në mënyrë të qartë brenda fushës së bazës së të dhënave. Ky kod nuk do të ndikojë në pesë identifikuesit e mëposhtëm. Kodi nuk mund të jepet dhe as të ndryshohet nga përdoruesi.

¹⁰⁴ Një kod (çelës primar) është një vlerë numerike unike që gjenerohet automatikisht nga softveri dhe i caktohet çdo personi dhe rasti pas krijimit të grupit të regjistrimeve në mënyrë që t'i identifikojë ato në mënyrë të qartë brenda fushës së bazës së të dhënave. Ky kod nuk do të ndikojë në pesë identifikuesit e mëposhtëm. Kodi nuk mund të jepet dhe as të ndryshohet nga përdoruesi.

Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut(2019), Raport i dorëzuar nga autoritetet e Maqedonisë së Veriut për masat e marra në përputhje me Rekomandimin e Komitetit të Palëve CP(2018)8 për zbatimin e Konventës së Këshillit të Evropës për Veprim kundër Trafikimit me Qenie Njerëzore. <https://www.coe.int/en/web/anti-human-trafficking/north-macedonia>.

Heli, C.(2019). Forca për të vazhduar: Qëndrueshmëria dhe vulnerabiliteti ndaj trafikimit dhe abuzimeve të tjera midis njerëzve që udhëtojnë përgjatë rrugëve të migracionit për në Evropë. Vjenë: ICMPD. <https://www.icmpd.org/our-work/capacity-building/anti-trafficking-programme>

ICMPD(2009), Udhëzime për Zhvillimin e një Mekanizmi Transnacional Referues për Personat e Trafikuar: Evropa Juglindore. <https://www.icmpd.org/publications?page=27>

ICMPD(2010), Doracak për mbledhjen e të dhënave kundër trafikimit në Evropën Juglindore: Kriteret Rajonale të Zhvillimit. Vjena. <https://www.icmpd.org/publications?page=27>

ICMPD(2010). Udhëzime për zhvillimin e një mekanizmi transnacional referimi për personat e trafikuar në Evropë: TRM-EU. <https://www.icmpd.org/publications?page=27>

ICMPD(2012), Rruga përpara në krijimin e mekanizmave efektivë të referimit transnacional. Një raport i bazuar në përvojat në rastet e trafikimit të qenieve njerëzore në Evropën Juglindore. Vjena. <https://www.icmpd.org/publications?page=27>

ICMPD(2016). Synimi i dobësive: Ndikimi i luftës siriane dhe i situatës së refugjatëve në trafikimin e njerëzve – Dokument informues. Vjenë: ICMPD. <https://www.icmpd.org/our-work/capacity-building/anti-trafficking-programme>

ICMPD(2021), Zhvillimi dhe Monitorimi i përgjigjes Kombëtare Antitrafik. Një udhëzues praktikuesi. <https://www.icmpd.org/our-work/capacity-building/anti-trafficking-programme>

Kotlo, R.(2021), Udhëzime për zhvillimin dhe miratimin e instrumenteve në të gjitha nivelet e qeverisjes në Bosnje dhe Hercegovinë për mbrojtjen e jetës private dhe të të dhënave personale të viktimave të trafikimit me qenie njerëzore. Këshilli i Evropës. [1680a4b6b8 \(coe.int\)](https://www.coe.int/t/treaties/1680a4b6b8)

Malangone, A.(2021) Projekt-Dokumenti i Projektit për Këshillimin për Kthimin e Personave të cënueshëm ndaj Shfrytëzimit, përfshirë Viktimat e Trafikimit. ERRIN dhe ICMPD.

Instituti NEXUS dhe Zyra Rajonale e Mbështetjes së Procesit të Balit(2021) Seria e udhëzuesve të praktikantëve për mbrojtjen e viktimave të trafikimit për të mbështetur punën e praktikuesve kundër trafikimit në Azi. <https://nexusinstitute.net/past-projects/practitionerguideseries/>

OSBE(2011). Trafikimi i qenieve njerëzore: Identifikimi i viktimave të mundshme dhe të supozuara. Një qasje e policimit në komunitet.

Zyra e OSBE-së për Institucionet Demokratike dhe të Drejtat e Njeriut(2004), Mekanizmat Kombëtarë të Referimit - Bashkimi i Përpjekjeve për Mbrojtjen e të Drejtave të Personave të Trafikuar: Një Manual Praktik. Varshavë, Poloni

Zyra e OSBE-së për Institucionet Demokratike dhe të Drejtat e Njeriut(2022). Mekanizmi Kombëtar i Referimit. Bashkimi i Përpjekjeve për Mbrojtjen e të Drejtave të Personave të Trafikuar. Një manual praktik. Edicioni i dytë. Varshavë, Poloni. <https://www.osce.org/odihr/510014>

Petreska, E.(2020) Zhvillimi, zbatimi dhe monitorimi i përgjigjes strategjike kundër trafikimit në Pjesëmarrësit e MARRI. Vlerësimi i nevojave, mangësive dhe praktikave të mira. ICMPD: Vjenë <https://www.icmpd.org/our-work/capacity-building/anti-trafficking-programme>

Sorrentino, L.(2016) Vlerësimi i Mekanizmave të Referimit për Viktimat e Trafikimit në Bosnjë e Hercegovinë.

Sorrentino, L.(2019) Vlerësimi i Mekanizmit Kombëtar të Referimit në Serbi. ASTRA, Serbi. <https://www.astra.rs/en/new-publication-assessment-of-the-national-referral-mechanism-for-victims-of-trafficking-in-serbi/>

Surtees, R.(2014), Ri/integrimi i personave të trafikuar. Puna me fëmijët dhe të rinjtë e trafikuar, Instituti NEXUS.

Asambleja e Përgjithshme e OKB-së(2000). Protokoli për parandalimin, shtypjen dhe ndëshkimin e trafikimit të personave, veçanërisht grave dhe fëmijëve, duke plotësuar Konventën e Kombeve të Bashkuara kundër Krimit të Organizuar Transnacional, 15 nëntor 2000. <https://www.refworld.org/docid/4720706c0.html>

OKB.DHURATA(2009)*Parimet Udhëzuese për Memorandumet e Mirëkuptimit ndërmjet Palëve kryesore të Interesit dhe Agjencive të Zbatimit të Ligjit për Bashkëpunimin Kundër Trafikimit*, në dispozicion në: <https://publications.iom.int/books/guiding-principles-memoranda-understanding-between-key-stakeholders-and-law-enforcement>

UNDP(1997) Zhvillimi i Kapaciteteve. Dokument Këshillues Teknik 2, Divizioni i Menaxhimit, Zhvillimit dhe Qeverisjes, UNDP, Nju Jork.

Zyra e Kombeve të Bashkuara të Komisionerit të Lartë për të Drejtat e Njeriut (OHCHR)(2002), Parimet dhe Udhëzimet e Rekomanduara për të Drejtat e Njeriut dhe Trafikimin e Njerëzve, E/2002/68/Add.1. Në dispozicion në: <https://www.refworld.org/docid/3f1fc60f4.html>

Kombet e Bashkuara(2008) Raporti i Forumit të Vjenës: Një rrugë përpara për të luftuar trafikimin e qenieve njerëzore. Iniciativa Globale e Kombeve të Bashkuara

për të luftuar trafikimin e qenieve njerëzore (UN.GIFT)

Komisioni Ekonomik dhe Social i Kombeve të Bashkuara për Azinë dhe Paqësorin(2009), Çfarë është qeverisja e mirë.<https://www.unescap.org/resources/what-good-governance>

UNODC(2020). Dispozitat Legjislative Model kundër Trafikimit me Njerëz. Neni 38.2 https://www.unodc.org/documents/human-trafficking/2020/TiP_ModelLegislativeProvisions_Final.pdf;

Departamenti Amerikan i Shtetit(2021), Raporti i Trafikimit të Personave.<https://www.state.gov/trafficking-in-persons-report/>.

Burimet në ueb:

<https://www.jamstalldhetmyndigheten.se/en/mens-violence-against-women/prostitution-human-trafficking-2>

https://thb.kormany.hu/download/a/ec/a0000/13_Government%20Decree%20No%20354_2012.pdf

<https://www.dataguidance.com/>

<https://www.coe.int/web/sarajevo/preventing-and-combating-trafficking-in-human-beings-in-bosnia-and-hercegovina>

<https://rcni.com/hosted-content/rcn/first-steps/disclosure-or-confidentiality>

<https://www.gmc-uk.org/ethical-guidance/ethical-guidance-for-doctors/0-18-years/principles-of-confidentiality>.

<https://antitrafficking.government.bg/en/about>

www.bienestaryproteccioninfantil.es/imagenes/tablaContenidos03SubSec/protocolo.pdf;

<https://childhub.org/en/child-protection-news/terre-des-hommes-and-save-children-support-governments-albania-kosovo-and-montenegro-tri-lateral-agreement?language=en>

<http://nacionalnakomisija.gov.mk/mk/>

http://msb.gov.ba/anti_trafficking/default.aspx?langTag=bs-BA&template_id=104&pageIndex=1

<http://centarzztlj.rs/interna-dokumenta-i-politike/>

